

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 50 (1609) 1980 GRUODIS - DECEMBER 11

• LIETUVIŲ SAVAITRASTIS — LITHUANIAN WEEKLY

• 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA

• Tel. (416) 275-4672

• 30 ct.

Laisve alsuojant

Ir išeivijoje turime problemų, netgi likiminio pobūdžio, tačiau visi alsuojame laisve, kuri kasdien primena mums, kad mūsų tautiečiai Lietuvoje alsuoja nelaisve. Tai neleidžia nurimti visai patriotinei išeivijai, išskyrus tuos, kurie sovietinę vergiją vadina laisve. Kaikas sako, kad dalis mūsų išeivijos yra duonos jėškotojai, ekonominiai savanaudžiai, kuriems Lietuva nerūpi. Galimas dalykas, kad plačioje išeivijos masėje yra ir tokių, tačiau jie nei savo skaičiumi, nei įtaka nelemia. Be to, ir jų širdyse ryšys su Lietuva yra gyvas. Jis nuolat skatina neužmiršti vergijoje kenčiančio krašto. Ir tais atvejais, kai veiklieji tautiečiai krepiaisi paramos pavergtai Lietuvai, nevenas vadinamasis duoneliautojas atidaro savo piniginę. O ar ne panašiai buvo su prieškarine mūsų išeivija, kurios dauguma buvo juk duonos jėškotojai? Daug kam atrodė, kad jiems varganoji Lietuva nerūpi, tačiau, kai prasidėjo sąjūdis už Lietuvos nepriklausomybę, tūkstančiai tų duonos jėškotojų rėmė jį lėšomis, rašėsi po memorandumu Amerikos prezidentui, prašydami pripažinti Lietuvos nepriklausomybę. Ir dabartinės išeivijos drungnių eilėse yra daug tautiečių, kurie lietuviškoje veikloje nesirėkia, bet nei Lietuvai, nei jos laisvei nėra galutinai mirę.

KARINIAIS terminais kalbant, tokios pasyvios laikysenos lietuviams galėtume laikyti ariergardu (paskutinėmis eilėmis), kuris nevadovauja, nelemia sprendimuose, tačiau, reikalui esant, atlieka naudingą, kartais net reikalingą vaidmenį. Kaip ir karinio pobūdžio veiksmuose, taip ir išeivijos veikloje lemiantį vaidmenį atlieka avangardas (pirmutinės eilės). Jis laužia pirmąsias kliūtis, planuoja, nustato strategiją, vadovauja ir kitus skatina. Tai aktyvioji išeivijos dalis, kuriai Lietuvos laisvė labiausiai rūpi. Dėlto jiniai jėško visų galimų kelių į tą laisvę, nori atrasti veiksmingiausias pagalbos priemones. Ir jei tas avangardas vieningai planuoja bei veikia, imponuoja visai išeivijos masei, ją traukia savęs. Bet jei avangardas akyse, netenka jos pasitikėjimo, praranda savo įtaką. Tuomet avangardo žmonės ima kaltinti visuomenę atšalimu, patriotizmo stoka, savanaudiškumu, abejingumu pavergtai Lietuvai, nors tikroji priežastis tokios būklės glūdi pačiame avangarde. Dėlto nekartą katalikų prieštatai, ypač olinei dėl pasyvumo ar abejingumo savaime grįžta avangardo žmonėms. Karinis avangardas, kaip ir visa kariuomenės sąranga, remiasi drausme bei įsakymu, bet civiliniame gyvenime tai neįmanoma. Čia reikia avangardo, sugėbąčio vadovauti visuomenei moraline įtaka, įtikinimu, darbu.

IDYSIS mūsų išeivijos avangardo žmonių uždavinys yra išlikti vieningi, nes avangardo vieningumas reiskia ir visos išeivijos vieningumą. Kai prasideda avangardo žmonių vieši nesutarimai, netgi sankirčiai, greitai pajunta ir ariergardas. Jame prasideda drumstis, kuri gali labai neigiamai paveikti visą išeiviją — ne tik ją suskaldyti, bet ir nustumti į pasyvumą, vėliau sunkiai beišjudinamą. Tai matėme per 40 Lietuvos vergijos metų. Buvo metas, kai politinis mūsų avangardas rodėsi labai vieningas, kai visa išeivija ryžtingai stengėsi domėtis Lietuvos laisvinimo darbais bei juose dalyvauti. Bet taip pat buvo metas, kai avangardo žmonės, palikę vieningumo kelią, draskėsi savikovoje, kai visuomenė stebėjosi ir liūdėjo. Šiuo metu avangardinė eilėse lyg ir atgyja pragaistingoji nesutarimo dvasia, kuriai visuomenė, aišku, negali priartinti, nes tokia avangardo linija nesistengia apimti visos išeivijos, įjungti jos į organizuotą Lietuvos laisvinimo darbą. Vieningumas ir visuotinumas šiame darbe yra pagrindinės gairės, kurių nepaisymas gali pakenkti ir avangardui, ir ariergardui. Visų gretų išlaikymas vieningame Lietuvos laisvinimo fronte yra esminės reikšmės uždavinys. Pakrikimas yra tas pavojus, kuris grėsia mums visą laiką. Istorija pasmerks tuos, kurie bus nesugebėję išvengti jų, išaugstins tuos, kurie juos bus nugalėję.

KANADOS ĮVYKIAI

Nerimas dėl konstitucijos

Ministerio pirm. P. E. Trudeau vyriausybė atšaukė konstitucinei parlamento ir senato komisijai nustatytą terminą — gruodžio 9 d. Iki to laiko komisija turėjo užbaigti Kanados konstitucijos pasiūlytų reformų ir jos parsivežimo Kanadon svarstymus. Dabar ši data pratęsta iki 1981 m. vasario 6 d. Tai, atrodo, padaryta dėl kilusių nesutarimų. Advokatų kritikos susilaukė kaikiurių pakeitimų paragrafai, galintys kelti problemų ateityje. Savo teisių apsaugos bei įtraukimo konstitucijon pareikalavo Otavon suvažiavę Kanados indėnų vadai. Jie netgi grasiina kreiptis į Jungtines Tautas, jeigu jų reikalavimo nepatenkins min. pirm. P. E. Trudeau vyriausybė. Panašius reikalavimus kelia ir Kanados eskimų grupės.

Britenijos parlamente, kuris turės patvirtinti Kanados konstituciją vadinamo Britų S. Amerikos Akto pakeitimus ir jo perdavimą Kanadai, taip pat pradeda kilti abejonės. Daugeliui

parlamentarų nepatinka, kad P. E. Trudeau vyriausybė šiam reikalui nesutaria su Kanados provincijomis. Esą Britanijai tektų uždavinys išspręsti Kanados nesutarimus. Tokiu atveju praktiškiau būtų palaukti pačios Kanados sprendimo augščiausiuose teismuose.

Kritikos susilaukia paskutinimo Kanados biudžete paskelbtas užmojis padidinti kontrolę nekanadiškoms naftos bendrovėms. Esą vieną jų ar net daugiau teks perimti pačiai Kanadai, kitose padidinti kanadičių šėrus. Kritikai tai vadina bereikalingu dolerių išmetimu užsienin. Nusavintos ir atperkamos tarptautinės bendrovės užsienin išsivė bilijonus dolerių, kuriuos galima panaudoti naujų naftos šaltinių paieškoms. Primenama, kad įsteigta valdinė "PetroCanada" bendrovė lig šiol nesurado nė vieno šaltinio naftos ar natūralių dujų. Ji tik valdinėmis lėšomis perėmė mažesnių bendrovių sudarstus šaltinius. (Nukelta į 8 psl.)

Saulių vėliava metinėje Lietuvos kariuomenės šventėje Hamiltone, Ont. Iš kairės: M. BORUSIENĖ, M. JUODIS, p. SUKAITIENĖ

PRANEŠIMAS IŠ ROMOS

Šventasis Raštas - juodojoje rinkoje

Italų žurnalistas apie Latviją ir Lietuvą savo straipsnių eilėje

P. JATULIS

Latviai "laimingi", matydami statistikas

Tokia antraštė deda žurnalistas Cagianelli, rašydamas italų spaudoje apie Rygą. Kitos antraštės: "Triuškinanti sovietų propaganda apie Baltijos tautas". "Pajamos 'pro capite' 3.000 dol., o keičiant pagal rublio vertę, telieka ketvirtadalis". Nuotraukoje: mažas aptvertas kopyltulpis Latvijoje.

Oficialiai Maskva praneša apie puikiai ekonominę padėtį Rygoje. Pagal tas statistikas, kiekvienas latvis į metus gauna 1970 rublių, t. y. 2593 dol. Taigi kvota didesnė, negu Suomijoje ir net Anglijoje. Į 1980 m. galą pajamos turėtų būti 2300 rublių, t. y. 3000 dol. Patys amerikiečiai tegaua 3975 dol. Kur begali būti geriau? Bet latviai į tai nekreipia dėmesio. Juk neoficialiai už dolerį gauna 3 ar 4 rublius. Tuo tarpu banke už vieną rublį — pusantro dolerio.

Latvijos Ryga nuo seno buvo pramonės centras, o provincijoje — žemdirbystės. Žemės reforma ten buvo vykdoma nuo 1920 m. Sovietai pateikia statistikas, kurios rodo, kiek daug Latvijoje užauginama javų. Tačiau iš tikrųjų prieš 1940 m. būdavo užauginama daugiau. Studentų šiandien Rygos universitete yra 8000, o gyventojų krašte — 2.300.000. Bet niekas nepastebi, jog 1940 m. studentų buvo 9000, kai gyventojų skaičius buvo 1.900.000.

Žurnalistas matė, kad gyvenimo lygis Latvijoje yra augstesnis negu Sov. Sąjungoje. Ir prie maisto krautinių trupmenės eilės, ir languose matyti daugiau prekių negu Maskvoje ir Leningrade. Algos Sov. Rusijoje — 140 rb. į mėnesį. Latvijoje pramonė įjungta į Sov. Sąjungos pramonę. Iš Latvijos išvežamos prekės į 24 rusų apskritys ir į 52 tautas. Išvežami Latvijoje gaminti elektroniniai aparatai, televizoriai, radijo aparatai, chemijos gaminiai, autotobusai ir traukinių vagonai. Rygos uostas didelis. Vietinių žmonių nuošimtis mažėja, o rusų daugėja. Rusų kalba visur pirmąja. Seimos negausios. Rygoj tėra viena šeima su 13 vaikų — tai jau istorinis faktas.

Moterų darbai vis labiau apleidžiami. "Sv. Kazimieras" — ateizmo muzėjus

Tokia antraštė italų žurnalisto, rašiusio savo išpūdžius iš Vilniaus. Toliau paaiškinama: Lietuvoje graži krikščionių šventovė panaudota tikėjimo pajaukai. Žmonės tačiau tvirtai laikosi prieš religijos puolimus, į kuriuos įjungtas visas valdžios ir partijos aparatas. Jau 15 metų šv. Kazimiero katalikų šventovėje yra įrengtas ateizmo muzėjus. "Čia buvau, žiūrėjau ir tikiai čia pirmą kartą pasijutau tikis į Dievą" — taip aiškiai braižu ir apačioje su A. R. raidėmis buvo įrašyta Vilniaus ateizmo muzėjaus lankytojų knygoje. Kam priklausė tos A. R. raidės, policija tyrinėjo, tik nežinia ar surado. Bet ar tai svarbu? — klausia autorius. Juk tai yra vienas tų, kuriuos ateizmo muzėjus paveikia priešingai.

Įėjimas į muzėjų nemokamas. Mokiniams rašomi geri elgesio laipsniai, jei aplanko tą muzėjų. Bet nedaug kas lanko. "Kiek mokinių aplankė šį semestrą ateizmo muzėjų? — buvo paklaustas Vilniaus komunistų partijos sekretorius. "Du šimtai" — šis atsakė. Tuo tarpu vidurinėse Vilniaus mokyklose mokosi per 30.000 jaunuolių. Kažkas ateizmo muzėjus netvarkoje, jeigu jo aplankymas padaro priešingos įtakos, negu norėta pavaizduoti. Pvz. pajaukiant religinį "nuklydimą", rodoma Mišių taurė, sena kapa, storo kaimo klebono karikatūra. Rūdinų atsirado daug, nes kai buvo uždromos šventovės, kulto dalykai pateko į ateizmo muzėjų. Bet lankytojams tai atrodo muzėjus, kuriame yra mažai ateizmo.

Anksčiau turistams, kurie atvykdavo atostogų iš kitų sov. respublikų į Vilnių, į lankymosi programą būdavo įrašytas ir ateizmo muzėjus; dabar tai tyliai yra išbraukta iš turistinių programų. Nors tas muzėjus ir nedavė lauktų vaisių, tačiau ateistinė propaganda Baltijos kraštuose, ypač Lietuvoje, nesiliauja. Stengiamasi pagal mokslo kriterijus kovoti su religija. Tuo rūpinasi komunistų partija. Yra specialus Religinų Rei-

kalų Tarybos pareigūnas, kuris skelbia antireliginius potvarkius.

Provincijose ir miestuose yra ateistų skyriai, kurie turi absoliučią laisvę. Jie turi platinti oficialią "religiją" — ateizmą, sekti kunigus ir tikinčiuosius. Jiems turi tarnauti spauda, radijas, televizija, knygynai (pilni priešreliginių leidinių), mokytojai ir auklėtojai. Lietuvoje, kur katalikų religija labai gyva, kulto reikalų įgaliotinis yra draugas Petras Anilionis, aiškus ateistas. Jo bendradarbis ateistas yra draugas Juzėnas, kurį Italijoje gal kaikas prisimena, nes turėjo atsakingas pareigas sovietų ambasadoje Romoje.

Kunigų vargai

Italų žurnalistas pateikia Utenos aps. vyriausio gydytojo potvarkį nr. 5, iš kurio cituoja 3 straipsnius: tik specialiai ligoninių prašant, gydytojas gali duoti leidimą į ligoninę įeiti kulto tarnui; šiam atvykus, ligoninė turi būti tik vienas palatoje; jei tai būtų neįmanoma, tai jo lovą reikia atskirti paravanu ir žiūrėti, kad ligoninės tarnautojai nedalyvautų religines praktikas atliekant. "Lietuvos ligoninėse, — rašo italas žurnalistas, — sunku yra mirti su Kristumi, bet dar sunkiau su kunigu". Potvarkis nr. 5 visose ligoninėse izoliuoja žmones nuo religijos.

Yra ir daugiau sunkumų. Religinį Reikalų Tarybos pirm. Kuroedovas savo pareigūnams provincijose duoda tokius nurodymus: "Ryšium su jėšų klausimu, ar nusikalsta kunigai, kviesdami mažamečius patarnauti mišiom, dalyvauti religinėse apeigose, procesijose ar įvairiose kulto ceremonijose, religinių reikalų teisinė sekcija išaiškino, kad tokius veiksmus reikia laikyti įstatymų pažeidimu. Nusikaltėliai patenka į bausminį atsakingumą pagal Lietuvos T. S. R. Baudžiamojo Kodekso 143 str."

Net ir šviesa turėti šventovėje sunku, nes ji brangiau kainuoja. Iš paprasto piliečio už kilovatą imamos 4 kapeikos, o iš šventovės — 25. Jei varžtai sleigia kunigus, tai ir tikintiesiems kelias nėra rožm klotas. Visi labai troško katalikiškų knygų, (Nukelta į 3-čią psl.)

Pasaulio įvykiai

PAGRINDINIS DEMESYS PASAULYJE PRAEJUSIA SAVAITĖ teko įvykiams Lenkijoje. Kompartijos vadas S. Kania padarė nuolaidų "Solidarumo" unijai, iš centrinio komiteto pašalindamas keturis E. Giereko šalininkus — W. Krucezką, S. Kowalczyką, A. Karkoską ir A. Werblaną. Buvusiam kompartijos vadui E. Gierekui ir jo premjerui E. Babiuchui įsakyta paštraukti iš seimo. Kartu patvirtintas ir E. Giereko išstūmimas iš centrinio komiteto, įsakymas ištirti jo buvusio ilgamečio premjero P. Jaroszewicziaus veiklą. Pastarasis yra pasižymėjęs prososietine nuotaka. Į kompartijos politbiurą vėl grįžo gen. M. Moczaras, buvęs saugumo viršininkas, savo poziciją praradęs dėl susikirtimo su E. Giereku. Centrinio komiteto vardu lenkai buvo perspėti atsisakyti veiksmų, kurie gali baigti anarchiją. J.

Klasa, propagandos vadovas centriniam komitete, netgi priminė, jog bus paprašyta sąjungininkų pagalbos, jeigu grėstų pavojus komunistinei Lenkijos sistemai. Jis betgi reiškė viltį, kad toks žingsnis nebus pasiektas. Maskvoje buvo sušauktas Varšuvos Sąjungos šalių kompartijos ir vyriausybės vadų posėdis. S. Kania užtikrino, kad Lenkija yra pajėgi sutvarkyti savo reikalus. Oficialiai buvo pabrėžtas nusistatymas nesikišti į kitų šalių vidaus reikalus, tačiau kartu primintas Varšuvos Sąjungos narių įsipareigojimas tarpusavio pagalbai, jeigu kiltų rimtas reikalas. Politiniai komentatoriai šį posėdį laiko viešu perspėjimu Lenkijai. Sakoma, kad S. Kania gavo mėnesį laiko dabartinės problemoms sutvarkyti. Dienraštis "Zycie Warszawy" savo vedamajame prašeko apie istorinį kompromisą, kurį tegali atnešti "Solidarumo" unijos, komunistų ir katalikų bendradarbiavimas. Tik tada Lenkija susilauks talentų, darbo, laisvės ir tolerancijos žiedų, o priešingu atveju tuos žiedus sunaikins šalna. Atrodo, šalna yra vadinama galima Varšuvos Sąjungos kariuomenių invazija. Lenkijos pasieniuose jau suteklia pakankamai kariuomenės dalinių. Invazija galėtų būti pradėta kelių valandų laikotarpyje. S. Atlanto Sąjunga Lenkijai neatėitų pagalbon, tačiau Sovietų Sąjunga susilauktų aštresnių ir vieningesnių sankcijų nei dėl įvykių Afganistane.

Nutraukė pagalbą

JAV prez. J. Carteris sustabdė karinę ir ekonominę pagalbą Salvadorui, kurį valdo penkiu kariškių ir civilių vadovaujama grupė, išpareigojusi sustabdyti kairiųjų ir dešiniųjų terorą, per pastaruosius metus pereinaklavusį 8.000 gyvybių. Iš aerodromo buvo pagrobtos, išniekintos ir nužudytos keturios amerikietės, kurių trys buvo vienuolės. Kyla rimtas įtarimas, kad tai atliko dešiniųjų nuotaukų saugumiečiai, taipgi suorganizavę ir sėkmingą atentatą prieš arkivyskupą O. Romero, kovojusį už žmogaus teises. Nuo 1977 m. Salvadore buvo nužudyti 9 kunigai, visada kaltę suverčiant komunistams. Įtariama, kad jų veikla buvo nepatenkinti valdžios siekiantys dešinieji ekstremistai. Amerikiečių nužudymą tiria ten nusiųsti JAV valstybės departamento pareigūnai.

Nužudė premjerą

Kremliaus vadų pasirašytas nekrologas "Pravdoje" pranešė skaitytojams, kad buvo nužudytas Kirgizijos premjeras S. Ibraimovas, šias pareigas ėjęs nuo 1978 m. Kompartijon jis buvo įstojęs 1954 m., Kirgizijos kompartijos sekretoriumi išrinktas 1966 m. Vakariečiams žurnalistas, paskambinusiems žurnalistiui "Sovetskaja Kirgizija", pavyko sužinoti, kad S. Ibraimovą ir jo šoferį nežinomi asmenys nužudė vasarvietės viloje. Teigiama, kad tai buvusi politinė žmogžudystė, turinti ryšį su 1981 m. vasario mėnesį Maskvoje įvyksiančia XXVI-ja kompartijos konferencija.

Žinios iš Madrido

Madridio konferencijoje puolama sovietinė Afganistano invazija, bet galvojama apie Lenkiją. Nors ji neminama konferencijos salėje, apie ją daug kalbama koridoriuose, privačiuose diplomatų susitikimuose. Lig šiol tebera neužmiršti ir žmogaus teisių pažeidimai. Net ir Kanada atsisakė lig šiol praktikuotos tylios diplomatijos. Jos delegacijos vadovas L. Rogers pareiškė viešą pasipiktinimą pergriežtomis bausmėmis disidentams Sovietų Sąjungoje. Jie baudžiami priverstinio darbo stovyklomis, tremimais, kankinimais psichiatrinėmis ligoninėse, pilietybės atėmimu. L. Rogersui taip pat rūpestį kelia priespauda religijai, antisemitizmas, didėjantis rusinimas Baltijos šalyse ir Ukrainoje.

Lėktuvo nelaimė

Lėktuvo nelaimėje prie Lisabonos aerodromo žuvo naujasis Portugalijos premjeras Francisco Sa Carneiro, socialdemokratų partijos vadas, parlamentą rinkimus laimėjęs su koalicine Demokratinė Sąjunga. Nelaimė įvyko prieš pat prezidento rinkimus, kai F. Sa Carneiro buvo pasiryžęs iš šių pareigų išstumti ligšiolinį prez. A. S. Eanesą, socialistą, palaikantį artimų ryšių su komunistais. Velionis norėjo pakeisti Portugalijos konstituciją, kad visą valdžią perimtų civiliai. Prezidento rinkimus laimėjo komunistų remiamas A. S. Eanes.

Šiame numeryje:

Laisve alsuojant

Gyvendami laisvėje, negalime užmiršti likusių nelaisvėje

Šventasis Raštas — juodojoje rinkoje

Rašo italų žurnalistas, aplankęs Lietuvos sostinę Vilnių

Kiekvieno jų likimas — romanas

Repatriantai iš okupuotos Lietuvos Vokietijos stovyklose

Kokybė ar kiekybė?

Lietuvių kalbos vartojimas čiagiųjų tautiečių gretose

Baltiečiai lankė delegacijos Madride

Pavergtos Lietuvos laisvės klausimas Europos konferencijoje

Tarp princo ir elgetos

Atsisveikinant su velioniu prlatu Juru Putname

Moterų vėliava iš Lietuvos

Istorinė dovana Kanados katalikams moterims suvažiavime

Rašytojų pavergimas Lietuvoje

Kaip kompartijos pareigūnai vanojo lietuvių rašytojus

"Čičinkas" kritiku ir žiūrovų akimis

Perskaičius kritiką ir pamačius "Dainavos" kūrinių Klevelande

Didžioji lietuvių savaitė

Australijos Lietuvių Dienos — daugelio renginių pynė

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ont. L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguoja: k. dr. Pr. Gaidamavičius ir Vyt. Kastytis

Metinė prenumerata \$14, pusmetinė — \$7.50. Rėmėjo prenumerata \$20.
Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly

Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.
Subscription rates: \$14.00 per year, \$7.50 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.

RELIGINIAME GYVENIME

*** TIKROS IR PASTOVIOS KIRKŠČIONIŠKOS VIENYBĖS ĮGYVENDINIMUI** reikia rimtų ir aiškių pokalbių apie tikinčiųjų Bendrijos paslapčių. Šią mintį išreiškė Jonas-Paulius II audiencijoje priėmęs Pasaulio Bendrijų Tarybos tikėjimo ir tvarkos komisiją. Ši komisija, susidedanti iš 520 teologų, yra suvažiavusi Romon svarstyti Krikšto, Eucharistijos ir Kunigystės. Pasak papiežiaus, bendras Krikšto, Eucharistijos ir Kunigystės svarstymas priveda mus ne tik prie tikrovių, esančių tikinčiųjų Bendrijos paslapties centre, bet ir prie klausimų, kurie tapo visų krikščionybės susikaldymų priežastimi. Todėl esą neįmanoma įgyvendinti tikros ir pastovios vienybės, kol nėra aiškaus ir vienbalsio sutarimo visose šiose srityse. O dabartinis krikščionių vienybės siekiantis pokalbis turės būti grindžiamas Sv. Raštu, mokymais ir aiškinimais įvairių Bendrijų ir nuolatiniu Dievo valios įsiekimu maldoje.

*** EUCCHARISTIJOS SRITYJE KATALIKAI IR LIUTERONAI DAR LABAI SKIRIASI**, nežinūri įvairių paskelbtų sutarimų eucharistinės doktrinos srityje. Tai nurodo oficialūs liuteronų-katalikų pokalbio Australijoje eigos pranešimas. Pagal tą pranešimą, Eucharistijos, kaip atperkamosios aukos samprata, esanti pagrindinė užvara, kuri skiria šias abi konfesijas.

*** VIKTOR VASILJEV, 44 m.** amžiaus sekmininkas iš Vilniaus, kuris 1979 m. kreipėsi į Katalikų emigravimui, jau yra atvykęs su šeima ir JAV. Kelionės metu jis buvo sustojęs Romoje ir ta proga išreiškė nepaprastą padėką lietuviams katalikams už pagalbą, kai jis su žmona ir dviem mažais vaikais buvo išmestas iš buto -15°C šaltyje. Jis pasakoją ir atvejį, kai labai sunkiai sirgo ir šeimos pragyvenimui buvo likusios vos 7 kapeikos. Tuo metu atėjusios sunkiai rūšikai kalbančios dvi lietuviškos moterys ir pasiūlydusios, jog turinčios jam voką nuo kataliko kunipo. Tame voke jis radęs 250 rublių.

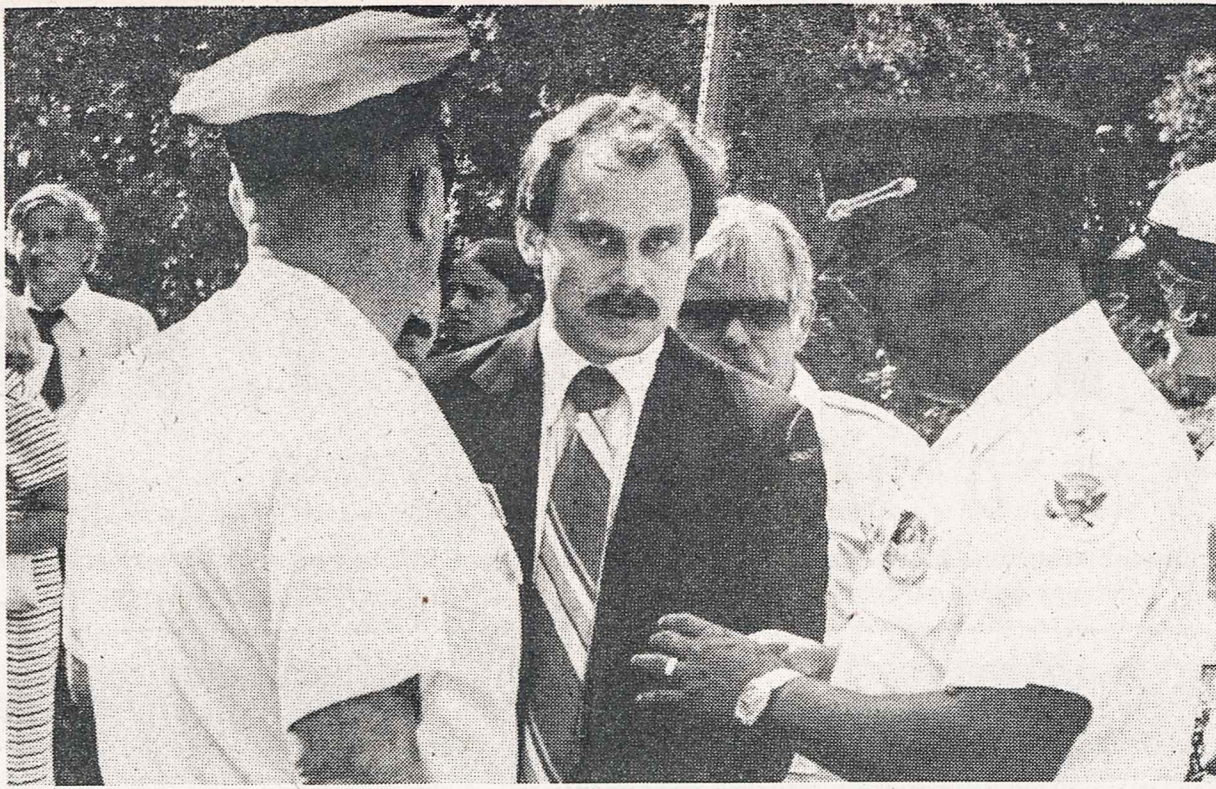
*** HENRIKAS JASKONAS**, veiklus žmogaus teisių sąjūdžio kovotojas, šiuo metu atlieka 10 m. specialaus režimo stovykloje bausmę, o paskui dar turės atlikti 5 metų tremties bausmę. Tai praneša Kestono žinių agentūra. Nurodoma, kad jo tėvas buvęs komunistas, o Henrikas taipogi tuoj po karo stojęs į miliciją. Vis dėlto, pamatęs daromą savo tautiečiams neteisybę, jis pradėjęs platinti antikomunistinius lapelius bei išdavinėti suklustuosius dokumentus persekiojamiesiems. 1947 m. jis su seserimi ir kitais 17 asmenų buvo suimtas, kankinamas ir nubaustas 25 metais kalėjimo. Jo sesuo kalėjime ir mirusi, o jis — žiauriuoju Vorkutos stovykloje organizavęs kaliniių streikus. Vėliau jis buvo pervežtas Vladimirio kalėjimui. Po Stalino mirties jam buvo leista laisvai gyventi Sibire. Tik 1965 m. jis galėjęs sugrįžti Lietuvon. Paskutiniuoju metu atspausdinęs per 1.000 žmogaus teisių ir religinio persekiojimo dokumentų. Nurodoma, kad 1979 m. komunistai bandė Jaskūną priversti atsisądėti savo įsitikinimų ir viešai juos atšaukti, bet tas bandymas nepavyko. Todėl jis dabar nušūstas Permės stovyklon nr. 36, kur laikomi žiauriausieji kriminalistai. Jo dabartinis adresas: 618263 Permskaya oblast, Chusovskoi raion, St. Polovinka, Uchr. VS — 389-36 — 2, USSR.

*** ORTODOKSU KUNIGAS DIMITRI DUDKO** 1980 birželio 20 d. buvo parodytas sovietinėje televizijoje viešai "išpažįstas" savo nusikaltimus prieš Sov. Sąjungą. Tačiau šiomis dienomis Kestono žinių agentūra pasiekė jo laiškas, rašytas po nelemtojo įvykio liepos 27 d., kuriame jis kreipiasi į visus Rytuose ir Vakaruose esančius ortodoksus. Jis taip rašo: "Aš negaliu sau dovanoti už silpnumą, ir mano širdis tiesiog plyšta, matant jūsų samysį ir girdint įvairius aiškinimus. Šiurpas ima pagulvoti, kaip aš dabar visiems atrodau ir kokion pagundon nuvedžiau žmones, kaip aš apvyliu tuos, kuriems anksčiau teikiau viltį. Puolu prieš jus ir prašau atleidimo. Mano pirmasis prašymas — kad visi paliktumėte meilės vienybę. Pamirškime visas asmeniškas nuoskaudas, pamirškime tautinius skirtumus, nes dabar, kaip niekad anksčiau, turime susiglausti pavojaus akivaizdoje. Tai ne tik jūsų dvasios tėvas bandomas KGB ir kitų, bet ir visa Ortodoksų Bendrija, o per ją — teisiama Kristus."

Toliau kun. Dudko prašo vienus kitų neteisti, bet suprasti kokiam pavojuje esanti Dievo Bendrija Rusijoje. Jis prašo paskelbti jo parašytuosius pamokslų ciklus "Liturgija kaip gyvenimo ir tarnavimo kelias" ir "Kaip kreiptis į dabartinį pasaulį". Esmą tų pamokslų mintys kun. piliausiai atspindėtų jo dabartinės nuotaikos. Jis laisė nurodo, kaip abejojančiam ir skęstančiam Petriui Kristus ištiesė ranką, ir kviečia visus panašiai elgtis savo bendrabalių — Dievo žodžio skelbėjų atžvilgiu. Pasak jo, dabar kovojama ne prieš valdžias, bet prieš bedievybę. Kovojama už Dievą ir už tai, kad būtų viena kalimėnė ir vienas Ganytojas. Taipgi neseniai pasiekė Vakarus ir kitas kun. Dudko rašytas laiškas arkivyskupiui Vasilui, gyvenančiam Briuselyje. Laiskė jis vėl apgailestauja savąją televizijoje atliktą "išpažintį" ir prašo arkivyskupą dovanoti. "Aš pervertinau savo jėgas, — rašo kun. Dudko, — ir nusmuku žemiau nei bet kuris kitas. Tačiau dabar esu pasiryžęs atitaistyti visą žalą, kurią padariau." Jis pabrėžia, kad jo byla jokiū būdu nesanti baigta, o tiksliai prasidedanti. Šiuo metu yra pasiekusios žinios, jog kai tik KGB sužinojo apie Vakarus pasiekusius dabartinius kun. Dudko laiškus, bandė jį priversti pasirašyti "Padėkos sovietų valdžiai" dokumentą. Vis dėlto kun. Dudko po eilės tardymų to dokumento dar nėra pasirašęs.

*** 100 NAUJŲ MISIJONIERIŲ** priėmė papiežiaus specialų palaiminimą Sv. Petro bazilikoje, prieš išvykdamį pirmą kartą savo gyvenime į misijas. Jų tarpe buvo kunigų, vienuolių ir pasauliečių. Jonas-Paulius II kiekvienam jų įteikė po medinį kryželį, tardamas: "Priimk Kristaus kryžių kaip ženklą išganymo, kurį turi skelbti visai žmonijai Viešpaties vardu". Iš tų misijonierių — 11 išvyko Zairan, 10 — Brazilijon, 6 — Kamerūnan, o likusieji — į kitas misijonierių reikalingas 23 valstybes.

KUN. J. STS.

Lietuvių jaunimo būrys 1980 m. liepos 18 d. demonstravo prie Sov. Sąjungos ambasados Vašingtone. Demonstrantai, jų tarpe kun. K. Pugetvičius ir S. Kudirkas, buvo JAV policijos sumti. Teisme iškelta byla dar nebaigta. Nuotraukoje — suimtųjų advokatas Ernestas Raskauskas kalbasi su policija. Nuotr. A. Bagdonavičiūtės

Kiekvieno jų likimas - romanas

Asmenys, su kuriais teko gyventi repatriantų stovyklose

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Rūta

Dar dvi netekėjusios merginos gyveno tame pačiame kambaryje. Maždaug 22-ju metų Klaipėdos krašto lietuvaitės. Vienos vardas buvo Rūta, kitos — Kristina. Abi jos pateko į tą kambarį todėl, kad buvusi jų gimnazistikos mokytoja apsigyveno šitame kambaryje.

Rūta, Vilniaus universiteto studentė, išvykdamą iš Lietuvos, paliko savo sužadėtinį, aktyvios tarnybos karininką. Repatriacijos metu jo išsivežti negalėjo. Tačiau meilės ryšiai buvo tokie stiprūs, kad jai atvažiavus į Vokietiją po kelių savaičių ir jis atbėgo per "žaliąją sieną". Rūta, vykdamą į Vokietiją, atsivežė ir pilną jo drabužių lagaminą.

Jos sužadėtinis, perbėgęs sieną, buvo internuotas ir nusiųstas į pabėgėlių stovyklą prie Tilžės. Iš ten įstojo į desantininkų apmokymo mokyklą Rytrpūsiose. 1941 m. birželio 28 d. iš vokiečių užimto Daugpilio aerodromo su kitais keturiais desantininkais (rusas, du ukrainiečiai ir lenkas) nakties metu lėktuvu buvo nuskraidintas į Rusijos užnugarį ir tarp Viazmos ir Maskvos parašytu nuleistas.

Atrodo, kad Rūta priėmė vokiečių pilietybę su teise apsigyventi kur nori.

1942 m. vasarą tarnybos reikalais nuykiau į Šiaulius ir apsisistojau pas pažįstamą. Vakare besikalbant, pažįstamo brolis pasisakė dirbąs Saugumo Departamente. Kažkaip iš kalbos išėjo, kad apskrities viršininko vertėja esanti Klaipėdos krašto lietuvaitė Rūta. Jos vyras irgi tarnaujas Saugumo Departamente. Ne kiek neabejoju, kad tai esanti ta pati Rūta iš mūsų repatriantų barako.

Kitą dieną nuėjau į apskrities viršininko įstaigą. Rūta tučtuojau mane aptapojo ir pakvietė ateiti pas ją vakarienei. Atvykau, susipažinau su jos vyru ir iš jo išgirdau desantininko misijos istoriją.

Desantininko nuotykių

Vokiečiai, besiręgdamai karui su rusais, telkė ir apmokė desantininkus dirbti graunamą darbą rusų fronto užnugaryje. Desantininkų būreliai būdavo aprengiami kolchozininkų drabužiais, aprūpinami rusų dokumentais, šaunamaisiais ginklais, amunicija ir 10.000 rublių pinigais. Jų tikslas — vykdyti ardomąjį darbą fronto užnugaryje ir palaikyti radijo ryšį su karine vokiečių fronto vadovybe. Jo tvirtinimu, iššokus jiems iš lėktuvo, pilotas padaręs nedovanotiną klaidą — iššovęs raketą turbūt nusileidimo vietai apšviesti. Bet tuo jis atkreipė rusų saugumiečių dėmesį. Kai jie nusileido akmenų laužyklon, beveik pradėjo brėkšti. Vienas iš jų nusilaužė koją, bet negalėjo suteikti pagalbą. Iš tolosios jau sklido šunų ir artėjančių rusų saugumiečių garsai. Jie, trumpai pasitarę, desantininką su nulažta koja nušovė, paskubomis užkasė radiją ir parašiusius, pasiėmė lengvą mantą ir nutarė kiekvienas bėgti paskirai vis kita kryptimi. Tuo būdu jie tikėjosi prasilaužti iš rusų apsupimo. Jis bėgė tankaus miško kryptimi su revolveriu rankoje. Pakeliui nušovė kažkokį saugumietį. Girdėjo šūvus ir

lojimą. Bėgo galvotrukčiais. Saulė jau buvusi augštai, kai sustojė. Tuo metu gamta toje vietoje tik ką budo iš žiemos miego. Nebuvo dar lapų, tik pumpurai. Bėgdamas pametė revolverio apkažą šoviniams. Revolveris liko tik geležies laužu. Turėjo dar peilį, rusų pasą, 10.000 rb. kišenėje ir mažą maisto daavinį.

Prisilaužęs šakų, pasidarė sau guolį miške. Rūpestingai apdengė šakomis, kad jo niekas nepastebėtų. Ten miegojo ir labai taupiai valgė sausainius. Po dviejų dienų maistas pasibaigė ir pradėjo jausti begalinį alkį. Vandeni gėrė iš upelių ir balų. Miške nieko nebuvo valgomo — jokių uogų, jokių grybų, jokių lapų, jokių žolelių. Lupo ir valgė medžių žievės. Niekas nepadėjo. Darėsi silpna, akys raibo, galva užė.

Po vienuolikos dienų nebėliko nieko, tik jieškoti žmonių ir maisto. Priėjo kažkokį kolchozą. Laukuose dirbo keletas moterų ir vienas senas vyras. Paprašė parduoti jam duonos. Jos davė jam kepalą, už kurį sumokėjo 10 rb. Ir tuo, jo nuomone, padarė pagrindinę klaidą. Duona, tada tekinavo kelias kapeikas. Kolchozininkės pradėjo tarpusavy šnibždėti ir jį šnairuoti. Prie jo staiga priėjo senis ir pasakė, kad jam gresia pavojus — turi tučtuojau pasišalinti. Pridūrė, kad miške yra aikštelė, ir jis po dviejų dienų ateis ten šieno pjauti ir ten susitikti.

Jis man sakė, kad vokiečiai parinko desantininkus, mokančius rusų kalbą. Tačiau iš jo kelių sakinių, pasakytų rusų kalba, pastebėjau, kad rusai jį tučtuojau atpažintų esant kitataučiu. Jo rusų kalbos mokėjimas buvo nepakankamas.

Po dviejų dienų jis susitikto seną kolchozininką miško aikštelėje. Jis atnešdavo jam maisto. Gamta gyvėjo, atsirado uogų. Išsikasė parašutą, pasidarė stogą. Atsinešė radiją, tačiau siųstuvąs nebeveikė, tik priimtuvas. Pasiklausydavo iš Vakarų žinių. Baterijai išsekus ir tas nebeveikė.

Vokiečių kariuomenė pasiekė tą vietovę tik rugsėjo pradžioje. Apie vokiečių atvykimą pranešė jam senukas kolchozininkas. Jis paliko savo miško guolį, prisistatė vokiečių kariuomenės dalinio vadui. Pasisakė kas esąs, kas buvo jo karinio dalinio viršininkas. Vokiečiai pasiuntė jį sveikatos patikrinimui į lauko ligoninę, o iš ten į dalinį, kuriam priklausė. Jam pavyko sveikatos sumetimais iš dalinio pasitraukti ir sugrįžti į Lietuvą.

Tą patį vidunaktį, baigęs pasakoti, jis man atnešė lazda, maišą ir peilį, kurių dėka praleido beviltiškus mėnesius Rusijos miškuose. Iš jų nuleisto penketuko tik jis ir dar vienas liko gyvi. Kitas gyvasis surado gerasirdį kolchozininką, kuris iki vokiečių kariuomenės atėjimo laikė jį savo namo rūsyje.

Rūta su savo vyru ir vaiku, antrą kartą rusams artėjant, paliko Lietuvą. Po karo išvažiavo į Australiją. Prieš dešimtį metų ji su vyru išsikyrė. Pasidalino vaikais. Jis su vienu sūnumi pasiliko Australijoje, ji su antru atvyko į S. Ameriką.

Kristina

Beliko pažvelgti į paskutinę šio kambario gyventoją Kristiną. Ji prieš repatriaciją gyve-

no Kaune. Turėjo, taip bent pat sakė, sužadėtinį pastoriaus brolių, kuris buvo augstas "Pienocentro" tarnautojas. Jis žadėjęs atbėgti pas ją į Vokietiją, bet neatbėgo.

Kristina buvo jauna patraukli mergaitė, stipraus agresyvaus būdo. Kaip ir kitos stovyklavietės mergaitės, turėjo kasdien lankyti nacionalsocialistinės mergaičių organizacijos BDM kursus. Tiems kursams vesti, atseit, paruošti jaunas atvažiavusias repatriantes nacionalsocialistinei pasaulėžiūrai, buvo paskirta vietinė vokieaitė Fraulein Schultz. Man bedirbant stovyklavietės vadovybės raštinėje, kartą teko pamatyti Fr. Schultz paruoštą kursančių įvertinimo pranešimą. Kristina buvo įvertinta kaip gabi ir stipri asmenybė, "frech" — įžili, tinkanti partiniam darbiui. Mano supratimu, ji priėmė vokiečių pilietybę su teise apsigyventi kur nori.

Vokiečių okupacijos laikais keletą kartų sutikau ją Kaune. Sakėsi dirbanti "Pienocentro" vokiečių patikėtinio raštinėje sekretore. Gyveno puošniame bute. Vėliau išgirdau, kad susidėjo su patikėtiniumi ir apsigyveno jo bute. Jos tolimesnio likimo nežinau.

KETVIRTAS KAMBARYS

Čia gyveno dvi šeimos. Viena jų turėjo vienuolikos metų dukrą, kita — bevaikę. Pirmos šeimos ir žmona, ir vyras mokėjo vokiškai, antros — tik žmona. Abi šeimos turėjo aiškias lietuviškas pavardes. Pirmoji šeima S. buvo iš Kauno. Vyras turėjo nuosavą statybų bendrovę. Berods, statė daugiaaugščius namus Kaune.

1941 m. balandžio mėn., pasibaigus kariniams veiksams Balkanuose, vokiečių kariuomenės vadovybė repatriantų stovyklose pradėjo jieškoti savanorių, mokančių rusų, lenkų, gudų, ukrainiečių. Baltijos tautų kalbas, žinančių Bielovežo (Baltvyžio) girią bei Pinksio balas. Atsirado savanorių. Iš mūsų barako IV kambario abu vyrai išėjo savanoriais.

Prasidėjus vokiečių-rusų karui, vyras S. buvo rusų kalbos vertėju prie vokiečių kariuomenės dalinio. Karo veiksmai privedė jį prie Leningrado. Ten frontas sustojo, ir kareiviai sėdėjo apkasuose. Apie Leningradą visa apylinkė labai žema ir drėgna. S. ten sunkiai susirgo, buvo perkeltas į ligoninę ir ne užilgo mirė.

Kitas vyras P. buvo prekybininkas mažame šiaurės Lietuvos miestelyje. Jo žmona buvo vokiečių kilmės. Jis nepakankamai mokėjo vokiečių kalbą, todėl buvo paskirtas rūpintis nukautų fronto linijose rusų karių laidojimu. Jo žmona, pilnoka moteris su skambiu balsu, dažnai mėgo vieną barako koridoriuje dainuoti užbaigiamąjį tuometinio vokiečių himno posmą — "Die Fahne hoch..."

1942-43 m. vertėjo S. žmoną ir dukrą keletą kartų susitiko me Kaune. Jos gyveno viename iš savo daugiaaugščių namų. Jų likimo nežinau.

P. šeimos vyras, pasitraukus vokiečiams iš Rusijos, pasidėrė vokiečių kariuomenei nebereikalingas ir sugrįžo pas savo žmoną, kuri gyveno Austrijoje.

(Bus daugiau)

PADĖKA

Mūsų mylimas vyras, tėtukas, uošvis, senelis ir prosenelis

a.a. ANTANAS BAČĖNAS,

Sibiro tremtinys, sulaukęs 95 metų amžiaus, iškeliavo amžinybėn 1980 m. spalio mėn. 10 d.

Nuoširdžiai dėkojame visiems, pagerbusiems velionį laidotuvių namuose savo atsilankymu, atsiuntusiems gėles prie jo karsto ir į namus, aukojusiems šv. Mišias už jo vėlę.

Ypatingai nuoširdus ačiū kun. klebonui J. Staškevičiui už maldas ir Rožinį laidotuvių namuose.

Nuoširdi padėka kun. klebonui Aug. Simanavičiui, OFM, kun. dr. Pr. Gaidai ir kun. klebonui J. Staškevičiui už atnašavimą šv. Mišių laidotuvių dieną. Ypač esame dėkingi kun. dr. Pr. Gaidai už pasakytą įspūdingą pamokslą, nušviečiantį velionies nueitą gyvenimo kelią. Su nuoširdumu dėkojame solistams — V. Verikaičiui, Alg. Simanavičiui už taip gražias giesmes ir muz. J. Gavedui už grojimą vargonais. Taip pat nuoširdus ačiū J. Šarūnui, atsisveikinusiam velionį tėtuką kaimynų vardu.

Ačiū visiems, aukojusiems velionies atminimui "Tėviškės Žiburiams" ir Kanados Lietuvių Fondui.

Dėkojame šeimininkei E. Juknienai už paruošimą pusryčių, visoms ponions už kepinus ir pagalbą.

Pagaliau esame dėkingi visiems, mus užjautusiems, žodžiu, raštu ar per spaudą.

Duoki jam amžiną ramybę Viešpatie!

Liūdintys: žmona, duktė, sūnūs, marčios, žentas, anūakai ir proanūakai

A+A

EUGENIJAI STAŠKEVIČIENEI

mirus,

Toronto Maironio mokyklos tarybos pirmininką kunigą kleboną JONĄ STAŠKEVIČIŲ bei visus gimines ir artimuosius nuoširdžiai užjaučia —

Toronto Mairohio mokykla

MIELAI MOTINAI

A+A

EUGENIJAI STAŠKEVIČIENEI

mirus,

jų sūnui Šiluvos Marijos parapijos klebonui kunigui JONUI STAŠKEVIČIUI reiškiamo gilią užuojautą —

Parapijos komitetas ir

Pensininkų klubas

parapijiečiai

Canadian Art Memorials Ltd.

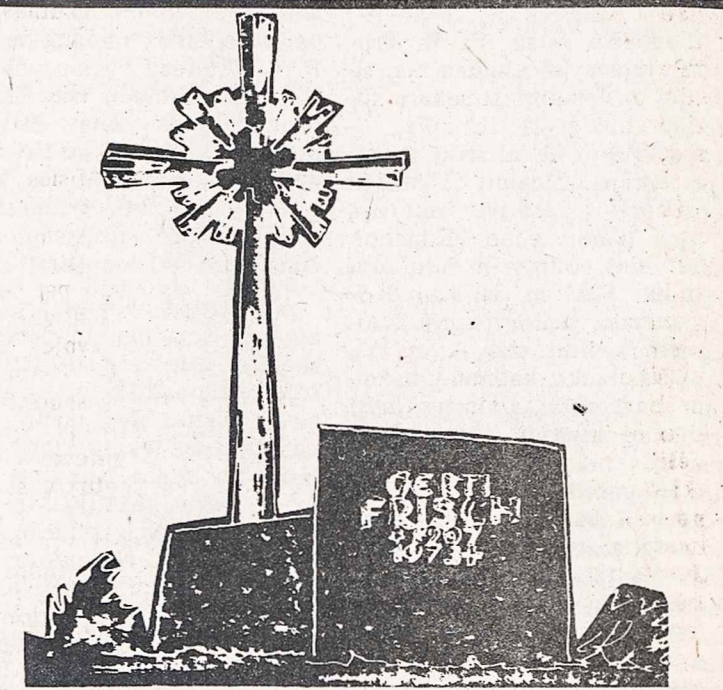
176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ont. L5H 1G4

LOUIS TEMPORALE - oficialus skulptorius
Bank of Canada, Bank of Montreal,
Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg.
King George VI Niagara Falls

Atlieka įvairius kopų paminklų akmenis ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų lietuvių kapinėms

Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą meniską darbą pagal pageidavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529

YONGE MEMORIALS LTD.

2044 YONGE ST., Toronto, Ont. M4S 1Z9
Tel. 487-2147, vakarais 445-8955

Meistriškas darbas, puikūs lietuviški projektai
ESTŲ PAMINKLŲ BENDROVE

Mobawk Furniture Ltd.

PILNAS NAMŲ APSTATYMAS

- * Elektros reikmenys
- * Televizijos aparatai
- * Skalbiamosios mašinos
- * Vaikų baldai
- * Įvairūs kilimai
- * Saldytuvai
- * Valgomųjų kambarių apstatymas ir kt.
- * Siuvamos mašinos
- * Rašomos mašinėlės

Nemokamas pristatymas į namus.

KRAUTUVĖS:

Vakaruose — 137 RONCESVALLES Ave.
Tel. 537-1442

Rytuose — 2448 DANFORTH Ave.
Tel. 699-4444

Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro.

DANA CIPKIENE

Lapkričio 9 d. Klevelande visi skubėjome į Dievo Motinos parapijos salę kultūrinei popietei. Šioji skyrėse iš visų kitų, nes turėjo įvykti Lietuvos pavergimo keturiasdešimtmečio minėjimas bei poeto Balio Gaidžiūno knygos "Mano kartos likimniai metai" suktiktuvės.

Susirinko 450 dalyvių. Pirmas savo kūrybą "Vasario džiaugsmui" skaitė pats poetas Balys Gaidžiūnas, pradėdamas minėjimą. Poeto "sidabru" papuoštą galva lyg ir derinosi su plaukiančiais žodžiais...

Dr. V. Vyganto žodis buvo taiklus. Jis kalbėjo: daugiau nuveiktume visi darneje, tiek vyresnieji, o ypač jaunimas, bendrai vienam tikslui — mūsų tautos labui dirbdami. Svarbu informuoti apie mūsų tautai daromas skriaudas plačiąja amerikiečių visuomenę, kuri formuoja viešąją opiniją.

Ištraukas iš knygos "Mano kartos likimniai metai" skaitė Mirga Bankaitytė, kun. Gediminas Kijauskas, Jurgis Malskis, Vilija Nasvytė, Dalia Staniškienė, Rytas Urbaitis ir pats poetas Balys Gaidžiūnas. Visa tai pajavirino ir pagyvino muzikiniai įtarpiai, kuriuos atliko tautiniai drabužiais pasipuošę Eleutė Muliolytė kanklėmis ir Jonas Muliolis rageliu. Jie grojo

Šv. Raštas - juodojoje rinkoje

(Atkelta iš 1-mo psl.)

ypač Šv. Rašto, kurių jie negali gauti. Jei kas išspausdinama, tai nepakankamai. Nuo 1940 iki 1970 m. leista išspausdinti tris leidinius: Apeigyną, II Vatikano susirinkimo nutarimus ir Naująjį Testamentą, kurio 1972 m. atspausa 10.000 egz. Retas kas gavo tą knygą, nes praktiškai kiekvienam katalikui teko tik po vieną puslapį to Šv. Rašto. Kaikurie kraštutiniumai tiesiog stebina — rašo autorius: Lietuva turbūt yra vienintelis pasaulyje kraštas, kuriame Evangelijos parduvinėjamos juodoje rinkoje; už knygą mokama 30 rublių (oficialiai keičiant, tai būtų 40.000 litų).

Knygų ten nerasi, bet Sov. Sąjungoje pogrindžio spauda yra labai išplitusi. Tai plačios apimties reiškinys. Ta spauda paprastai vadinama "Samizdat". Savilaidos leidinių tarpe labiausiai pagarsėjusi yra "LKB Kronika", kuri pasirodo reguliariai kas trys mėnesiai rusiškai ir lietuviškai (taip rašo žurnalistas). Pirmas jos numeris išėjo 1972 m. kovo 19 d., o paskutinis, 41 nr., š. m. gegužės mėn. Esu tikras, kad jau ir 42 nr. skrajoja. Tie leidiniai yra kolektyviniai; juose bendradarbiauja visi žmonės: teikia žinias, perrašinėja, platina, griežtai laikydami paslaptį spausdinimo centrą ir vadovus. Buvo tardomi ir teisiami kaikurie bendradarbiai, bet iš jų burnos neišėjo leidėjų pavardės.

Pogrindžio spauda plinta ir užkriečia. Be "Kronikos", yra visa eilė leidinių, kaip "Perspektyvos", kuris, matyt, pasirodo Vilniaus universitete ir jau išleido 12 numerių (panašiai kaip "Alma Mater" su 3 nr.); "Rūpintojėlis", 10 nr.; "Vytis" (tai Lietuvos valstybės ženklas); "Atėitis" su 1 nr. (vardas tas pats, kaip mūsų dienraščio "Avvenire"), skirtas jaunimui; "Tiesos Kelias", 13 nr., ir pagaliau "Aušra", kuri pradėjo eiti 1975 m. su šia programa: "Priminti lietuviams praeitį, tiksliai vertinti dabartį ir padėti žvelgti į ateitį". Idėtas perspėjimas: "Šį žurnalą nurašant mašinėlė, atkreipti dėmesį į tai, kad jos raidės neturėtų defektų". Aišku, tai ne dėl estetikos, bet kad policija nesusektų šaltinio. Policija iš tikro labai stengiasi surasti pogrindžio leidinių kaltininkus — rašomąją mašinėlę ir rotatorių. Nuo 1973 m. buvo įsakyta visom įstaigom ir organizacijom pateikti mašinelių raidyno pavyzdžius. Bet iki šiol šaltinių nerasta, tik viena kita įtariama mašinėlė buvo konfiskuota. Viena jų priklausė Juozui Gražiui, kurį užtikio beiriant pirmuosius tris "Kronikos" numerius. Jis nubastas 3 metus kalėti (po metus už numerį). Policija liguistai vis įieško "nelegalių" raštų ir kaltina daugelį kunigų.

Su Vilniaus kunigais

Vilniuje tarp Neries upės ir didelio valstybinio teatro yra parapijinė Šv. Rapolo šventovė,

muz. Alfonso Mikulskio kūrinius. Programa buvo užbaigta Blezdingėlės šokių, kuri atliko "Grandinėlės" šokėjos, vadovaujamos Liudo Sagio. Šokėjoms pasirodžius scenoje, kurios gilumoje spindėjo simbolinis kryžių kalnas, žiūrovai matė ir jautė du pasaulius... taip artimus ir kartu taip tolimus vienas kitam... Pabaigai poetas Balys Gaidžiūnas skaitė, lyg ir pakvietimą, "Kai būsi mūsų žemėje". Po to visa salė, su Eleutės ir Jono Muliolių muzikos palyda, sugiedojo "Lietuva brangi".

Sis puikus parengimas pareikalavo daug planavimo, darbo ir laiko iš programos atlikėjų ir talkininkų. Pasigedau vieno vardo, kurio programoje neradau, būtent, Nijolės Kersnauskaitės. Žinau, kad turbūt neklysiu tai sakydama: be jos nuosirdaus, visapusiškai atsidavusio darbo šis minėjimas bei kitos kultūrinės popietės būtų nelengvai įmanomos surengti.

Scenos gilumoje kryžių ir smūtkelių kalnas bei salės papuošimas — tai archit. E. Kersnausko projektas. Jam talkino V. Bacevičius, P. Digulis, J. Jasinevičius, A. Kijauskas ir J. Stravinskas. Sviesos ir garso technika, nepaprastai gražiai atlikta, rūpinosi Marius Juodišius. Prie salės įrušimo talkino Algis Miškinis.

atitverta mūru. Sis pridengia įėjimą, ypač sodą, kuriame yra nedidelė Lurdo Marija. Dabar ta šventovė yra restauruojama laisvom žmonių aukom, bet iš dalies yra atvira kultui; tik vidurinė nava atitverta, ir Mišios laikomos žemai.

"Čia sutikau, — rašo žurnalistas, — Šv. Rapolo šventovės kleboną kun. Praną Vaičekoni, kuris ką tik baigė Mišias 7 val. ryto (ir ne sekmadienį) pilnutėlėje žmonių šventovėje. Kun. Pranui pateikliai visai teisėtus klausimus apie lietuvių šventoves. Sužinojau, kad vienuolika katalikų šventovių yra atviros Vilniuje, o vyskupijoje dirba 96 kunigai, kurių dauguma jau seni; vienas klebonas turi 95 metus, o jaunų kunigų yra mažai, vos 5. Visose šešiose Lietuvos vyskupijose yra 700 kunigų. Vienintelėje krašte didžiojoje Kauno seminarijoje (mažųjų seminarijų nėra) yra 90 auklėtinų; skaičius apribotas, bet pašaukimų netrūksta.

Kun. Pranas man dėstė iš mažos rotatorium spausdintos knygelės (dėl popieriaus stokos vyskupijų metraščiai nėra spausdinami). Tokios knygelės, panašiai kaip ir tikinčiųjų vartojamos šventovėje, davė progos paklausti apie leidžiamas spausdinti knygas. "Dabar jau nebe Stalino laikai, — sakė kun. Pranas. — Šiais metais išspausdinta 60.000 egz. katekizmo, bet tiražas permažas, reikėtų daug daugiau".

Dėl spaudos paklausiau ir kitą kunigą Vaclovą Aliulį, kuris dirba apaštaly Petro ir Pauliaus šventovėje. Kun. Aliulis savo laiku turėjo redaguoti Evangelijas, kurias į lietuvių kalbą išvertė kun. Kavaliauskas. "Esame išvertę į lietuvių kalbą ir naująjį Mišiola; dabar laukiame popieriaus, kurį pažadėjo atsiųsti Vatikano valstybės sekretoriatas" — aiškino kun. Aliulis. Dėl išversto ir redaguoto N. Testamento kun. Aliulis man pasakė: "Buvo gautas leidimas (placet), bet neadau jo buvo išspausdinta".

Apie Mišiola kitas žinias man davė kun. Pranas: "Dar praeis dveji metai, kol jis išeis iš spaudos. Šiuo metu Mišios dielė dalimi laikomos lotyniškai". Panašiai ir tikinčiųjų maldos yra lotynų kalba, kurias ranka nusirašo žmonės. Taip pat lotyniškos maldos yra 44.000 vaikų (iš 50.000 visoje Lietuvoje), kurie priima pirmąją šv. Komuniją; lotyniškos yra ir santuokos apeigos tiem, kuriem "pavyksta" susituokti šventovėje. Jau esą užsakytos jungtuvės šventovėje visiem metam.

Lotynų kalba yra užrašas ir antroje pusėje Aušros Vartų Marijos paveikslu. Tai viena labiausiai gerbiamų Marijos šventovių Lietuvoje. Čia atvyksta Komunijos priimti vaikai iš visos Sov. Sąjungos, ypač iš Gudijos, kur nėra kunigų. Aušros Vartuose merginos siūlo už 3 kapeikas Marijos paveikslėlius. Policija daug kartų yra išvikiusi moteris su devocionaliojimis, bet jos vis čia pasirodo.

Minint Lietuvos okupacijos keturiasdešimtmetį Klevelande, buvo atlaikytos specialios pamaldos. Nuotraukę kun. G. KIJASKAS priima Mišių atnašas iš M. BARNISKAITES ir B. GAIDŽIŪNO rankų Nuotr. V. Bacevičiaus

Baltiečiai lankė delegacijas Madride

Estai, latviai ir lietuviai ne tik demonstravo Madrido gatvėse, bet ir lankė konferencijoje dalyvaujančių valstybių delegacijas, informuodami apie Baltijos valstybių pavergimą bei laisvės atgavimą. Čia spausdiname sutrumpintą ALTos pranešimą iš jos biuletenio. RED.

Pirmas baltiečių susitikimas įvyko su Vatikano delegacijos vadovu mons. Silvestrini. Toliau baltiečius priėmė Portugalijos, Britanijos, Graikijos, Švedijos, V. Vokietijos, Olandijos, Belgijos, Kanados, Liuksemburgo ir JAV delegacijos.

VLIKo atstovams sugrįžus į JAV, lankant visas šias Helsinkio akto signatarų delegacijas, lietuviams atstovavo ALTos į Madridą pasiųsti žmonės — dr. Kazys Sidlauskas ir kun. dr. Juozas Prunskis kartu su Vladu Sakaliu ir iš Argentinos atvykusiu žurnalistu Artūru Mičiūdu, o pas Kanados delegaciją buvo nuvykęs J. R. Simanavičius, KLB pirmininkas.

Kadangi delegacijų paskirtas lankymo laikas kartais sutapdavo, o jų tik per vieną dieną teko bent penkias aplankyti įvairiose Madrido vietovėse, todėl teko pasiskirstyti. Kuri pas kokią delegaciją turi vykti su latvių ir estų atstovais.

Baltiečių atstovų buvo bendras sutarimas prašyti kiekvienos valstybės delegaciją, kad iškeltų Madrido konferencijoj baltijos tautų laisvės klausimą, o jei jiems patiems nebūtų patogų tai padaryti, kad jie paremtų tą reikalą, jei jis kurios kitos valstybės bus iškeltas. Žinoma, jiems buvo aiškinama, kodėl Baltijos tautų laisvės byla turėtų būti Madrido konferencijoj iškelta.

Madrido konferencijoje dalyvaujančių Vakarų valstybių delegacijų nuomonės buvo gana įvairios. Vatikano delegacijos šefas aiškino, kad reikalingas savanetas tarp konfrontacijos su sovietais ir ryšių su jais, nes katalikai už Geležinės Uždangos nori pagalbos, kurios jiems nebūtų galima suteikti, išėjus į bekompromisnę konfrontaciją su Sovietų Sąjunga. Mes bandėme šiam augštajam Vatikano diplomatui aiškinti, kad Katalikų Bažnyčia yra pati didžiausia moralinė jėga visame pasaulyje, todėl jos betkoks kompromisas su sovietais gali ne tik apvilti pavergtųjų kraštų katalikus, bet ir turėti neigiamos įtakos ir nesusipratimų tarp laisvojo pasaulio katalikų. Kun. Prunskis buvo bent keletą kartų ir privačiai susitikęs su Vatikano delegacijos nariais ir šiuos klausimus svarstęs.

Britanijos delegacija baltiečių atstovus priėmė savo būstinėje (jos pirminasis sekretorius C. Hulse, gana jaunas ir labai malonus diplomatas). Britų atstovas priminė mums apie jų delegacijos šefo kalbą po konferencijos atidarymo, kurioje jis priminė Lietuvos Helsinkio grupės nario Petkaus ir kitų įkalinimą, o šią savaitę kalbėjus kitas britų delegacijos narys paminėjęs Klaipėdoje tikinčiųjų pastangomis ir lėšomis pastatytą šventovę, kuri buvusi sovietinės valdžios iš jų atimta. Didžiausią diplomatinę kurtuąziją baltiečiams parodė V. Vokietijos delegacija, kurios pats šefas ambasadorius Joerg Kastl su savo sekretoriumi priėmė baltiečių atstovus. Šioje baltiečių delegacijoje dalyvavo ir Vladas Sakalys, kuris kaip tu 45-kių baltiečių memorandumo signataras pavergtoje Lietuvoje, norėjo atkreipti V. Vokieti-

jos delegacijos dėmesį į reikalą atšaukti kaip nuo pradžios niekingą ir negaliojantį Ribbentropo-Molotovo sandėrį, kuriuo Baltijos valstybės tapo Sovietų Sąjungos agresijos aukomis. VI. Sakalys savo misiją labai gerai atliko, aiškindamas, kad jis nesąs diplomatas, bet V. Vokietijos ambasadorius pasakė, kad jis pilnai supratus jo nusistatymą.

Svedijos delegacijos atstovas, priėmęs baltiečius, buvo Jan Lundvik, ambasadorius ir švedų delegacijos šefo pavaduotojas, o Olandijos delegacijos vardu baltiečių atstovus priėmė pirmasis delegacijos sekretorius H. J. Hazewinkel. Švedijos delegacijos atstovas nedaug ką pasakė, nes Švedija gana artimas Sovietų Sąjungos kaimynas, o olandų delegacijos atstovas aiškino, kad Olandija pripažino Sovietų Sąjungą tik po II-o pasaulinio karo, taigi po Baltijos valstybių užgrobumo, todėl jiems nebūtų patogų ši reikalą Madrido konferencijoje iškelti.

Kiek skirtingos žinios buvo gautos iš baltiečių atstovų apsilankymo pas Kanados delegaciją, kurios vardu baltiečius priėmė D. S. Anstis, vienas iš Kanados delegacijos šefo pavaduotojų. Jis pasakė baltiečiams, kad Kanada tiki į tylią diplomatią, ir kaip pavyzdį paminėjo, kad Kanados laimėjimas šeimų sujungime yra pats geriausias iš visų kitų kraštų.

Baltiečių atstovus priėmė ir JAV delegacijos šefo pavaduotojas ambasadorius dr. Max Kampelman Madrido konferencijos rūmuose. Baltiečių delegacijos skaičius buvo nustatytas tik po vieną nuo kiekvienos baltiečių tautinės grupės. Latviams atstovavo Pasaulio Latvių Federacijos pirmininkas dr. Spilners, lietuviams — ALTos pirm. dr. Kazys Sidlauskas, o estams — ponias Taul iš Toronto.

Dr. Kampelmanas mus nusivedė į didelį posėdžių kambarį, kuris skirtas NATO valstybių pasitarimams. Pokalbis su dr. Kampelmanu užtruko pusę valandos. Šalia dr. Kampelmano dalyvavo ir viena iš JAV delegacijos sekretorių su Raimonu Česoniu, bet jie į mūsų pokalbį eiga neįsijungė. Mes bandėme aiškinti, kad žmogaus teisės yra neatskiriamos nuo tautų teisių ir mums neaišku, kaip galima kalbėti apie žmogaus teises tuose kraštuose, kurie yra svetimoje vergijoje. Taip pat mes sakėme, kad Baltijos tautos yra apsisprendusios visiems laikams būti laisvos, kai jos po I-o pasaulinio karo atstatė savo nepriklausomas valstybes. Mes tik norime, kad Sovietų Sąjungos agresijos sutrukdytas to

Salia V. Europos valstybių delegacijų lankymo, Madride pasilikti lietuviui turėjo progą pasakyti pavergtiems lietuviams skirtas trumpas kalbas, kurias įrekdavo iš Muencheno atvykęs "Radio Liberty" atstovas Vilis Skultans, o per Vatikano radiją mūsų pavergtiesiems broliams skirtos kalbos buvo perduotos telefonų ir Vatikaną iš latvių būstinės. K. S.

A+A
JONUI MATULIAUSKUI
mirus,
jo žmonai STANISLAVAI, sūnui RIMANTUI Lietuvoje reiškiamė gilią užuojautą —
Janina ir Julius Varkavičiai
Genutė ir Augustas Senkai
Stasys Jagėla

PRANEŠIMAS IŠ AUSTRALIJOS

Didžioji lietuvių savaitė

B. STRAUKAS

Kas dveji metai Australijos lietuviai suruošia rotacine tvarka trijose didesnėse lietuvių kolonijose — Sydnejuje, Melburne ir Adelaidėje Lietuvių Dienas. Šių metų gale jos bus Adelaidėje.

Lietuvių Dienos — yra grandinė įvairių kultūrinių, meninių, visuomeninių, sportinių ir kitokių renginių, kurie trunka bemaž visą savaitę.

Rengėjai prakaituoja

Visą šį organizacinį darbą ant savo pečių turi išnešti Lietuvių Dienoms Rengti Komitetas. Šio neeilinio lietuvių sąskrydžio svečiams reikia surasti pastoges, apgyvendinti choristus, šokėjus, sportininkus ir kt. Organizatoriams tai sudaro nemažą galvosūkį. Ne tik rūpesčių, bet ir stambių piniginių išlaidų pareikalauja salių išnuomosimas. Visa tai turi būti iš anksto surasta ir apmokėta. Pagal infliacinės kainas už pasinaudojimą sale vienam vakarui tenka mokėti šimtus dolerių. Kadangi rengėjams pajamos atsiranda tik parduodant įparengimus bilietus, jau dabar tenka skolinti stambias sumas išskatinėms išlaidoms padengti. Nežiūrint visų sunkumų, patalpų klausimas jau seniai galutinai sutvarkytas.

Pradinės iškilmės

Šiais metais Lietuvių Dienos truks šešias dienas.

Gruodžio 26 d., 11 v. r., pamaldos Šv. Pranciškaus Ksavero katedroje. Mišias atnašaus vysk. V. Brizgys su Australijos lietuviais kunigais. Per pamaldas giedos Adelaidės Šv. Kazimiero parapijos choras. Visos lietuviškos organizacijos pamaldose dalyvaus su savo vėliavomis. Pamaldų tvarka ir jų iškilmingumų rūpinasi lietuvių parapijos klebonas kun. A. Spurgis, MIC.

Po pamaldų numatytos eitynės iš katedros į miesto rotušės salę. Kadangi abi šios vietos apie viena kitos, žygis truks apie 10-15 minučių. Visi lietuviai yra kviečiami šiose eitynėse dalyvauti, nešant ir savo organizacijų vėliavas. Tuo norima atkreipti ir vietinių gyventojų dėmesį.

Rotušės salėje įvyks iškilmingas Lietuvių Dienų atidarymas, dalyvaujant Pietų Australijos gubernatoriui K. Seaman, vysk. V. Brizgiui, PLB pirm. V. Kamantui, Australijos parlamentarams, ministeriams ir kitiems augštiesiems svečiams. Atidarymo iškilmėms rengti sudarytas specialus komitetas: Meninėje programoje dalyvaus solistai, deklamatoriai, tautinių šokių šokėjai ir choras.

Lietuvių Dienų rengėjai prašo ne Adelaidėje gyvenančius lietuvius taip sutvarkyti savo kelionę, kad laiku suspėtų atvykti į Lietuvių Dienų atidarymo iškilmes.

Tos pačios dienos vakare Lietuvių Katalikų Centro salėje rengiamas literatūros vakaras. Programoj beveik išimtinai Australijos lietuvių literatai, kurių būrelis nėra gausus. Mielai išsikviestume iš užjūrio lietuvius menininkus, bet tektų mokėti stambias kelionės išlaidas, kurios negausiai Australijos lietuvių bendruomenė būtų nepakeliamos. Gautomis iš parengimų pajamomis paprastai vos padengiamos būtiniausios išlaidos.

Didieji renginiai

Gruodžio 27 d. rengiamas jaunimo koncertas. Tai vienas patraukliausių renginių. Iš kiekvienos didesnės kolonijos atvyksta jaunimo grupė su savo paruoštu koku nors pastatymu. Ankstyvesnėse Lietuvių Dienose jaunimas su savo parengimais gražiai pasirodymė. Stebėdavomės jaunimo fantazijos lakumu, išradingumu ir mokėjimu fantaziją surišti su tikrove. Tą vakarą ne tik scena, bet ir

žiūrovų salė būdavo pilna jaunimo. Tai vaizdas, kuriuo nedažnai galime pasidžiaugti. Tikimės, kad ir ateinančiame koncerte jaunimas mūsų neapvils.

Gruodžio 28 d. Adelaidės lietuvių teatras "Vaidila" stato S. Santvaro dramą "Žvejai". Šis teatras per eilę savo veiklos metų yra užsirekomendavęs kaip rimtas bei pajėgus kolektyvas. Šio teatro "nugarkauli" sudaro prieš dvejus metus mirusio žymaus režisoriaus (Kau-no radiofono) Juozo Gučiaus dramos studijos auklėtiniai-aktoriai. Jų dėka šio teatro pastatymai visuomet yra gana augšto meninio lygio.

Gruodžio 29 d. įvyks tautinių šokių šventė. Tai vėl vienas entuziastingų jaunimo renginių, kuriame dalyvauja šimtai jaunimo. Dinamiški ir spalvingi šokiai bei apranga, jaunyste šviečiantys veidai atgaivina senus ir jaunus žiūrovus. Kelios valandos prabėga nepastebimai. Australijos lietuvių visuomenė tikrai žavisi imame šokėjais. Pagaliau paskutinis Lietuvių Dienų renginys — dainų šventė Adelaidės miesto rotušės salėje gruodžio 30 d.

Nors mes patys savo tėvyne laikome dainų šalimi, bet iševijoje šios dainininkų tautos vaikai vis labiau imame pritrūkti "balso". Vienas po kito čia ima nutilti lietuvių chorai. Perėję kietus svetimame krašte isikūrimo metus, patys gal neturėjome nei laiko, nei nuotaikos daina gaivintis. Gal dėl tos priežasties nepajėgėme ir savo prieauginui įkvėpti lietuviškos dainos meilės. Negali duoti to kitiems, ką pats esi praradęs. Mūsų chorams desperatiškai trūksta jaunų dainininkų. Praeityje dainų šventėse dalyvauodavo 5-6 chorai. Šiais metais susirinks tik trys, būtent, Sydnejaus, Melburno ir Adelaidės. Bet ir šių trijų stambiausių chorų ateitis dėl tų pačių priežasčių nėra tikra. Kaip ten bebūtų, bet į dainų šventę atvyks dar keli šimtai dainininkų.

Gan aktyvūs lietuvių sporto klubai rengia sporto šventę, kurioje dalyvaus nemaža vietinio jaunimo ir svečių sportininkų iš Amerikos. Sporto šventės atidarymas įvyks gruodžio 27 d. Ji bus užbaigta sausio 1 d. sportininkų atsisveikinimo gegužine.

Suvažiavimai

Visi meniniai renginiai bus vakarais. Tačiau visos dienos nuo ryto iki vakaro bus taip pat užimtos. ALB krašto tarybos suvažiavimas, kuriame bus aptartamos ALB visuomeninės problemos, užtruks tris dienas. Bus išrinkta nauja krašto valdyba, kuri iš Adelaidės sekantiem dvejim metam bus perkelta į Melburną.

Veiklūs Australijos ramovėnai tuo pačiu laiku kviečia visų skyrių atstovų suvažiavimą, kuris užtruks mažiausia vieną dieną.

Lietuvių Dienų metu taip pat organizuojamos tautodailės ir meno parodos. Nemažai buvo ginčytasi ir rašyta vietinėje spaudoje apie li-tuanistinį švietimą ir būtinumą sukviesti mokytojų konferenciją savaitgalio mokyklų ir lituanistinį kursų suaktyvinimo ir tobulinimo klausimams aptarti. Toks senai lauktas mokytojų suvažiavimas kaip tik ir rengiamas Lietuvių Dienų metu.

Sventine savaitė ir gausiu lietuvių susibūrimu vienoje vietoje pasinaudos ir daugelis kitų organizacijų bei institucijų vadovų ir nesireklamavę ras progą susitikti, pasitarti savais reikalais.

Kai jau visi linksmi ir rimti Lietuvių Dienų programos renginiai bus baigti, visi šventės dalyviai susirinks grandioziniam Naujų Metų sutikimo baliuje, kurin tikimasi sugužės apie 1500 svečių.

Laukiamas atvykstant svečių iš Amerikos ir Kanados.

Viešėdami Čikagoje, neužmirškite aplankyti
N. ir J. VAZNELIŲ

Gifts International Inc.

2501 W 71st STREET, CHICAGO, ILL. 60629
Telefonas 471-1424

Čia gausite lietuviškų knygų, plokštelių, odos, medžio dirbinių. Ypač didelis gintaro išdirbinių pasirinkimas.

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

PROPAGANDINĖS IŠVADOS

E. Zemaitytė "Komjaunimo Tiesos" 163 nr. paskelbė pranešimą iš nepilnametųjų inspekcijos visuomeninės tarybos posėdžio Telšiuose, pavadintą "Kunigo naudą klapčiukai gauda". Jis liečia Telšių katedros zakristijono Stepono Gudo nepilnametį sūnų Antaną, jo nepilnametis bičiulis Virgilijus Rudavičius, Egidijus Želvis, Ričardas Anužis ir Eugenijus Sniegi. Šis pasigardžiamu teigiamu, kad Antanas Gudas pavogė iš savo tėvų ir iš Telšių katedros vikaro kun. Jono Kaunecko daugiau kaip 500 rublių. Už tuos pinigais A. Gudas esąs gijo tranzistorinį radiją, fotoparatą, juos paslėpė pas draugus, patis valgė ir juos vaishio nusipirktais saldumynais. E. Zemaitytė neužmiršta pabrėžti, kad visi tie vaikai, kurių net teisi negalima dėl permažo amžiaus, patarnaudavo Mišioms katedroje. Ji puola ir kun. J. Kaunecką, kad jis, praradęs 325 rublius zakristijoje, nesikreipė į miliciją. Daroma prieš religiją nukreipta propagandinė išvada: "Reikia manyti, kad A. Gudo draugaičių tėvų darbuotojų pasidomės, kodėl jų darbuotojai, užuot auklėję savo vaikus, patikėjo juos kunigo J. Kaunecko ir zakristijono S. Gudo globai. Tokio "auklėjimo" rezultatai, kaip matome, liūdini..." Atseit, jei vaikai būtų buvę auklėjami komunistiškai, į vagystes nebūtų įsivėję. Pažymėtina, kad kun. J. Kauneckas yra Tikinčiųjų Teisėms Ginti Komiteto narys, ypatingai persekiojamas saugumiečių.

GYVENIMISKI FAKTAI

Ateizmui tarnaujančias E. Ziemaitytės išvadas niekais paverčia tos pačios "Komjaunimo Tiesos" 221 nr. Pakruojų rajono liaudies teismo pirm. Jono Nekrašius pranešimas iš teismo salės "Nepilnametė". Ši kartą kalbama apie penkis komunistinės sistemos auklėtinius: moksleivius — Vyda Kvietauską, Gintautą Ivanovą, Jurių Tokarevą, Rimantą Valantiną ir statybiniu Joniškį, kurie dirbusi Jona Jankauską. V. Kvietauskas suorganizavo ir su tais savo bičiuliais įvykdė net kelis išlaužimus į kaimų parduotuves. Iš jų buvo išsinešami šokoladiniai saldainiai, sausainiai, buteliai konjako, stalčiuose rasti rubliai ir kapeikos. Grobis būdavo pasidalinamas ir su naudojamais mokykloms bendrabutyje. V. Kvietauskas ir J. Jankauskas Joniškį parduotuvėje "Eglė" pastebėjo jo nepilnametį A. Butkų su tranzistoriniu radiju priimtuvu, kuris patiko J. Jankauskui. Apie tai J. Nekrašius rašo: "V. Kvietauskas pasiūlė iš vaikino atimti tranzistorių. Priėjęs prie vaikino, užkalbino jį, pasiūlė kartu išgerti. A. Butkus sutiko, nusipirkė keletą butelių vyno, visi trys išgėrė. Po to vaikiną nusivedė į miesto parką, sumušė jį ir, atėmė radiją imtuvą bei pinigine su pinigais, pabėgo. Tačiau užpuolikams pasprukti nepavyko — jie milicijos darbuotojų buvo sulaukyti..." Teismo šie nepilnametiai vaikinai vertė kaltę vienas kitam; Pasišėjo, kad V. Kvietauskas ir J. Tokarevas jau ankščiau buvo įtraukti į nepilnametį inspekcijos sąrašą už dviračių vogimą. Paklaustas, kodėl organizavo išlaužimus į parduotuves, V. Kvietauskas atsakė: "Kažkaip viskas sa vaime... Tiksliau dėl pinigų. Norėjau linksmai pagyventi..." Vagyčių organizatoriaus V. Kvietauskas gavo trejus metus ir šešis mėnesius bendro reikimo auklėjimo darbų kolonijoje. Kitiems buvo paskirtos mažesnės bausmės, kurių vykdymas atidedamas dvejim metams su įpareigojimu mokytis.

PLESIKU GAUJA

Apie komunistiškai išauklėtų jaunųjų nusikaltimus "Komjaunimo Tiesos" 221 nr. prašeko ir Lietuvos prokuratūros pareigūnas Jurius

SAULT STE. MARIE, ONTARIO

RINKLIAVA TAUTOS FONDUI. Mūsų kolonijos Tautos Fondo atstovė J. Gasperienė sėkmingai baigė šių metų rinkliavą. Ši kolonija jau peržengė \$400 sumą. Ji galėtų būti dar geresnė, bet dar yra gana turtingų tautiečių, kurie per porą dešimtmečių teduoda dar per penkis dolerius; tą patį duoda ir šienind. Nieko nepadarysi — jie nori mirti tingiai...

PASKUTINIS ŠIŲ METŲ VALDYBOS posėdis įvyko lapkričio 24 d. Jame, aptarti įvairūs reikalai bei paskirstyti iš valdybos fondo pinigai: Tautos Fondui \$50, Kanados Lietuvių Fondui \$100, Blessed Sacrament šventovei už naudojimą pamaldoms, kai atvyksta kapelionas kun. A. Sabas, \$40, "Tėviškės Žiburiams" \$40, "Nepr. Lietuvai" \$40.

Levitinas savo rašiniu "Atpildas plėšikams". Ši byla Kaune lieté devyniolikmetį Vaclovą Mackevičių, to paties amžiaus Almantą Mickūną, nepilnametis jaunuolius — Albertą Mazerskį ir Raimondą Galijotą. J. Levitino teigimu, V. Mackevičius jau 1977 m., grasindamas peiliu, iš J. Sudeikio pagrobė pinigų su 120 rubliu. Buvo nubaustas trejiems metams laisvės atėmimo, bet nepadarė išvadų, dažniau girtaudavo, tingėjo mokytis ir dirbti. Kauno Ažuolyne V. Mackevičius susitiko su A. Mazerskiu ir A. Mickūnu, kurie ten dresiravo vilkinis savo šunis. V. Mackevičius juos priskėnė tous šunis panaudoti žmonių apilpėsimui. Planingon plėšikų gaujon buvo įjungtas ir šešiolikmetis R. Galijotas. Pirmąją auką š.m. balandžio 1 d. vakarą buvo pasirinktas Ažuolyne užtiktas studijas gilinantis aspirantas. Apie šį incidentą teisme jis pasakojo: "Staiga išgirdau šūksnį: "Džeri", "Pika", ir mane užpuolė du vilkiniai šunys, iš rankų paleidau "diplomata", kuriame buvo konspaktai... Išgulejau ligoninėje tris savaites. Man buvo padarytas apysunkis kūno sužalojimas. Aš negalėjau dovanoti nusikaltėliams tokio įžūlumo. Nusikaltime dalyvavo 4 asmenys..." Tame pačiame Ažuolyne buvo užplūtas ir apilpėtas vienas studentas, prie Kauno politechnikos instituto technologijos fakulteto — iki teismo nenustatytas pilietis. Ši kartą bausmės susilaukė visi gausios nariai: V. Mackevičius gavo 8 metus, A. Mazerskis — 6, R. Galijotas — 5, A. Mickūnas — 3. Kasacinius nuteistųjų jaunuolių bei jų advokatų skundus atmetė augščiausiojo teismo baudžiamųjų bylų kolegija.

NAUJOS MASINOS

V. Kapsuko spaustuivė Kaune įsigijo iš R. Vokietijos ruloninę ofseto mašiną, galinčią padaryti 25.000 spalvotų atspaudų per valandą. Iš ten taipgi gauta ir greitai gė rota cinė ofseto mašina, kuria spausdinamas vietinis laikraštis "Kauno Tiesa". Spaustuivėje taipgi įrengta pirmoji Lietuvoje knygos blokų paruošimo linija, dirbanti besiliūliu metodu. Ji sutvirtina spaudos lankus, suključiuodama jų kraštus. Darbo apimtis — 10.000 knygų per pamainą.

TARNYBA PROPAGANDAI

Vilniaus meno darbuotojų rūmuose lapkričio 4 d. įvyko trečiasis respublikinis jaunimo pasitarimas, liečiantis jaunuosius rašytojus, dailininkus, kompozitorius, kitą meno sričių atstovus. Įžanginiu žodžiu jį pradėjo komjaunimo centro komiteto I sekret. V. Baltrūnas. Tokių jaunų talentų dabar yra apie 1.200. Iš jo pareiškimo paaiškėja, kad kompartija juos stengiasi išlaikyti ideologinėje kontrolėje, kad šiuo tikslu rengiami netgi jaunimo pasitarimai: "Respublikos partinės ir komjaunimo organizacijos didelį dėmesį skiria jaunųjų rašytojų, kompozitorių, dailininkų, kinematografų, spaudos darbuotojų auklėjimui, nuolat rūpinasi, kad kiekvieno jauno kūrėjo talentai būtų sudarytos palankios augimo sąlyšos, kad jis aiškia turėtų idėjų ne krypti. Jauniems kūrėjams būtina giliai studijuoti marksizmo-leninismo teoriją, visapusiškai ugdyti savo asmenybę, stengtis kuo geriau pažinti gyvenimą, atididžiai saugoti idėjinę mūsų literatūros ir meno aukštumas, dovanoti darbo žmonėms socialistinio humanizmo ir tarybinio patriotizmo dvasia alsuojančias kūrinis..." Visus šiuos tikslus iš anksto nustato kompartija. Dėlto ir primenama, pataikaujant Maskvai, kad jie yra ypaci svarbūs dabar, kai sovietinė kompartija ruošiasi savo XXVI-jam suvažiavimui. Kitais žodžiais tariant, jaunimo vadovams rūpi ne tikrasis jaunimo talentas, o jo ideologinis panaudojimas kompartijos naudai ir malonei. V. Kst.

Iždininkas St. Druskis buvo paprašytas kuo greičiau baigti rinkti solidarumo įnašus ir sutvarkyti knygas, kad dar prieš Kalėdas galima būtų sušaukti visuotinį Bendruomenės susirinkimą ir išrinkti kitų metų valdybą.

Numatyti rudens šokiai lapkričio 1 d. dėl blogai vykusio bilietų platini mo apylinkės valdybos buvo atšaukti.

KRITIKAI. Mums trūksta veikėjų, o ne kritikų. Vienas jų "Dygliuotas Jurgis" kritikuoja apylinkės valdybą "NL" lapkričio 14 d. numeryje, nors pats veikloje nedalyvauja. Netrukus bus apylinkės valdybos rinkimai. Kvietiname kritikus įsijungti į veiklą, kandidatuoti į valdybą ir parodyti geros veiklos pavyzdį. V.S.

Winnipeg Folkloramoje lietuvių paviljone jaunie atlieka tautinius šokius, stebint kitataučiams žiūrovams Napoleon Photography

Dainos išgarsino lietuvius

Klevelando lietuvių vyrų oktetas Winnepigo festivalyje

JURGIS VALAITIS

KLB Winnepigo apylinkės rengtas pasirodymas tradiciniame tautybių festivalyje "FOLKLORAMA 80" įvyko 1980 m. rugpjūčio 10-16 d.d. Šis festivalis, kuriame pasirodė 37 įvairių tautybių grupės, laikomas vienu iš didžiausių Šiaurės Amerikoje. Kiekvienas paviljonas turi atskirą vietovę, kur lankytojas gali pasivašinti valgiais ir gėrimais, pamatyti kultūrinės programos. Parduota apie 75.000 festivalio pasų, su kuriais asmuo galį įeiti į kiekvieną paviljoną nemokamai ir autobusbais važinėti nuo paviljono į kitą. Vakarais prasideda karnavalinė atmosfera visame Winnepigo mieste.

Lietuvių paviljonas "Vilnius" ir šiais metais pasirodė su įdomiais valgiais, skaniais tortais, gražia parodėle ir išpūdinga kultūrine programa. Kiekvienas paviljonas turi burmistrą ir karalaitę. Lietuvių burmistras buvo išrinktas Marijus Timmermanas, karalaitė — Lisa Daurbaraitė. Jie abudu atstovavo paviljonui įvairiuose festivalio parengimuose ir budėjo paviljone. Festivalio metu jiems teko priiminti visus svečius ir oficialias delegacijas, kurios lankėsi pas lietuvius ir kitas tautybes.

Lietuvių paviljonas kasmet vis ką nors naujo turi parodyti. Siemet buvo iškviestas Klevelando vyrų oktetas. Kartu su jais pasirodė ir Winnepigo jaunųjų tautinių šokių grupė.

Šiais metais publika galėjo pamatyti parodą, kuri užėmė mažesnę pusę šventovės, ir kartu žavėtis vidaus architektūra. Parapijos salės sienos taip pat buvo papuoštos lietuviškais drožiniais ir paveikslais.

Salės virtuvė irgi smarkiai dirbo. Ten šeiminkinės virė koldūnus, dešras su kopūstais, keptė bulvinius plokštinius (kugelių). Baras gaivino ištroškusius svečius, kurie važinėjo iš vieno paviljono į kitą.

Savaitė prasidėjo su klevelandiečių atvykimu. Aerodrome visi greitai susipažino ir nuvyko važiems pas p. p. Timmermanus. Dalis apsistojo pas p. p. Staponus ir Balčiūnus.

Sekmadienio rytą per 11 v. Mišias Winnepigo lietuviai pirmą sykį išgirdo Klevelando oktetą. Nustebinti buvo jų balsais ir laukė pirmo jų koncerto salėje. Sekmadienį vakarą paviljonas buvo oficialiai atidarytas. Winnepigo apylinkės valdybos pirm. Renuis Balčiūnas tarė kelis įžanginius žodžius, o burmistras Marijus Timmermanas paskelbė, kad paviljonas atidarytas. Tada pakvietė Klevelando vyrų oktetą į salę. Oktetas sugiedojo Lietuvos, Kanados ir Amerikos himnus. Jų vadovas Rytas Babickas pristatė visą grupę: Mėčys Auksčiuolis, Raimondas Butkus, Algis Gylis, Gytis Motiejūnas, Mindaugas Motiejūnas, Valdas Ziedonis, Romas Zylė ir solistė Irena Grigaliūnaitė.

Pirmuoju koncertu visi buvo sužavėti, kaipuriems net ašaros pradėjo riedėti. Energingai pasirodė ir jaunųjų tautinių šokių grupė.

Taip prasidėjo savaitė. Koncertai ir šokiai vyko maždaug kas valandą kiekvieną vakarą. Salė beveik visada buvo pilna žmonių. Koncertuoti neužteko tik paviljono patalpos. Dainininkai pasirodė kartą centriniame miesto parke su kitomis tautybėmis ir aplankė kitų tautybių paviljonus (vokiečių ir olandų paviljonai net iškvietė grupę padainuoti).

Nors ir išvarę, dainininkai porą kartų po paviljono uždarymo susirinko pas J. Valaitį, Renuis Balčiūną ir p. p. Timmer-

manus. Ten iki saulėtekio tęsė festivalio nuotaiką. Pas ponus Staponus visi susirinko vieną popietę pasivašinti šviežia žuviena. Iškyla buvo surengta į kun. klebono J. Bertašiaus administruojamą vasarvietę Oak Point. Tenai buvo galima svečiam gamtoje pailsėti.

Savaitė labai greitai praėjo, ir šeštadienį turėjo įvykti paviljonų uždarymas. Klevelando oktetas užbaigė paskutinį koncertą trimis himnais. Marijus Timmermanas, kaip paviljono burmistras, išreiškė nuoširdžią padėką visai Klevelando grupei už tokią gražią programą kuri skambėjo visą savaitę. Per oktetą dainą lietuvių paviljonas "Vilnius" išgarsėjo Winnepigo spaudoje ir paviljoną lankiusioje visuomenėje.

Red. pastaba. Dėkojame jaunam autoriui už rašinį, kad ir labai pavėluotą. Prašome visus korespondentus siųsti "T2" renginių aprašymus tuojau po įvykio, o ne po trijų ar daugiau mėnesių, kai renginiai nustoja aktualumu.

SUDBURY, ONTARIO

KARIUOMENĖS SVENTĖS minėjimas, rengtas LB Sudburio apylinkės valdybos ukrainiečių salė, praėjo su dideliu pasisekimu. Dalyvavo daug vietinių ir svečių iš Sault Ste. Marie ir Toronto. Minėjimą pradėjo pirm. J. Bataitis. Programos pranešė ją buvo A. Stepšytė. Sugiedojo "O Canada", paskaitė skaitė J. Krucas. Meninę dalį atliko Toronto trijulė "Dvasaros garsai". Dainavo I. ir V. Dodariūnaitės ir A. Biskytė, kuri taip pat palydėjo akordeonu. Tarp pirmos ir antros koncerto dalies S. Rudienė skaitė išsamų pranešimą iš Montrealyje įvykusio KLB krašto tarybos suvažiavimo. Gėles dainininkėms įteikė G. Podyeris. Oficialioji dalis buvo užbaigta Lietuvos himnu. Pirm. J. Bataitis tarė visiems padėkos žodį. Po to buvo šokiai, veikė bufetas ir loterija. Laimikis loterijai padovanojo valdyba, J. Labuckienė, N. Paulaitienė, S. Rudienė ir P. Gustas. Prie parengimo, be valdybos narių, prisidėjo Sudburio Maironio kuopos šaulių valdyba su \$150 parama, V. Stepšys, S. Semečienė ir J. Martišius. Ta proga buvo surengta iš lietuvių kūrimosi Kanadoje parodėlė, kurią atvežė inž. J. V. Danys iš Otavos. Jis su savo dukterim renka ar-

HAMILTON ONT

PADEKA

Reiškiu nuoširdžią padėką lankiusiems mane liginėje bei linkėjusiems sveikatos raštu, telefonu, itekusiems dovanas ir gėles: "Aido" tėvų komitetui ir jo atstovei L. Ciparienei, B. Ankudavičienei, A. V. Apanavičiams, S. A. Aušrotams, O. Ažubalienei, E. P. Balytoms, M. Borusienei, O. Budininkienei, O. S. Burdinavičiams, L. Ciparienei, O. A. Dziemionams, Algiiui Dziemionui (krikšto sūniui), J. Gedrimienei, I. P. Girmiams, O. A. Godeliams, G. Grajauskieni, E. Gudinskienei, D. A. Kamačiams, G. Kamačiiui, T. P. Kareckams, B. Kažukauskieni, Kalitukų Moterų Draugijai ir jos atstovei E. Liaukienei, D. Kekienei, J. Klypiui, B. Kriaučiūnienei, P. Krivinci, A. B. Liškauskams, J. K. Liutkams, E. P. Lukavičiams, D. B. Mačiams, A. Mačiulaitienei, A. Mikšienei, lietuvių mokyklos vedėjui ir komitetui (atstovs J. Sadauskas), I. Pečiulienai, B. P. Peleckams (Cikagoje), B. S. Prapakams, V. J. Raguckams, S. P. Ročiams, K. Rudaitienei, B. Rukšėnienei, V. A. Ševčokams, B. V. Skverekams, A. Svabaitienei, M. Tumaitienei, A. L. Ulbinams, B. B. Venslovams, P. Vitienai, A. R. Zubrickams, mylimiems vaikams — Rūtai ir Linui.

Nuoširdžiausia padėką reiškiau savo vyru Jonui ir brolienei Onutei už kasdieninį lankymą liginėje per 2 mėnesius ir tvarkos palaikymą namuose. Taip pat esu dėkinga savo svainei Danutei už dažną lankymą liginėje ir namuose.

Ypatingą padėką reiškiau dr. O. Valaitienei už rūpestingą priežiūrą liginėje.

Ačiū visiems —

Julė Kamaitienė

DANUTE VAITONYTĖ - YATES lapkričio 15 d. Hamilton Place teatre sėkmingai suvaidino 2 veiksmų veikla "The Belle of Amherst", parašytą William Luce ir vaizduojantį Emily Dickinson, vienos garsiausių Amerikos poečių gyvenimą.

Savo puikia vaidyba Danutė nukėlė mus į 1849-1886 metų laikotarpį, ir Emilijos namus ir tikinčiančių atvaizdavo vidinį ekscentrikės poetės pasaulį. Pilna salė žiūrovų sekė šį maž-

(Nukelta į 6-tą psl.)

chvinę medžiagą Otavos archyvu. Jie praleido trejetą dienų. Jie ruošia knygą anglų kalba apie lietuvių imigrantų iškūrimą.

Sekmadienį, lapkričio 23, buvo atlaikytos pamaldos už žuvusius karius ir partizanus. Pamaldas užrašė LB Sudburio apylinkės valdyba, K.A.S.

Lietuviška baldų dirbtuvė Toronto

Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni PIGIA KAINA. P. LUBYS, Tel. 638-3171, 663-9096

Optical Studio

OKULISTAS R. SCHMID
1586 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A7
(prieš Lietuvii Namus)
Telefonas 535-6252

Greitas patarnavimas, neauštos kainos. Gaunami kontakto lęšiai (contact lenses).

ST. CATHARINES, ONTARIO

VINCAS BIELIŪNAS — LKVS "RAMOVĖ" SKYRIAUS GARBES NARYS. Lietuvių karių veteranų sąjungos užuomazga buvo padaryta 1950 m. balandžio 2 d. Čikagoje. Kanadoje Niagaros pusiasalio "Ramovės" skyrius įsistėgė 1955 m. balandžio 24 d.

Betkokia naujos organizacijos veikla susiduria su lėšų klausimu. Didžiojoje lietuvių kolonijoje ši problema nėra taip sunkiai išsprendžiama, kaip mažose. Viena tų mažųjų lietuvių kolonijų kaip tik ir yra Niagaros pusiasalio lietuvių. Savos salės jie nepajėgė įsigyti ir buvo priversti naudotis svetimomis salėmis. Parengiami dažnai buvo nepelningi. Organizacijos sunkias medžiagines problemas palengvino Vincas Bieliūnas iš Wellando, nes jis, susitaupes lėšų, nusipirko atli prie kelio tarp Wellando ir St. Catharines ūki, kuriame vasaros metu organizacijos emė ruošti gegužines ir tokiu būdu sutelkdavo lėšų tolimesnei veiklai sa-

lėse. Vincas Bieliūno sodyba organizacijos pasidarė didelis pajamų šaltinis. Tokia privilegija pasinaudojo ne tik Niagaros pusiasalio "Ramovės" skyrius, bet ir Bendruomenė, parapija, skautai ir kitos organizacijos. Skautai emė ruošti stovyklas ir už rėmimą skautų veiklos V. Bieliūnas yra apdovanotas skautų žymeniu.

Niagaros pusiasalio "Ramovės" skyrius veikla mažoje lietuvių kolonijoje, bet duosnių lietuvių aukų dėka Lietuvos kariuomenės sukaktis tinkamai pamin.

Per Lietuvos kariuomenės šventę iškilmingo aktu metu "Ramovės" skyriaus pirm. J. Sarapnickas pristatė publikai Vincą Bieliūną, kuris už nuopelnus "Ramovės" skyriui ir lietuvių organizacijos buvo pakeltas į "Ramovės" skyriaus garbės narius. Iškilioje lietuviatė Lilija Pamataitytė perjuosė jį tautine juosta. Jam buvo įteiktas skyriaus valdybos oficialus aktas.

Ramovėnas

VINCAS BIELIŪNAS (viduryje) už nuopelnus lietuviškajai veiklai Niagara Falls "Ramovės" skyriaus pakeltas į garbės narius. Pagerbimo aktą skaito J. Sarapnickas, dešinėje Lilija Pamataitytė

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Vaistybės

PLB VALDYBA, gavusi raštą iš Vokietijos LB krašto valdybos pirm. Andriaus Smito, prašantį moralinės ir finansinės paramos Vasario 16 gimnazijai bei įsijungimo į jos kurtorią, šiuo savo atstovu pasirinko kun. Bronių Liubiną. Finansinę paramą gimnazijai organizuoja ir naujus mokinius telkia PLB vicepirm. ninkas švietimo reikalams kun. A. Saulaitis, S.J. Iš JAV Lietuvii Fondo gauta \$1.000 suma jau pasiūsta gimnazijai.

MIRGA ZADEIKYTE, vienintelė Povilo Zadeikio dukra, mirė lapkričio 6 d. kurortiniame Bethany Beach miestelyje, Delaware valstijoje, su laukusi tik 47 metus amžiaus. Jos tėvas, miręs 1957 m. gegužės 11 d., buvo Lietuvos įgaliotas ministeris Jungtinės Amerikos Valstybėms. Vėlonės mirtį paminėjo dienraštis "Washington Post". Palaidota Vašingtone, šalia savo tėvo Mount Olivet kapinėse, dalyvaujant Lietuvos atstovui Vašingtone dr. S. Bačkui ir daugeliui lietuvių. Vėlonė gyveno kartu su savo motina Marija Zadeikiene, turinčia jau 85 metus amžiaus, ir ją slaugė. Dabar senutės globą perėmė kiti giminės.

DR. ALDONA SLIUPAITĖ, vyriausioji dr. Jono Sliūpo dukra, spalio 28 d. mirė Los Angeles mieste, sulaukusi gražaus 94 metų amžiaus. Tebėra gyvi jos brolis inž. Vytautas Sliūpas ir sesuo Hipatija Yčienė. Vėlonė I. D. karo metais buvo grįžusi Lietuvon ir joje gyveno iki 1931 m. Atvykusi atgal į JAV, vertėsi medicinos praktika, aktyviai reiškėsi lietuviškose organizacijose. Jos kūnas buvo sudegintas, pelenai atvežti Čikagon. Laidotuvės įvyko tautinės Čikagos lietuvių kapinėse. Urna su pelenais buvo nešama pro jos tėvui dr. J. Sliūpiui skirtą paminklą, įdėta į metalinį karstą ir užkasta Sliūpačių kapavietėje.

HOT SPRINGS LIETUVIŲ KOLONIJA Arkansas valstijoje įsigijo lietuviškas kapines, pritarant bei talinant kun. P. Patlabai ir kun. J. Burkiui. Kapinės yra skirtos visiems šioje vietovėje gyvenantiems ar numatantiems apsigyventi lietuviams. Kapinių įsteigimo proga veikia specialiai nuolaida. Seimos galvai vieta yra nemokama, jos nariams kainuoja po \$250. Pastoviai Hot Springs gyvenantiems vienieniams asmenims numatyta nemokama kapavietė. Kapinės turės nuolatinę priežiūrą, kuria kitiems nereikės rūpintis. Norintieji pasinaudoti nuolaida kapavietės turi užsisakyti iki 1981 m. sausio 22 d. Informacijas visais šių lietuviškų kapinių reikalais teikia LB Hot Springs apylinkės valdybos narys savitarpinės pagalbos reikalams Tomas Dambauskas, 104 Marigold Rd., Hot Springs, Ark. 71901. Jo tel. 1-501-623-2691.

Venecuela
VLB KARAKO APYLINKĖS visuotinis narių susirinkimas, J. Ruginio pranešimu, įvyko spalio 5 d. po lietuviškų pamaldų. Naujau valdybon išrinkti: Marius Kvedaras — pirm., Ričardas Zavadzkas — vicepirm., inž. Antanas Sulcas — ižd., P. Kriščiūnas — sekr. ir inž. Antanas Baronas — narys. Naujau valdybon pirmininku buvusieji nariai. Džiaugiamasi, kad jos dauguma sudaro jaunimas, išaugęs Venecueloje, gerai kalbantys lietuviškai, tautiškai nusiteikę. Buvusiai valdybai vadovavo Vladas Mažeika. Tikimasi, kad naujoji valdyba dar labiau pagyvin lietuvišką Karako kolonijos veiklą, nes juk ji yra gausiausia ir svarbiausia visoje Venecueloje.

Braziliija
LITERATŪROS BŪRELIO 99-tasis susirinkimas spalio 25 d. vakarą įvyko pas H. A. Mošininkas. Pagrindinis dėmesys jame teko ruošiamam suktakuviniam leidiniui "Mūsų dešimtmetis". Spaustuivė jau atiduoja 12 straipsnių. Juos dabar papildys du Rio mieste gyvenančios Gražinos Opatės-Bolečienės feļjetonai, linksmi nuteikę susirinkimo dalyvių. Per inž. Kazį Audenį iš Rio yra gauti poetės Rachel Portela Audenis sonetai, lietuvių kalbon išversti Petro Babicko. Pastarasis taipgi pasižadėjo dalyvauti leidinyje su įdomiais pamaisimais.

PREL. ALEKSANDRO VENANCIAUS ARMINO-ALISO, mirusio prieš penkerius metus, atminimas tebėra gyvas Mau mieste, apie 15 km nuo Sao Paulo didmiesčio. Ten yra jo patatyta akmeninė Nekalto Prasidėjimo šventovė, kurios kripton šiemet perkelti jo palaikai. Aikštė prieš šią šventovę pavadinta jo vardu. Prie šventovės jis taipgi buvo pastatęs patalpas slaugių mokyklai. Dabartinis klebonas kan. Belisario vėlonies atminimui jose įstėgė prel. A. Armino kolegiją.

Urugvajus
URUGVAJUS LIETUVIŲ KULTŪROS DRAUGIJA spalio 26 d. išrinko ir patvirtino naują valdybą: pirm. Vytautas Dorelis, vicepirm. A. Grigorio-Sleivys, I sekr. Marta Silvina Sapokaitė, II sekr. Pranas Baliukonis, I ižd. Janė Trakimienė, II ižd. Julius A. Sinauskas, narys Bronius Staponius. Naujoji valdyba pasirinko du šūksnius: "Už jaunimą ir vienybę!", "Lietuva yra gyva!"

NETIKETOS STAIGMENOS iš Romos susilaukė Edvardas Jusys. Vyskupų S. Jose vyskupas H. Seijas jam atvežė trumpą laiškutį ir lietuviškų suvenyrų iš vysk. L. Povilonio. Būdamas klieriku, būsimasis vysk. H. Seijas dalyvavo lietuvių katalikų šventovės pašventinime Montevideo mieste. Jis dabar, tapęs vyskupu, yra geras lietuvių kunigų bičiulis. Vysk. L. Poviloniui papasakojo, kad turi brolį, kurio kaimynas yra lietuvis Edvardas Jusys, geras katalikas. Savo trumpame laiške vysk. L. Povilonis džiaugiasi, kad tolimame Urugvajuje yra samoningų katalikų lietuvių. E. Jusui jis siunčia vyskupiską palaiminą, linkėdamas Dievo palaiminimo sėkmės gyvenime bei visuose jo darbuose. Prie laiško buvo pridėtos trys dovanėlės — medžio paveikslas religine tema, gintariniai segtukai ir juosta su reikšmingais žodžiais: "Kur Baltija ošia sena, ten mano šalis Lietuva". Tą juostą E. Jusys atidavė saugoti lietuvių parapijai.

Australija

DAIL. HENRIKAS SALKASKAS, pernai miręs Sydnėje, jaunystės metais buvo veiklus lietuvių sporto klubo "Kovas" narys, jo spalvas sėkmingai gynęs krepšinyje kaip centro puolėjas ar gynėjas. Vėliau, tapęs dailininku, taip pat nesiskyrė su "Kovu". Sekdavo įdomesnes rungtynes, remdavo loterijoms paaukotais savo paveikslais. Jo motina O. Salkauskienė po sūnaus mirties nemazas dolerių sumas paskirstė organizacijoms. Sydnėje meno galerijoje buvo įsteigta H. Salkausko vardo meno premija. Tarp kitų lietuviškų organizacijų ji neužmiršo ir sporto klubo "Kovas". Pastarojo vadovybė savo buvusio krepšininko H. Salkausko atminimą nutarė pagerbti metiniais jo vardo medaliais, kurie bus įteikiami geriausiems ir mandagiausiems krepšinio bei tinklinio komandų žaidėjams. Keturi medaliai bus skiriami vyrų, moterų, berniukų ir mergaičių krepšinio komandų žaidėjams, du — moterų ir vyrų tinklininkams. Kandidatus sporto šventėse įvertins kiekvienierių rungtynių teisėjas, atrinkdami tris geriausius žaidėjus ir jiems paskirdami po 3, 2 ar 1 taksą. Šventei pasibaigus, H. Salkausko vardo medaliai bus įteikiami daugiausia taškų gavusiems krepšininkams ir tinklininkams. Medalų įsteigimą "Kovo" klubas sutarė su Australijos Lietuvių Fizinio Auklėjimo Sąjungos valdyba Adelaideje. Medalų skirstymą numatoma vykdyti 20 metų. Jeigu šio sumanymo būtų atsisakyta anksčiau, "Kovas" išpareigoja tokį nutarimą pranešti ALFA Sąjungai pusmetį prieš sporto šventę.

LIETUVIŲ KREDITO DRA

Staigiai iškeliavus amžinybėn**A+A****EUGENIJAI STASKEVIČIENEI,**

nuoširdžią užuojautą reiškiamo jos liūdintiems šeimoms nariams: kunigui JONUI — Lietuvos Kankinių parapijos klebonui, velionės vyrui JUOZUI, dukrai VALENTINAI, sūnui dr. ROMUI bei jų šeimoms, sūnui VYTAUTUI ir kitiems velionės artimiesiems —

“Tėviškės Žiburių” darbuotojai:

<i>kun. Pr. Gaida</i>	<i>Vyt. Balčiūnas</i>
<i>Vyt. Kastytis</i>	<i>L. Kurpienė</i>
<i>S. Andriulienė</i>	<i>R. Valiūnas</i>
<i>F. Urbonienė</i>	<i>St. Prakapas</i>
<i>O. Derliūnienė</i>	

BRANGIAI MAMYTEI**A+A****EUGENIJAI STASKEVIČIENEI**

mirus, mielam kunigui JONUI, buvusiam Delhi šv. Kazimiero parapijos klebonui giliausią užuojautą visų parapijiečių vardu reiškia —

Parapijos komitetas

Nuosirdžiai užjaučiame kleboną kunigą JONĄ STASKEVIČIŲ, VYTĄ STASKEVIČIŲ bei kitus šeimos narius,

**netekus mylimos
MAMYTĖS,**

ir kartu liūdime —

*Aitvariečiai***A+A****EUGENIJAI STASKEVIČIENEI****mirus,**

jos vyrą, dukrą VALĘ su šeima, sūnus — kunigą kleboną JONĄ, VYTAUTĄ, ROMĄ ir visus gimines bei artimuosius nuosirdžiai užjaučiame —

*Neris ir Algimantas
Ankai***AMŽINĄ ATILSI****EUGENIJAI STASKEVIČIENEI****mirus,**

vyrui JUOZUI, sūnams — Lietuvos Kankinių parapijos klebonui kun. JONUI, VYTUI, ROMUI ir dukrai VALEI BALIŪNIENEI su šeimomis reiškiamo nuosirdžią užuojautą —

*Aldona ir Bronius Girčiai***A+A****EUGENIJAI STASKEVIČIENEI****mirus,**

sūnų kunigą kleboną JONĄ STASKEVIČIŲ ir visą velionės šeimą, bei artimuosius nuosirdžiai užjaučiame —

*Elė, Rudis, Cindy ir
Rudis, jn., Vilembrekai*

London, Ontario

Tarp princo ir elgetos

Atsisveikinant su a.a. prelatu
Juru, mirusiu JAV-se

STASYS YLA

Netrukus pasirodys monografija “Valančiaus šviesa anapus marių”, parašyta apie prelatą Pranciškų Jurą. Jos autorius — žinomas biografas, stilistas prof. Juozas Eretas, leidėjas — LKM Akademija. Šios monografijos laukė prel. Juras, kaip ir artėjančios 90 metų savo sukakties, tačiau nebesulaukė. Lapkričio 24 d. atsisveikino su juo pamaldomis Matulaičio namų koplyčioje ir išlydėjom į Čikagą laidotuviams šv. Kazimiero kapinėse.

Gimęs Šiaulių parapijoje 1891. VI.16, pasimokęs Šiaulių keturklasėje ir pasirodęs privačiai, išlaikė mokytojo egzaminus Petrapilyje, bet, vengdamas karinės rusų prievolės, 1912 m. išvyko į JAV. Čia dirbo ir mokėsi, kol po dešimtmečio pasiekė kunigystę. Jau būdamas klieriku jungėsi į visuomeninę lietuvių veiklą, o tapęs kunigu tiesiog nerėsi į ją.

Buvo žmogus su plačiais užmojais, didele energija, darbštus ir veržlus. Mažiausiai 50 metų jis plūso be atvangos įvairiais frontais išeivijos gyvenime. Ne mokslų žmogus, ne kūrėjas, ne rašytojas, ne koks nors ypatingas kultūrininkas, o tačiau pasitarnavo ir mokslui, ir kūrybai, ir raštijai bei kultūrai — krikščioniškajai ir lietuviškajai. Talkino visiems ir rėmė kuriančius, rašančius, ypatingai talentinguosius. Rėmė visus lietuviškuosius vienuolynus, padėjo jiems steigti spaustuves, senelių prieglaudas ir jaunimo ugdymo institucijas. Padėjo pinigais, kuriuos mokėjo surinkti savo gerbiems darbams; padėjo ir darbu bei patarimu, telkė rėmėjus ir jiems vadovavo; išleido savo iššomis visą eilę knygų, įsteigė ALKĄ — Amerikos Lietuvių Kultūros Archyvą. Buvo praktiškas žmogus, organizatorius, gyvas bėgliame gyvenime ir toks išliko visą laiką. Nepamėtė ryšio su realybe ligi pačių pasakutinių dienų bent svarbiuose brėžiuose. Jautrus betkuriam reikalui, o sau nereiklus, paprastas, kuklus įsirengime ir apsirėngime. Didelis gerbėjas savo globėjo šv. Pranciškaus, “Saulės giesmės” veikalo apie šį šventąjį užsakytojas pas prof. A. Maceiną ir jo leidėjas.

Vieno tačiau troško — būti pastebėtas, įvertintas, pažymėtas. Buvo pagerbtas net triguba prelatyste — nuo žemiausios ligi aukščiausios, t.y. apaštalinio protonotaro.

Jame rungėsi du poliai bei polinkiai — princo ir elgetos (tokiu vardu žinomas Mark Twaino veikalas), garbės poreikis ir nuolankumas, prelatiškas purpuras ir pranciškoniškoji rudinė. Neabejotinai žinojo, kad krikščioniškoji didybė jieškoma paprastume, pirmumas paskutiniškume, iškilumas nusilenkiant kitiems. Tokia Evangelijos šviesa, tokia krikščioniškojo gyvenimo kryptis.

Nebuvo užmetęs kasdieninių religinių mąstyčių, mėgo religinę ir šiaip gilesnę lektūrą, mokėjo įsijausti į liturgiją, kuri alsuoja ta dvasia. Šia kryptimi jis save lenkė ir visdėlto neatsilaikydavo prieš norą atsiimti iš gyvenimo tai, kas žmogiškai galėtų jam priklausyti. Gundė jį turbūt išvidinis žmogiškas akstinas ir amerikinis poslinkis savęs neužmiršti savo asmenį kilstelėti viešumoje.

Ar tai jį žemino, ar menkino jo darbų vertę? Kaikam kliuvo, lyg ir temdė jo aureolę. Kliuvo ir rašančiajam, bendraujant progomis nuo 1950 metų. Tolydžio teko keisti pažiūrą, giliau išvelgus tų dviejų polių rungtį. Ne tas juk didingas, kas neturi aistrų ar šešėlių, o tas, kas juos turėdamas kovoja už vertingą žmogaus pusę savyje.

Prel. Juras buvo iš tų dramatiškų krikščionių, kurie siekė ryškinti ir kristalizuoti savyje krikščioniškąjį idealą, vis tramdydamas savo polinkį į garbę, save žemindamas ir kuklindamas. Ne, jis nebuvo rafinuotas garbėtroška. Gal greičiau kaip vaikas, kuris mėgsta žaisliukus ir patakšnojimą per petį. Turėjo savyje tikrai kažką vaikishką — paprastumą, spontaniškumą, impulsyvumą. Buvo as-

A.A. prelatas PRANCISKUS JURAS, žymus visuomenės veikėjas, knygų leidėjas, Alkos muzėjaus steigėjas, miręs 1980 m. lapkričio 21 d.

ketas ir savotiškas stoikas, ypač savo pastarųjų ligų metu — nesiskųs, nedejuos, pakels nepatogumus ir skausmą. Labai santūrus kalboje — neteko per 30 metų išgirsti atsiliepiant apie kitus neigiamai ar nepalankiai.

Kova su priešybiniiais poliais jam truko ligi besiruošiant mirčiai. Mirčiai ruošėsi jau prieš gerus metus. Laidotuvių tvarkytojui Putname ponui Bellrose raštu pateikė nurodymus, be kitko, kaip jį aprengti: prelatiškai su puošnia raudona sutana ir protonotariškuoju-vyskupišku kryžiumi. Prieš pat eidamas į ligoninę, iš kurios jau nebegrižo, kun. R. Krasauskui — naujajam Matulaičio namų kapelionui pasakė, kad pašarvotų jį su pranciškono habitu, kurį buvo gavęs prieš keletą metų kaip jų ordino garbės narys. Taigi persiverė iš puošnybės į paprastumą. Tačiau nebekeitė kito savo sprendimo laidotis Čikagoje, nes ten jau buvo pastatytas antkapis. Kodėl Čikaga? Ten lietuvių išeivijos centrinis židinys ir tenykštės kapinės tai ne Putnamo kapinaitės, kuklios ir neilgamazės, kaip jis galvojo.

Išlydėjom jį į Čikagą susimastę. Toks buvo ir palydimasis žodis apie prelatišką ir pranciškoniską rungtį jo asmenyje, kaip žmogišką neišvengiamybę, kuri nenašina jo didybės. Didybė bent vyksme, jei ne galutiname rezultate, didybė pastangose ir jų intensyvume perkopiti žmogiškąjį iškilumą, nusileidžiant į krikščioniškąjį paprastumą ir nuolankumą.

Gal šias jo pastangas paryškina pora pavyzdžių iš paskutiniųjų jo buities savaitių. Syki užbėgus pas jį, jau stipriai sunegalvusį. Pasiteirauju apie savigautą, sveikatos stovį ir, atsiprašęs, sakau, dar užbėgsiu pas kun. R. Krasauską — čia pat už kitų durų. Po kelių minučių pasibeldžia jis į duris ir man sako: — Grįždamas dar užbėk pas mane.

Ateinu, prisėdu prie jo lovos. Jis paima man ranką ir sako: — Stai mano rūpestis. Reikia dviejų veiklų: apie aštuonis Kristaus palaiminimus ir kito “Kas aš”. Aną turi parašyti prof. A. Maceina, o šį Jūs.

— Ką reiškia “Kas aš”? — klausiu.

— Dievo vaikas, Dievo planų tęsėjas — žmogiškai krikščioniškoji mūsų visų paskirtis.

Užėnu po kokios savaitės vėl, ir jis klausia: kas svarbiausia mūsų išeiviskame gyvenime, kas mus veiksins ateityje? Daug negalvodamas atsiliepiu, kad svarbiausias išeivių gyvenime veiksnys šiuo metu, man regis, Lietuvių Bendruomenė — ji daugiausia dirba, telkia, organizuoja ir planuoja.

— Ne! — trumpai nutraukė. — Svarbiausia yra trys: ateitininkai, Lietuvos vyčiai ir skautai. Bendruomenė panaudoja jau paruoštus žmones, o šios trys organizacijos tuos žmones ugdo ir paruošia. Į šį darbą reikia kreipti ypatingą dėmesį.

Kitą dieną skambinu ateitininkų federacijos vadui J. Laučkaiti ir, be kitko, prisimenu prelatą minti. O jis sako:

— Matai, jis gi visą laiką sekė mūsų išeiviską būitį. Stebėjosi, mąstė ir, manau, giliau nei kas kitas išvelgė, kas mūsų ateitčiai labiau įsidėmėtina, kur labiau mobilizuotinos jėgos, iš kokių šaltinių ateina ateitčiai reikalingas prieauglis.

“Aštuoni palaiminimai”, “Kas aš” ir trys ypatingo dėmesio veiklos šakos mūsų lietuviškajai ir krikščioniškajai ateitčiai užtikrinti, sakykit, ar reikia geresnio blaivaus ir išmąstyto testamentinio įpareigojimo.

Čia man prisimena prieš keilolią metų atvykęs Amerikon prof. Juozas Eretas, prel. Juro biografas. Kalbėjo jis tada KM Akademijos suvažiavime ir lankė kaikurias lietuvių kolonijas. Man teko jį pavežėti į Bostoną, kur jis buvo prašytas susitikti su lituanistinės mokyklos vaikais, jų auklėtojais ir tėvais. Ta proga buvo aplankytas ir tuometinis Bostono lietuvių parapijos klebonas kun. Pranciškus Virmauskis. Jis paklausė profesorių, ar nenorės aplankyti mūsų patriarcho. Profesorius pakėlė akis. Man irgi nebuvo aišku, kas gi tas “mūsų patriarchas”. Pasirodo, jis turėjo galvoje savo kaimyną, Lawrence lietuvių parapijos kleboną prel. Jurą. Virmausko žodžiai “mūsų patriarchas” buvo pasakyti labai pagarbiai ir rimtai. Vadinasi, jo sąmonėje prel. Juras buvo vertas to vardo. Mes jį pažinom pervelai — jau sulaukusi 60 metų, kai šaknys jo veiklos jau buvo giliau susmigusios prieš mums atvykstant. Velionis neabejotinai buvo vienas iš tų “patres patriae” amerikinėje mūsų išeivijoje.

A+A**MIELAI****EUGENIJAI STASKEVIČIENEI**

mirus, jos vyrą JUOZĄ, dukrą VALENTINĄ, sūnus kun. JONĄ, dr. ROMĄ, VYTAUTĄ bei jų artimuosius nuosirdžiai užjaučiu ir kartu liūdžiu —

Pranas Čechys

Ilgamečiam Medžiotų ir Žuklautojų klubo
“Tauras” nariui

A+A**JONUI MATULIAUSKUI
mirus,**

jo žmonai ir artimiesiems reiškiamo gilią užuojautą ir kartu liūdime —

*Medžiotų ir Žuklautojų klubo “Tauras”
valdyba ir nariai*

Mūsų tėvynė yra danguje, ir iš ten mes laukiame Išgelbėtojo, Viešpaties Jėzaus Kristaus. Jis perkeis mūsų vargingą kūną ir padarys jį panašų į savo garbingąjį kūną ta galia, kuria jis sau visa palenkia (Fil. 3, 20-21).

A+A**EUGENIJAI STASKEVIČIENEI****mirus,**

brolišką užuojautą reiškiamo jos sūnui kunigui JONUI STASKEVIČIUI — Lietuvos Kankinių parapijos klebonui, jos vyrui JUOZUI, dukrai VALENTINAI bei jos šeimai, dr. ROMUI bei jo šeimai, sūnui VYTAUTUI, visiems giminėms išeivijoje ir Lietuvoje

*Lietuvių Evangelikų Liuteronų
Išganytojo parapija,
klebonas kun. A. Žilinskas ir šeima***A+A****EUGENIJAI STASKEVIČIENEI****mirus,**

jos vyrą, dukrą VALĘ BALIŪNIENĘ, sūnų kunigą kleboną JONĄ, visus giminės ir artimuosius nuosirdžiai užjaučiame —

*Anapilio Moterų Būrelis***A+A****EUGENIJAI STASKEVIČIENEI****mirus,**

jos vyrui JUOZUI, sūnams kun. JONUI, VYTAUTUI, dr. ROMUI ir dukteriai VALENTINAI BALIŪNIENEI bei jų šeimoms reiškiamo nuosirdžiausią užuojautą —

*Anapilio Sodybos Korporacija***A+A****EUGENIJAI STASKEVIČIENEI****mirus,**

nuosirdžią užuojautą reiškiamo vyrui JUOZUI, sūnams — kun. JONUI, dr. ROMUI, VYTAUTUI, dukrai, jų šeimoms ir kitiems giminėms —

*dr. R. Karka su žmona Jonas Karka su žmona***A+A****kun. VACLOVUI MARTINKUI**

mirus, reiškiamo gilią užuojautą seseriai AKVILINAI ODINIENEI bei jos šeimos nariams — IRENAI MORKŪNIENEI, VACIUI ODINUI su šeimomis, broliui DANIELIUI MARTINKUI, jo dukrelei SILVIJAI MARTINKUTEI ir giminėms Lietuvoje —

*Emilija Kvederienė
Juozas ir Lilija Kvederiai***A+A****BRANGIAI SESERIAI****dr. ALDONAI NAKUTIENEI**

mirus, DANUTEI BARKAUSKIENEI ir jos šeimai gilią užuojautą reiškia —

*Birutė ir Kazimieras Vilčinskai
Duktė Danutė su šeima
Sūnūs — Kęstutis ir Raimundas
su šeimomis***A+A****JONUI MATULIAUSKUI****mirus,**

jo žmoną STASĘ, sūnų Lietuvoje ir kitus artimuosius nuosirdžiai užjaučiame —

*Antanas ir Violeta
Svirpliai***A+A****BRONIUI STASIULIUI**

mirus, jo žmonai IZABELEI STASIULIENEI, dukroms ir sūnams su šeimomis bei kitiems artimiesiems reiškiamo nuosirdžią užuojautą —

*E. Senkuvienė
A. Valienė*

Motery vėliava iš Lietuvos

Kanados Lietuvių Katalikių Moterų Draugijos skyrių atstovų suvažiavimas Montrealyje

E. KRIKŠČIUNIENE

Kanados Lietuvių Katalikių Moterų Draugijos skyrių atstovų suvažiavimas įvyko 1980 m. lapkričio 22-23 d. d., Montrealyje, seselių namuose.

Suvažiavimą pradėjo centro valdybos pirm. dr. O. Gustainienė, pareikšdama padėką Montrelio skyriui už suvažiavimo globą ir skyrių atstovams už gausų dalyvavimą. Susikaupimu pagerbtos mirusios narės.

Suvažiavimo prezidiumą sudarė: pirm. G. Kudžmienė iš Montrelio, sekretorės H. Kairienė iš Hamiltono ir C. Pakštienė iš Toronto. Invokacijai pakviestas dviasios vadas kun. J. Kubilius, SJ.

Vienuolių vardų sveikino sesuo Augusta, kuri centro valdybai įteikė brangią dovaną — iš paverptos Lietuvos slaptaite atgabentą LKM Draugijos Raseinių skyriaus vėliavą su įrašu „Tiesa ir Meilė“. Po eilės sveikinimų raštu perskaitytas protokolą suvažiavimo, įvykusio 1977 m. Hamiltone, išklausti pranešimai — centro valdybos, revizijos komisijos ir „Moters“ žurnalo redaktorės.

Centro valdybos pranešimą padarė dr. O. Gustainienė. Pagrindinis c. v. uždavinys — palaikymas ryšių su skyriais, „Moters“ žurnalo reikalai ir telkimas medžiagos leidiniui apie skyrių veiklą.

Žurnalo reikalai

„Moters“ redaktorė N. Kulpavičienė nušvietė žurnalo, pasirodžiusio prieš 60 metų, kelius, paminėdama ypatingai žurnalui nusipelnusias nares, padėkodama redakcinei žurnalo komisijai, bendradarbiams, skyrių ir centro valdyboms, „T. Žiburiams“ ir skaitytojoms, padarė apattingusias ir sunkiai priprastomas rašyti profesijonales. Medžiagos žurnalui netrūksta, tik ji dažniausiai būna netokia, kokios norėtusi. Nušviesdama ekonominę žurnalo padėtį, redaktorė pareiškė, kad žurnalas šiuo metu pajėgia išsiversti duosnių aukotojų ir garbės prenumeratorių dėka, tačiau, spausdinimo ir pašto išlaidoms didėjant, skyriai prašomi paskirti po \$200 į metus žurnalo reikalams.

Tarptautinėje veikloje

Popietinis posėdis pradėtas Pasaulio Lietuvių Katalikių Organizacijų Sąjungos valdybos pirmininkės dr. A. Slepetytės-Janačienės paskaita. Kalbėtoja nušvietė PLKOS veiklą ir tikslą — skelbti pasauliui mūsų tėvynei ir žmogui daromas skriaudas. Organizacijos valdyba yra Niujorke ir du kartus per metus leidžia informacinį biuletinį, kurį gauna visų katalikiškų organizacijų pirmininkės, konsulatų ir redakcijos. Palaikomas ryšys su Amerikos, Kanados, Australijos, Anglijos, Skotijos, Argentinos, Urugvajaus ir Italijos lietuvėm. Perduodami atsišaukimai bei informacijos radijo bangomis į Lietuvą, dalyvaujama veiksniu

Hamilton, Ontario

(Atkelta iš 4-to psl.)

daug dvi valandas trukusį monologą ir pasibaigus savo pasigėrėjimą išreiškė gausiais plojimais.

Danutė pradėjo vaidinti dar gimnazijoje Sekspyro dramose, o po to — daugelio Hamiltono universiteto ir kitų teatrų pastatymuose. Yra sulaukusi daug labai palankių įvertinimų ir pagyrimų iš režisorių ir kritikų. Ypač gerai ją įvertino Niujorko kritikas Martin Gottfried, kuris po jos pasirodymo Yale universitete rado reikalo viešai ant scenos išskirti valdybinį Danutės talentą.

Gaila, kad 300 žiūrovų tarpe matė tik saujelę lietuvių, nes tikrai ne vienas nebūtų nusivylęs neeiliniu savo tautietės talentu. A.T.Z.

KANADOS LIETUVIŲ KATALIKŲ MOTERŲ DRAUGIJOS suvažiavime Montrealyje lapkričio 22-23 d. d. iš Hamiltono dalyvavo S. Rakštienė, H. Kairienė ir M. Vaitonienė.

„AIDO“ PLOKŠTELE išleidimo rėmėjai, paaukoje po \$100: prel. J. Tadauskas, E. P. Ciparij, F. J. Butkevičiai, J. V. Senūnai Jiems „Aidas“ nuoširdžiai dėkoja.

„AIDAS“ YRA PAKVIESTAS 1981 m. vasario 14 d. Delhi-Tillsonburg apylinkės valdybos koncertuoti Vasario 16 minėjime, kuris įvyks Tillsonburge. J.P.

• Naujiems skaitytojams „Tėviškės Žiburiai“ pirmaisiais metais — tik-tai \$10,00.

konferencijoje, rūpinamasi žmogaus teisių klausimu pavergtose tėvynėje. Lietuvos moterims atstovauta pasaulinio masto konferencijose, sprendžiant pabėgėlių, disidentų, kalinių problemas ir informuojant apie dabartinę padėtį Lietuvoje. Palaikomas ryšys su „Amnesty International“, kurios pastangos prisidėjo prie Danguolės Sadūnaitės išlaisvinimo.

Atliekami darbai

Skyrių veiklos pranešimus padarė Š. Steigvilienė iš Delhi, M. Vaitonienė iš Hamiltono, J. Adomonienė iš Montrelio, G. Trinkienė iš Toronto (Lietuvos Kankinių parapijos), B. Biretienė iš Toronto (Prisikėlimo parapijos). Iš skyrių pranešimų ryškėjo bendri katalikių moterų veiklos bruožai: uoliai dirba savo parapijų ribose, organizuodamos kultūrinius parengimus, paskaitas, meno parodas, koncertus, minėjimus, suaktis, svarstybas; ruošia rankų darbų parodėles savų ir kitataučių tarpe, talkina Bendruomenėi. Religijose srityje rengia rekolekcijas, metines šventes, užprašo šv. Mišias už mirusias nares, puošia šventoves. Socialinėje srityje — lanko ligonius, ugdė lietuviškas tradicijas visuomenės ir jaunimo tarpe, ruošia kavutes parapijiečių patogumui. Iš sutelktų lėšų skiriamos aukos lietuviškomis mokykloms, organizacijoms, spaudai, jaunimui, parapijoms, Lietuvių ir Tautos fondams, seselėms, socialiniams reikalams.

Organizaciniai reikalai

Naujai kadencijai perinktos torontiškos centro valdybos narės: dr. O. Gustainienė, A. Kuolienė, E. Krikščionienė, S. Laurušaitienė, R. Sirutienė, B. Vaitiekūnienė ir I. Zemaitienė. Revizijos komisijon įėjo D. Bražienė, L. Murauskienė ir S. Petrutienė. Balsavimo keliu nario mokesčių nutarta pakelti iki keturių dolerių metams.

Istorinė dovaną — nepriklausomoje Lietuvoje veikusios katalikių moterų draugijos (Raseinių skyriaus) vėliava, pasiekusi Kanadą ir įteikta Kanados Lietuvių Katalikių Moterų Draugijai atstovų suvažiavime Montrealyje š.m. lapkričio 22 d. Kairėje — sesuo Augusta iš Putnamo, Conn., dešinėje D. Staškevičienė iš Montrelio

Diskusijų metu buvo gvilde-

namas klausimas, kaip įjungti veiklon daugiau naujų narių, ypač jaunesnės kartos atstovų. Buvo pasiūlymų plačiau informuoti visuomenę apie KLM moterų veiklą spaudoje, pakeisti susirinkimų pobūdį, skiepyti idealizmą mažesnėse grupėse. Nutarta bandyti patraukti moteris, kreipiantis į jas asmeniškai ir įtraukiant jas į aktyvią veiklą.

Koncertas ir pamaldos

Vakare įvyko koncertas, kurio programą atliko čikagietė solistė-deklamatorė E. Blandytė, pianinu palydint Mme Roch. Melodingas solistės balsas, jaunuri interpretacija, nuotaikingas Donelaičio „Metų“ ištraukos ir V. Tamulaičio apysakos „Sugrįžimas“ perdavimas, elegantiška ir drauge natūrali laikysena scenoje maloniai nuteikė klausytojas-us. Koncerto pilnas ski-

riamas „LKB Kronikos“ leidimui.

Koncertui pasibaigus, kun. K. Kuzminskas tarė žodį apie „Kronikos“ leidimą lietuvių, anglų, vokiečių, italų, ispanų ir prancūzų kalbomis. Leidėjas ragino susirinkusius aukoti šiam kilniam tikslui — kovai už tikėjimo laisvę ir Lietuvos vardo garsinimui. Vakaras baigtas vaisėmis ir loterija.

Sekmadienio rytą suvažiavimo dalyvės, pasipuošusios tautiniais drabužiais, su skyrių vėliavomis dalyvavo šv. Mišiose Aušros Vartų parapijos šventovėje. Po Mišių buvo pusryčiai: agapė, kuri dar labiau sustiprino norą ir pasiryžimą dirbti kenčiančios Lietuvos ir žmonių gerovei.

Atstovės išsiskirstė būdamos dėkingos Montrelio skyriui ir seselėm už šiltą priėmimą, nuosirdų vaišingumą ir už \$250 auką žurnalui „Moters“.

Rašytojų pavergimas Lietuvoje

Faktai iš pagrindžio žurnalo „Alma Mater“ 4 numerio, išleisto Vilniuje 1979. X-XI-XII, bet gauto Kanadoje 1980 metų lapkričio

A. SAMANIUS

Rašytojai, kaip ir visi kiti T. Sąjungos piliečiai, yra pavergti tiek fiziškai, tiek dvasiškai. TSRS ne valstybė tarnauja žmonėms, o atvirksčiai. Todėl rašytojai privalo rašyti tik tai, kas reikalinga valstybei. Rašytojo laisvė, net gyvybė priklauso nuo valdžios malonės.

Pirmasis Lietuvos rašytojų pavergimo periodas buvo 1940-1941 m. Jau tada į Sibiro platus buvo ištremti rašytojai: A. Gričius, J. Sakalinis-Zukauskas, A. Steponaitis, V. Bičiūnas ir kiti.

Antusias rašytojų pavergimo periodas, kuris tęsiasi iki mūsų dienų, prasidėjo raudonojo ordoms 1944 m. vasarą vėl isiveržus į Lietuvą. Tačiau sutelktinai ir atvirai rašytojai pradėti terorizuoti nuo Lietuvos rašytojų pirmojo suvažiavimo, kuris įvyko 1946 m. spalio 1-2 d. Vilniuje. Šis suvažiavimas buvo suauktas apsparstyti VKP/b CK nutarimui ir A. Ždanovo pranešimui dėl žurnalo „Zvezda“ ir „Leningrad“.

Preiškio kalba

Suvažiavimo pradžioje buvo išklaustas K. Preiškio pranešimas, kuriame buvo puolami daugelis rašytojų. B. Sruoga buvo iškoneiktas už knygą „Dievų miške“ (kaip „visai netikusia“) (žiūr. „Už tarybinę lietuvių literatūrą“, 1947 m., p. 23, toliau-UTLL) ir net už Nepriklausomybės metais išleistą eilėraščių „Rinktinę“, kuri esanti „iš esmės ne kas kita, kaip buožinės buržuazinės Lietuvos garbinimas“ (UTLL, p. 24). A. Miškiniai klievo už „Pergalę“ (1946 m., nr. 11) išspausdintą eilėraščių „Ruduo“. Labai K. Preiškui nepatiko eilėraščių frazė, sakanti, kad „nūrimas Atlantas ir Pacifikas“. Anot Preiškio, A. Miškinis yra „Smetonos ir jo režimo garbin-tojas bei tarybinės santvarkos šmeižikas“ (UTLL, p. 25). J. Paukštelis buvo išvanotas už „Pergalėje (1946 nr 1) išspaus-

dintą romano ištrauką „Praeitis“, V. Mykolaitis-Putinas buvo išbartas už blaškymąsi „tarp dviejų aušrų“, atseit, tarp buržuazinės ir tarybinės santvarkos.

Gavo pylos ir taip vadinami tyleniai, slapstęsi už vertimo darbų: S. Anglickis, V. Katilius, R. Mackonis, J. Petrulis ir kt. O J. Graičiūnas net buvo pavadin-tas „atsiprašant rašytojų“ (UTLL, p. 29).

Iš tuometinių jaunųjų rašytojų labiausiai suniektintas E. Mieželaitis. Už 1946 m. išleistą eilėraščių rinkinį „Tėviškės vėjas“ K. Preišką pavadino E. Mieželaiti, kaip ir J. Graičiūną „atsiprašant poetu“. Spaudoje, aprašant suvažiavimo eigą, K. Preiškio mesta E. Mieželaičiui frazė „atsiprašant poetas“ buvo praleista, neminima. Ši E. Mieželaičio pažeminimą daugelis jau yra pamiršę, tačiau jo neužmiršo E. Mieželaitis. „Nakties drugiuose“ (1966 m. p. 5-6) ir kitose lyrinėse publicistikos knygose E. Mieželaitis vis dar apraudo tą K. Preiškio žeidimą.

Smarkiai puliti ir kiti jaunieji rašytojai. E. Matuzevičius buvo dergiamas už eilėraščių „Baltija“ („Literatūra ir menas“, 1946 rugsėjo 1 d., nr. 6, p. 2). A. Vengris už eilėraščių „Kareivio sugrįžimas“ („Lit. ir menas“, 1946 m. rugsėjo 15 d., nr. 8, p. 3). Alf. Bieliauskas už apysaką „Naktis prieš ataką“ („Jauni-mo Gretos“, nr. 6). Smarkiai buvo išplūstas K. Kubilinskas už pirmosios bolševikinės okupacijos metais paskelbtą satyrą „Eltesera“.

Daug piktų žodžių klievo tuometiniam grožinės literatūros leidyklos direktoriui V. Drazdauskui už J. Basanavičiaus rinkinį „Lietuviškų pasakų“, P. Vaičiūno „Rinktinės“, K. Borutos „Baltaragio malūno“ ir kt. knygų išleidimą. Be to, suvažiavimo rezoliucijoje buvo neigiamai įvertinta S. Čiurlionienės poema „Skraidantys ežerai“.

Kitų kalbos

Po K. Preiškio pranešimo tą pačią ir kitą dieną kalbėjo rašytojai.

Jaudinantį, ismintina buvo V. Mykolaičio-Putino kalba, pasakyta spalio 2 dieną. Iš tribūnos, specialiai atsigręžęs į suvažiavimo prezidiumą, jis taip pasakė: „Kaip jūs kovojate už savo idėjas, taip aš galiu kovoti. Kaip jūs sėdėjote kalėjimuose, taip ir aš galiu sėdėti“. Paskui dar pridūrė: „Mano ir taip jau amžius nebeilgas“. Sie Mykolaičio-Putino žodžiai spaudoje net buvo paskelbti.

Labai arogantiškai, įžuliai suvažiavime elgėsi P. Cvirkas. Spalio 2 d., kalbedamas iš tribūnos, labai puolė už nerašymą šlubą rašytoją A. Kielą ir netgi taip pasakė: „Vaikšto, atsiprašant, su lazda“. Tiesa, kažkas iš prezidiumo replikavo P. Cvirkos adresu, už tuos žodžius net buvo subartas.

Po suvažiavimo

O dabar apie Lietuvos rašytojų gyvenimą po pirmojo jų suvažiavimo.

Sudėtingos buvo K. Kubilinsko ir A. Skinkio biografijos. Apie 1955 m. Lietuvos partizanai rotatoriais spausdintuose rašteluose išspėdavo saugotus Kubilinsko ir Skinkio kaip saugumo agentų. Kiek tokie kaltinimai tikri, gali pasakyti KGB archyvai. Tačiau A. Skinkio naudai kalba toks faktas: partizanų laikraštyje „Aukštaičių kova“ (per daugelį metų pavadinimą galėjau ir pamiršti — jis gali būti ir kitoks) buvo išspausdintas A. Skinkio eilėraš-tis (pavadinimo neprisimenu), kurio posmai buvo šešių eilučių. Paskutinis toks: „Raudonieji Rytų kirminai“ (apie 1948 m.) Kokių slappyvardžių A. Skinkys buvo pasirašęs, taip pat neprisimenu.

A. Vienuolio pareiškimas

Daug nemalonumų okupantams sudarė simpatingas rašytojas A. Vienuolis-Zukauskas. Būdamas Lietuvos TSR Aukščiausios Tarybos deputatu, vienoje sesijoje jis pasakė kalbą ir pareikalavo įvesti ir rusų ir lenkų mokyklas kaip privalomą dalyką lietuvių kalbos pamokas. Deputatų kalbos paprastai yra cenzūruojamos ir turi būti iš anksto aprobuotos. Bet A. Vienuolio-Zukausko atveju atsitiko taip. Kalbos tekstą rašytojas sąmoningai cenzoriui pateikė sesijos dieną prieš pat posėdžio pradžią, todėl cenzorius

turėjo mažai laiko tekstą skaityti. Kalbos pradžia specialiai buvo paruošta taip, kad nekeltų įtarimo. Todėl cenzorius, truputį paskaitęs, pasitikėjo ir leido A. Vienuoliui-Zukauskui kalbą skaityti sesijoje. Reikia pasakyti, kad A. Vienuolio-Zukausko kalba padarė sprogusios bombos išpuolį. Okupanto tarnai sumišo, A. Vienuolio-Zukausko pasiūlymas buvo priimtas ir įsigaliojo kaip įstatymas.

Rašytojų kančios

1950 m. sausio 8 d. buvo rastas gatvėje nužudytas poetas K. Jakubėnas. Nors ir būdamas kairiuoliškos orientacijos, nepritarė okupantų siautėjimui Lietuvoje. Tai, matyt, kainavo jam gyvybę.

Paskutinė rašytojo auka ant Lietuvos laisvės aukuro yra M. Tamonio gyvybė. M. Tamonį suvažiavę traukinys. Gal jis buvo saugumiečių pastumtas po traukinį, o gal ir ne. Čia yra tikra štai kas: jei jo po traukinį ir nepastūmė, tai vis tiek įjį privarė iki tokios psichinės būsenos, kad pats puolė po traukinį.

O kiek Lietuvos rašytojų prado sveikatą Gulagė! Tai — K. Boruta, A. Miškinis, V. Drazdauskas, K. Inčiūra, O. Lukauskaitė, R. Maskonis, A. Vengris ir kt.

Teroras, šantažas, psichologinis apdorojimas Lietuvos rašytojus lydi visa laiką. Jie plūstama spaudoje, jiems grasinama susirinkimuose ir posėdžiuose. K. Borutos knyga „Baltaragio malūnas“ (1946 m. laida) ir A. Gričiaus fejletonų rinkinys „Laiko dvasia“ (1946 m.) buvo net išimti iš bibliotekų. V. Rimkevičius buvo baramas už romaną „Studentai“ (1957 m.), R. Lankauskas už romaną „Tiltas į jūrą“ (Pergalė, 1963, nr. 3). J. Mačiukevičius už romaną „Rojaus kampelis“ (1971 m.), J. Mikelskint už romaną „Už horizonto — laisvė“ (1978), J. Avyžius už romaną „Chameleono spalvos“ (1979).

J. Aputis 1979 m. buvo pristatytas gauti respublikinei premijai už romaną „Sugrįžimas rudenįjančiais laukais“. Tačiau jis premijos negavo, nes „Pergalėje“ (1978 m., nr. 6) išspausdino okupantams nepatinkančią apysaką „Prieš lapų kritimą“.

O kiek rašytojus privargina nuolatiniai kūrinių perdirbimai ir taisyimai! Kelis kartus buvo perdirbinėjamas A. Vienuolio-Zukausko romanas „Puodžiūn-kiemis“, V. Petkevičiaus romanas „Apie duoną, meilę ir sautuvą“ ir kitų rašytojų kūrinių. Čia pateikta medžiaga nėra pilna, ji nedetalizuota, tačiau pakankama, kad būtų suprantamos sąlygos, kuriomis gyvena ir kuria rašytojai šalyje, kuri skelbiasi esanti pati demokratiškiausia visame pasaulyje.

„Alma mater“ redakcijos pageidavimas

A. Samaniaus straipsnis „Rašytojų pavergimas Lietuvoje“ užfiksuoja nemažai faktų ir detalių, turinčių reikšmę ne tik mūsų kultūros istorijai, bet ir dabatinei padėčiai geriau suprasti. Tačiau tai tik nedidelė dalis to, kas dar neatskleista. Laukia dienos šviesos reiškiniai ir faktai iš rašytojų gyvenimo paskutiniaisiais metais. Mažai rašoma apie daile, ypač muziką bei kino meną. Ir architektūros srityje yra kas verta užfiksuoti. Reikėtų ryškiau ir detaliau analizuoti klausimą, kaip gyvena tie menininkai, kurių kūrinių nespausdinami, nerodomi ir neatsiekami. Tai klausimas, kaip jie sprendžia kasdieninės duonos kasnį!

Retai iškeliami klausimai, kaip „teikiami“ moksliniai laipsniai bei vardai. Yra tokių faktų, kurie prašytie prašosi dienos šviesos. . . O kiek dalykų slepia leidyklos, žurnalų bei laikraščių redakcijos! Apie tai tylėti — padaryti didelį nuostolį mūsų kultūros istorijai ir dabatinei visuomenei, kuri nevisada tokius dalykus sužino. Tad „ALMA MATER“ redakcija kviečia visus, kas gali atskleisti minėtus dalykus ir kam rūpi nenulakuota ir objektyvi mūsų kultūros istorija, įsijungti į šį labai svarbų ir reikšmingą darbą!

„ALMA MATER“ REDAKCIJA

• Atsiųskite adresu savo pažįstamu, kurie dar neskaity „Tėviškės Žiburių“ — Jie gaus keletą numerių susipažinti nemokamai.

KAIP TAUPYTI ENERGIJĄ APIE NAMUS

Dvidešimt penki nuosimčiai jūsų šilimos gali išeiti pro durų plyšius ir langus. Pavyzdžiui, jūs netenkatie tiek pat šilimos pro vieno ketvirčio žemutinį durų plyšį, kiek jos prarastumėte pro beisbolo dydžio skylę sienoje. Štai keletas patarimų energijai taupyti.

1. Pridėtinis stiklas prie viengubo lango gali sumažinti šilimos išėjimą pusiau. Sandariai įdėtas dvigubas langas iš vidaus arba net ir persviečiamos plastikos lapas daug padeda.

2. Klijinės juostos nesandarių langų viršuje ir šonuose taip pat sulaiko šilimos veržimąsi pro plyšius.

3. Klijinės juostos aplink durų rėmus, ypač durų

apačioje, laikys jūsų grindis šiltesnes ir sumažins šalčio skverbimąsi.

Daugiau informacijų apie energijos taupymą namuose ir automobilyje gausite rašydami:

Ministry of Energy,
GMS Box 37, Queen's Park, Toronto,
Ontario M7A 2B7.

Geras yra gyvenimas, Ontario.
Išlaikykite jį. Saugokite jį.

Ministry
of Energy
Hon. Robert Welch,
Minister

Energy
Ontario

Dainų kūrėjas WAYNE ROSTAD gėrisi Gatineau slėniu Kanadoje, kuris įkvėpė daugelį populiarių jo dainų.

“Čičinskas” kritikų ir žiūrovų akimis

AURELIJA BALASAITIENE

Jau beveik metai laukėme “Čičinsko” pastatymo, kuris tapo lyg ir naujos “Dainavos” tradicijos tęsinys. “Pamario pasaka”, “Kūlgrinda”, “Emilija Platerytė” — tai vis grandioziniai muzikinių dramų pastatymai su geru choru, originalia apranga, talentingais solistais, idiomomis dekoracijomis, vietinių simfonijų orkestrais. . . Pirmiesiems spektakliams Čikagoje praėjus, Klevelando visuomenė nekantariai laukė atsiliepimų, reportažų bei kritikų. “Drauge” (1980 m. lapkričio 15 d. nr.) Emilija Sakadolskienė “rėžė iš peties” ir savo straipsnį baigė spektaklio programos ištrauka, paimta iš konteksto, su linkėjimu, “kad Čičinskas neužvetuotų Dainavos ateities darbų ir kilnių sumanymų”.

Nemačius spektaklio, negalima būtų daryti kokių nors išvadų apie to spektaklio kritiką. Tačiau straipsnio pabaiga, nežiūrint E. S. priekaištų, neša “Dainavai” beveik “mirties sprendimą”. Kiek suprantu, kritika privalo būti konstruktyvi, nurodanti negeroves (jų rado apšiai) bei iškelianti gerąsias puses (jų rado nedaug), siekiant savo žinojimu kūrėjams, aktoriams bei muzikams padėti to-

VILIJĄ MALCIŪTĘ-BULOTIENĘ, 1980 m. rudenį baigusią kalbotyrą McGill universitete Montrealyje magistrės laipsniu, o Concordia universitete — pedagogiką (certificate in education). Magistrės laipsniui gauti parašė darbą tema “Pasikeitimai vartosenoje lietuvių kalbos kilmininko linksnio.” Yra baigusią lituanistinę Montrelio mokyklą, kurioje taipgi keletą metų mokytojavo. Šiuo metu dėsto anglų kalbą prancūzų gimnazijoje (augštesnės klasės). Ji dėkinga visiems, kurie prisidėjo prie studijinio jos darbo, pildydami anketas, skolindami jai knygas, liečiančias jos temą.

Okulistas
S. Brogowski, O.D.
412 Roncesvalles Ave.
Toronto, Ontario
(prie Howard Park Ave.)
Kabineto telefonas
531-4251
Pacientai priimami
susitarus telefonu

bulėti, bet ne tiek sugriauti, kad ir tolimesniam darbui gali prigesti užsidedimas. Kas yra toji “Dainava”, kasmet duodanti mūsų publikai stambius ir originalius kūrinys? Tai visiems jau 35 metus pažįstamas ansamblis, kurį sudaro lietuviškos kurybos, dainos ir meno mylėtojai — mėgėjai. Solistai ir repetitijas atvyksta Čikagon net iš Toronto, o režisoriai — iš Klevelando. Choristai, dirigentas, šokėjai, dekoratoriai ir visas kitas personalas renkasi iš Čikagos miesto ir jos priemiesčių. Taip prabėga jų visas laisvalaikis po darbo įmonėse, įstaigose, raštinėse ir fabrikuose. . . Jei pažvelgsime į JAV ir Kanadoje gyvenančias mažumas, skaičiumi didesnes ir turtingesnes už mus, nustebime patyrę, kad jos toli gražu nepajėgia tokių spektaklių sukurti.

Emigracinė mūsų visuomenė yra sociali, kūrybinga ir veržli, bet ji savo kūrėjų nemylė. Ar ne tiesa, kad pavienių vietovių reportažuose užtinkame daug “augšto lygio” koncertų su trečiaeiliais solistais, pripuolamai sudarytais muzikiniais ansambliais ar šokėjų grupėmis? Tačiau pasirodžius stambesniams kūriniui, beveik lenktyniaujama, nurodant bloges ir trūkumus, neatsižvelgiant į veiksnus, kurie apsprendžia mūsų kultūrinį renginių kokybę.

Tuo toli gražu nenoriu pasakyti, kad, atsižvelgiant į švelnines aplinkybes, negalima reikalauti geriau. Bet iš kitos pusės pažvelkime į televizijos programas, kurias stebi milijonai žiūrovų, dažnai nepastebėdami talento trūkumo, veiksmo pokštumo, vaidybos menkumo. . . O ten dirba jau gerai apmokami profesionalai. Turėtume gi reikalauti iš savųjų pagal jų pajėgumą esamos sąlygos.

Neturėdama informacijos apie sąlygas kitose kolonijose, aš tik galiu pastebėti, kad “Dainavos” choristai ir Klevelandą buvo atvežti apmokėti autobusu, tačiau už nakvynės motylyje turėjo patys užsimokėti. Tai buvo jų auka Klevelando visuomenės ir tuo pačiu jiems patiemis didelis moralinis pasitenkinimas, kad jų ilgų mėnesių darbo vaisius nenumirs, scenoje pasirodęs tik vieną kartą. O kaip su solistu, grimotoju, scenos tvarkytoju honorarais? . . .

Ir taip kritikuojame, įsiekdami autotitetingą “veto”. Jau žymiai santūriau “Dirvoje” (1980 m. lapkričio 20 d.) Antanas Juodvalkis savo išpūstus iš spektaklio aprašo išlygintai ir nepamiršta paties kompozitoriaus, sukūrusio “daug gražių solistams arių ir chorui dainų”. Palyginus abu straipsnius, padariau išvadą, kad jie turi daug bendro ir kai kuriuos atvejais sutampa režisūros ir libretisto sukurtų charakterių kritikoje. Su nekantrumu laukiau spektaklio, norėdama su jais iš anksto paruoštu kritišku žvilgsniu įsiekyti tikrojo “Čičinsko” veido.

Jau ir labai palankiai nusistčiusiam žiūrovui krito į akis stoka dinamikos ir nuotaikų, kurių reikia tikėtis pagal logiškai vykstantį veiksmą. Gi patys pagrindiniai veikėjai — Čičinskas ir Teologas žiūrovus veikia ki-

taip negu turėtų būti, žinant Čičinsko charakterį ir jo legendinį likimą. Čičinskas, nuostabaus balso ir didelio vaidybinio talento solistas Rimas Strimaitis arba nesugebėjo savo vaidmens suprasti, arba jis nebuvo režisoriaus Petro Maželio tinkamai interpretuotas. Čičinskas buvo beveik patrauklus ir malonus, jei tas nelemtas Kmita (Valentinas Liorentas) jo vardu nebūtų daręs nusikaltimų scenoje ar už jos. Teologas (Vytautas Paulionis) — išpūdingas, asketiškai rūstus ir grusas neatrodė Čičinskui priešiną, nors tekstas ir pati veikalo mintis to reikalavo.

Libreto spragos vietomis sunkiai atleidžiamos (Anatolijaus Karrio), nes muzikinėje dramoje, ypač operoje, veiksmas negali būti aiškinamas dainos žodžiais — jis turi vykti scenoje. Zavi Jadvyga (Audronė Simonaitytė-Gaidžiūnienė), skaisti, nekalta, dorovinga ir kandidatai į vienuolyną, patenka į Čičinsko pinkles. Scena, kurioje Čičinskas bando ją suvedžioti, neįtikina nei vaidyba, nei solistės dainos tekstas. Kas blogiausia, kad ji, pranykusi iš scenos, į ją daugiau nebeįgrįžta. Apie jos nuuodijimą publikai papasakoja Kmita. . . Kas būtų, jei Kmitos vaidmenį dainuotų solistas iš Milano italų kalba? Kaikuriuose arijose ausį rėžė eilučių vulgumai. Po dvikovos (kam toji dvikova, taip dažnai pasikartojanti pasaulinėse operose?), žuvus Vandos sužadėtinui, choras dainavo “mirė ponas dėl sijo- no”. Kitoje vietoje Čičinskas liepia “uždaryti kakarinę”. . . O toliau dar blogiau, kaip pvz. spirti ir “minkštą vietą”. Tai nedovanotina.

E. Sakadolskienė visiškai suniekino veikalo muziką. Savaimė suprantama, kad tai nėra tarptautinio masto šedevras, o parašytas veikalas per trumpą laiką atliekamu laiku. Tačiau kiti muzikos žinovai, kaip Vitolas Kušleika, ilgametis garsios Klevelando Simfonijos narys, sudaręs spektakliui orkestrą iš savo kolegų profesionalų ir keliadesimt metų grojęs su garsiausiais pasaulio dirigentais, pareiškė, kad jo “muzika maloni ausiai, gerai orkestruota, patraukli, kitaip sakant, “grotina”.

Kaip elilinei žiūrovei, man buvo gražios arijos, nuostabiai skambančios choro dainos, originali apranga, geri garso ir šviesų efektai. Išėjau iš spektaklio pakilia nuotaika, išgyvenusi keletą gražių, pakilių valandų. O vėliau, grįžusi į namus, rašydama šias eilutes taip pat atliekamu nuo darbo (ne poilsio) metu, negalėjau atsistebėti tokio didelio vieneto darma, išverme ir kūrybine nuotaika. Abejonės nėra, kad didžiausia nuopelną dalį tenka skirti “Dainavos” vadovui ir dirigentui kompoz. Aloyzui Jurgučui, kuris savo kūrybingumu ir energija uždegė kitus ir į “Dainavos” eiles pritraukė jau gražų jaunosios kartos prieaugį. Reikia tikėtis, kad ir sekančiais metais “Dainava” pasirodys su nauju veikalu, nežiūrint kritikų audros. Eiliniam visuomenės nariui “Dainava” yra didelis džiaugsmo šaltinis ir mūsų kūrybinio gyvastingumo įrodymas.

Susitarkime dėl rašybos

A. RINKŪNAS

Lietuvių kalbos rašyba turi gana ilgą ir savotišką istoriją. Viduriniais amžiais, įskaitant ir Vytauto laikus, buvo kalbama įvairiomis tarmėmis, o rašyta lotyniškai ir gudiškai. Federacijos su Lenkija laikais rašyta lenkiškai. Lietuvių kalbos rašybos pradžia tenka laikyti reformacijos laikus, kai protestantai įvedė gimtosios kalbos vartojimą ir savo šventoves. Katalikai, nors liturgijoje ir toliau vartojo lotynų kalbą, ėmė ruošti tikintiesiems katekizmus lietuvių kalba ir pamokslų santraukas, įgavusias “postilių” pavadinimą (iš lotynų “post illa verba”).

Bendrinės lietuvių rašto kalbos vis dar nebuvo, nes kiekvienas autorius rašė savo tarme. Praėjusio šimtmečio pirmojoje pusėje bendrinė lietuvių kalba pradėjo formuotis, remiantis žemaičių tarme, nes pagrindiniai to laikotarpio švietėjai — vysk. M. Valančius ir jo padėjėjas lietuviškoje veikloje S. Daukantas, būdami žemaičiai, rašė žemaitiškai. Su “Aušra” ir “Varpu” bendrinės rašomosios kalbos formavimą perėmė suvalkiečiai, nes redaktoriai dr. J. Basanavičius, dr. V. Kudirkas buvo tos tarmės žmonės. Suvalkiečiai to “karo” su žemaičiais gal ir nebūtų laimėję, jeigu ne kalbininkas J. Jablonskis, taip pat suvalkiečiai. Manydamas, kad Suvalkijoje yra išlikusios švairiausios lietuvių kalbos formos, jis ta kalbą išvedė iš paprastų kaimiečių aplinkos ir padarė tinkamą irankiu reikšti mintis ne tik kasdieniniame susižinojime, bet ir literatūroje bei mokslo darbuose.

Savo darbą J. Jablonskis rėmė principu, kaip jis pats rašė: “Lietuvių kalbos vadovėlio sudarytojas turi visą savo mokslą remti ant žmonių kalbos įstatymų, nes mūsų rašytojai patys yra dažnai parėmę savo raštu kalbą ne ant žmonių kalbos, bet ant svetimų kalbų įstatymų”. Tuo principu remdamasis, J. Jablonskis 1901 m. išleido bendrinės lietuvių kalbos gramatiką, kuri buvo peržiūrėta dar kartą ir išleista jau nepriklausomos Lietuvos laikais, būtent, 1922 m. Toji laida pasidarė pagrindiniu lietuvių rašomosios kalbos vadovu. Jablonskio gramatikos kalbą oficialiai įvedė ir Lietuvos mokyklų švietimo ministerija, o seimas ją pripažino valstybine kalba.

Bet buvo ir kitų mūsų kalbininkų. Nevisi jų sutiko su visais J. Jablonskio nuostatais. Pvz. Kazimieras Būga, Lietuvos universiteto Kaune profesorius, manė, kad kairuriais atvejais, atsižvelgiant į žodžio kilmę, reiktų rašyti kitaip, negu girdime. Klasikinių to dalyko pavzdžių būtų J. Jablonskio siūlomas žodžių “aukštas” ir “piauti” rašymas. Pagal Būgą “aukštas” yra kilęs iš “augo”, tad turėtų būti rašomas su “g” — “augštas”. O “piauti” taip yra girdimas tik mažoje Lietuvos dalyje; paprastai tas žodis girdomas kaip “pjauti”, dėlto taip ji reiktų ir rašyti. Jaunesniųjų Lietuvos universitete išausgusių

kalbininkų (ypač P. Skardžiaus) siūlymas dar anais laikais reformuoti rašybą negavo švietimo ministerijos pritarimo. Taip pat nespėtas išleisti ilgai Būgos ir Balčikonio ruoštas didysis lietuvių kalbos žodynas.

Taip išėjome į tremtį. Vokietijos stovyklose augo nauja mūsų inteligentų karta, vaikais išvežta iš Lietuvos. Jūs mokė mokytojai, išmokė jablonskies rašybos Lietuvoje, remdamiesi savo žinojimu ir vienu kitu atsiųžtu vadovėliu, bet pagrindiniai Jablonskio raštai, ypač jo didžioji gramatika (stora knyga), į tremtį beveik nepateko.

Mokytojai buvo pirmieji, kurie susirūpino reikalui paruošti mokiniams koki nors kalbos vadovėlį. To darbo ėmėsi mokytojas St. Barzdukas, susisiekęs su ten pat buvusiu kalbininku Pr. Skardžiumi. Jie, kitų padedami, paruošė “Lietuvių kalbos vadovą”, išleistą Vokietijoje 1950 m. Žinodamas, kad Jablonskio rašyba buvo nepr. Lietuvos valdžios patvirtinta, prof. Pr. Skardžius atėjo su savo siūlomais rašybos pakeitimais į Vokietijos Lietuvių Bendruomenės atstovų suvažiavimą Augsburgėje, siekdamas tos ano metų mūsų augščiaušios valdžios patvirtinimo. Deja, kiek atsimenu, atstovai to nepadarė, gal ir teisingai aiškinamiesi, kad nesą to dalyko specialistai. Šiapus ar taip “Vadovą” pats iš dalies išpildytino ir tebera išveivijoje vartojamas. Į “Vadovą” įjungta ir daugumas nepr. Lietuvoje siūlytų rašybos pakeitimų (rašant “augštas” ir “pjauti”, tik išnašoje pažymint, kad kiti rašo “aukštas, piauti”, neminint Jablonskio vardo).

Prieš porą metų susilaukėme naujo dalyko: rašybą reformavo dabartinė Lietuva, komunistinės valdžios įsakymu, “didžiajam broliui” pritarint (o gal ir spaudžiant). Ji padarė tą naują rašybą privaloma mokykloms ir visiems kitiems. Atsidūrėme trijų srovių sukūryje — jablonskines su tradicija iš nepr. Lietuvos, “Vadovo” — vartojamos išveivijoje, ir dabartinės Lietuvos, kurią laikas jau pradeda propaguoti bei vartoti ir išveivijoje.

Ir vėl pirmieji tuo reikalu susirūpino mokytojai, kuriems juk reikia mokinių rašto darbus taisyti. Nenuostabu tad, kad 1979 m. pirmė tuo reikalu svarbią rezoliuciją, kurios pagrindinės mintys yra šios: a. pripažįstama iš esmės, kad išveivijos rašyba, galimybių ribose, neturėtų skirtis nuo dabartinės Lietuvos rašybos; b. matant, kad naujame sovietiniame žodyne yra laikas mums nepriimtoms, — prašyti išveivijoje veikianti Lituanistikos Institutą peržiūrėti reformuotąją rašybą ir pasiūlyti, kas iš jos naujovių gali būti priimtina, o kas atmetama; c. tą pasiūlymą turėtų priimti kokia nors lietuviškoji valdžia, geriausiai PLB seimas, ir po to turėtų būti išleista nauja “Vadovo” laida.

Ši labai svarbi rezoliucija, deja, negavo eigos iki šiol dėl nežinomų priežasčių. O tuo tarpu mokytojai ir redaktoriai taisyti rašinius kas kaip išmano. Kaip ilgai toje maišatyje būsime?

Torontiško lietuvių teatro aktoriai vaidina “Žemės rojų”. Kairėje — ALDO-DARGYTE-BYSZKIEWICZ (aktorė ir režisėre) ir STEPAS RAMAUSKAS, gavęs geriausio aktoriaus žymenį teatrų festivalyje, Čikagoje

Atsiųsta paminėti

AIDAI, 1980 m. 5 nr. Straipsniai: V. Natkevičius, Idealinės vertybės Donelaičio asmenybėje ir “Metuose”; Kazys Bradūnas, Poetas: Kristijono Donelaičio 200 metų mirties sukaktinis triptikas; Julius Vdžigiris, Lietuvos laisvės kovos 1940-1980; Antanas Rubys, Dešimt Dievo įsakymų: žmonijos nuojauta ir Apreiškimas; Pokalbis su dail. Adolfu Valeška;

Vacys Kavaliūnas, Pabaiga ir tolimas (Čiurlionio ansamblio 40 m. sukaktis). Be to, kronikiniai skyriai, knygų recenzijos, iliustracijos.

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ SESTOJI TAUTINIŲ SOKIŲ ŠVENTĖ. Išleido Seštosios Lietuvių Tautinių Sokių Šventės komitetas, redagavo Jonas Baris. Viršelį ir iliustracijas — Ados Korsakaitės-Sutkuvienės. Čikaga 1980 m., 256 psl. Kaina — \$3.50.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

AMERIKOS LIETUVIŲ DAILINŲKŲ SAJUNGA, veikianti jau 24 metus ir turinti beveik 30 narių, metinę jų parodą surengė Čikagoje, antrojoje Čiurlionio galerijoje, 4038 Archer Ave. Parodoje su 40 tapybos, akvarelės, grafikos ir keramikos darbų dalyvavo: I. Brazdžionienė, S. Butkienė, B. Morkūnienė, J. Paukštie, J. Mačėnas, E. Rūkstelytė-Sundstrom, velionis T. Petratis, M. Sileikis, E. Valaitis, J. Tričys ir V. Svabienė. Apie LD Sąjungos narių pastarųjų metų veikla kalbėjo jos pirm. dail. M. Sileikis, Čiurlionio galerijos vardu — jos pirm. inž. D. Adomaitis.

KLEVELANDO ČIURLIONIO ANSAMBLIS, švenčiantis savo veiklos keturiasdešimtmetį, spalio 25-26 d.d. aplankė Detroito lietuvius. Jį pakvietė specialus komitetas, kurį sudarė St. Butkaus šaulių kuopos ir Sv. Antano parapijos atstovai su vadovu V. Tamošiūnu. Viešnagė buvo pradėta koncertu Mercy kolegijos McAuley auditorijoje. Ansamblių dirigavo jo vadovas Alfonsas Mikulskis, taip pat švenčiantis aukšnę savo veiklos sukaktį. Mistrus choras su solistais Irena Grigaliūnaite ir Jonu Mulioliu atliko “Piemenaits raliavimą” bei keletą kitų dainų, instrumentinis orkestras — A. Mikulskio “Lietuviškąją rapsodiją nr. 5”. Čiurlionio ansambliui šį kartą talkino Rosterio tautinių sokių grupė “Lazdynas” su savo vadovu J. Regininu. Išpūdingas buvo kanklininkų M. Bankaitės ir E. Muliolytės duetas. Spalio 26, sekmadienį, Čiurlionio ansamblis A. Mikulskio lietuviškų Mišrių giesmių išjungė į pamaldas Sv. Antano parapijos šventovėje.

PCMIRTINĮ DAIL. PRANO DOMSAIČIO palikimą Lietuvai perėmė JAV Lietuvių Fondo komisija menui puoselėti. P. Domsaitis, gimęs 1880 m. Kūrsių nerijoje, mirė 1965 m. P. Afrikos respublikoje. Jo žmona Adelheid Domsaitienė savo vyrą kūrinius atsivežė į Havajus. Lietuvių Fondo komisija spalio 24 d. su ja pasirašė sutartį, pagal kurią buvo įsigyti 65 dail. P. Domsaitio darbai. Jų atrinkimui vadovavo dailininkai A. Valėška ir R. Viesulas. Šiam tikslui buvo panaudotos specialiai paskirtos Lietuvių Fondo lėšos, nesumažinančios jų paskirstymo kitiems tikslams. Velionis P. Domsaitis palikimas jau yra atvežtas Čikagon.

SIEMETINIS “DRAUGO” ROMANŲ KONKURSAUS yra suaktyvinęs — trisdešimtas. Šia proga premija padidinama iki \$2.000. Ją lygiomis dalimis paskyrė mecenatai — kun. dr. Juozas Prunskis ir a.a. dr. Jonas Gliudelis. Vertintojų komisija Los Angeles mieste sudarė: Alė Rūta, dr. Elena Tumienė, Rūta K. Vidžiūnienė, prel. dr. Petras Čeliesius ir Leonardas Valiukas. Vertintojams jau nusistūti penki romanai. Premijos išteikimo iškilmes organizuoja Los Angeles lietuviai Sv. Kazimiero parapijos sąjė su klebonu pr. Jonu Kučingiu 1981 m. balandžio mėnesi.

LIETUVIŲ “GALERIJOS” PATALPOSE Čikagos centre lietuviškų knygženklių parodą surengė Gintautas Vėžys, pasinaudodamas turimu rinkiniu. Parodos lankytojai jos atidarymą lapkričio 21 d. buvo su pažindinti su Amerikos Lietuvių Bibliotekos išleista dr. Vitolio Vengrio knyga “Lietuvių ekslibriai”.

XXVIII-JI LIETUVISKŲJŲ STUDIJŲ SAVAITĖ Europoje įvyks 1981 m. rugpjūčio 2-9 d.d. Prancūzijoje. PLB krašto valdybos nariai pasirinko Chantilly-Gouvieux vietovę, apie 40 km nuo Paryžiaus, netoli Tėvų jėzuitų kultūrinio centro “Les Fontaines”, kur 1976 m. buvo surengta XXIV-ji studijų savaitė. Sekančių metų savaitėi yra gautas pilnas patalpos “Chateau de Montvillargenne”, pritaikytas įvairaus pobūdžio suvažiavimams. Jis turi 6 hektarų parką, sporto aikštelę, baseiną. Savaitėi užsakyti kambariai dviem asmenim, turintys dušus ir telefonus. Kambaryuose galės apsigyventi 80 savaitės dalyvių. Registruotis reikia pilnai savaitėi, kuri prasideda rugpjūčio 2 d. vakariene ir baigiasi rugpjūčio 9 d. pietumis. Pavėlavę atvykti ar išvažiuoti anksčiau turės atsiskaityti už visą savaitę. Norintieji savaitėje dalyvauti nepilną laiką iš anksto turi pranešti tikslų atvykimo bei išvykimo laiką. Priešingu atveju savaitės rengėjai jiems negalės užtikrinti pastogės. Savaitės pravyvenimas vienam asmeniui su paskaitų salės nuoma kainuos: kambaryje vienam — 940 franku (410 DM) arba 1.150 fr. (500 DM); kambaryje dviem — 660 fr. (290 DM) arba 800 fr. (350 DM); kambaryje trim — 570 fr. (250 DM). Užsąnt kambarius 80-čiai dalyvių, pastatų savininkai pareikalavo įmokėti 30% visos savaitės pragyvenimo sumos — 17.463 fr. (7.600 DM). Tai buvo atlikta iki š.m. spalio 1 d. Priešingu atveju jau būtų galėjusios 1981 m. kainos, kurios pakiltų apie 15%. Finansinę problemą padėjo išspręsti keli uolūs savaitės dalyviai bei jų rėmėjai iš Šveicarijos ir Vokietijos. Sekantis uždavynis — programos suorganizavimas. Rengėjai laukia visų geros valios tautiečių talcos patarimų, pasiūlymų, aukoms. Registruotis ir studijų reikais kreiptis šiuo adresu: Madame Z. Klimas, 14, rue Oudinot, 75007 Paris, France. Tel. 734-56-66.

PROF. ZIGMO ZINKEVIČIAUS “Lietuvių kalbos istorinė gramatika” išleista Vilniuje 6.000 egz. tiražu. Tai yra 1-ji šio veikalo dalis, turinti 283 psl. Ji skirta studentams, kurie jau iškilauš kalbotyros, baltų filologijos įvadą, lotynų, latvių kalbų, lietuvių dialektologijos kursus. Prof. Z. Zinkevičius įvadė priėmėna skaitytoms 1968 m. išleista J. Kazlausko “Lietuvių kalbos istorinė gramatika”, negalėjusia atstoti vadovėlio, nes ji buvo monografija, kurioje autorius su savo originaliomis išvadomis palietė tik kaikuriuos istorinės gramatikos klausimus. Prof. Z. Zinkevičiaus vadovėlio sudaro išsamus įvadas, istorinė fonetika ir dalis istorinės morfologijos. Vadovėlyje apžvelgiama lietuvių kalbos kirkėvimo sistemos kilmė bei jos raida. Istorinės morfologijos skyrius nėra visiškai išsamus. Jame aptariami tik bendrieji morfologijos dalykai, daiktavardžių linksniavimo raida. Pateikiama visų daiktavardžių kamienų linksniavimo istorija, išaiškinamas senųjų postpozicinių vietininkių sudarymas ir jų nykimas. Antrojoje vadovėlio dalin bus įtraukti morfologijos dalykai, istorinės sintaksės problemos.

TALINE PASIBAIGĘ penktoji Baltijos respublikų grafikos paroda, rengiama kas dveji metai. Pagrindinė parodos premija ir medali laimėjo dail. D. Jonkaitytė-Gedminienė už dviejų estampų ciklą “Moterys”, už savo kūrinius “Įkūrimas” ir “Mintis”. Jos “Įkūrimas” yra susietas su Vilniaus universiteto istorija. Diplomai buvo įvertinti M. Milučio, V. Jurkūno, G. Didelytės, B. Stančikaitės darbai.

OPEROS VETERANAS STASYS SODEIKA, bosas, mirė Vilniuje, sulaukęs 83 metų amžiaus. Velionis buvo karininkas, baigęs Lietuvos karo mokyklą II laida, kariuomenėje tarnavęs 1919-26 m. Dainavimo mokėsi 1923-24 m. Kaune, italo prof. O. Marinio studijoje, tobulinosi 1930 m. Milane. Kauno operoje dainavo 1923-44 m., Vilniaus — 1944-57 m. Turėjo paruošęs daug boso vaidmenų, pasižymėjo dažnu dalyvavimu spektakliuose. Išėjęs pensijon 1957 m., dar ilgus metus dėstė dainavimą Vilniaus J. Tallat-Kelpšos augštesniojoje muzikos mokykloje.

DU KONCERTUS VILNIAUS SPORTO RŪMUOSE ir vieną Kauno sporto halėje, baigdamas trečiajias suvą gastroles Sovietų Sąjungoje, surengė Japonijos klasikinių ir liaudies šokių ansamblis “Kotosono”. Jis yra įsteigtas beveik prieš 30 metų žymios šokėjos ir choreografas Fudzimos Kotosono. Tradicinius senuosius japonų liaudies šokius šiuose koncertuose atliko profesiniai ansamblio artistai.

BALTIEČIŲ MUZIKOLOGŲ KONFERENCIJA Vilniuje svarstė Lietuvos, Latvijos ir Estijos muzikines kultūros ištakas, raidą ir būklę. Buvo aptartos šių trijų šalių tautinės muzikos kryptys, muzikinio auklėjimo bei muzikinio švietimo problemos. Konferenciją papildė Estijos kamerinio choro “Elterchin”, vilniečio smuiklininko R. Kalliaus ir Latvijos kompozitorių kūrinių koncertai. Gaila, kad šiuo renginiu teko atiduoti duoklę sovietiniam keturiadesimtmečiui, kuris iš tikrųjų reiškia sovietinę vergiją.

NAUJAUSIŲ SAVO KŪRINIŲ PARODA Rgyoje surengė Lietuvos, Latvijos, Estijos ir Maskvos skulptoriai. Laureato medali ir diplomą paršivežė kaunietis skulptorius Stasys Žirgulis už savo mažosios plastikos darbus “Rytas”, “Problema” ir “Vakaras”. Diplomais buvo įvertinti M. Navako, R. Antinio ir V. Smiglinio kūriniai. Šioje jau trečią kartą surengtoje parodoje Lietuvai atstovavo 30 dailininkų.

MOKSLINEJE MEDICINOS BIBLIOTEKOJE Vilniuje buvo surengta JAV “Academic Press” leidyklos medicininii knygų paroda. Apie 200 parodai skirtų leidinių atvežta iš Maskvos.

VILNIAUS KONSERVATORIJOS SALEJE spalio 21 d. buvo paminėtas Elenos Mažrimaitės-Dirsienės kūrybinis ir pedagoginis veiklos keturiasdešimtmetis. Sua kelia į pradžioje Kauno konservatorijoje, pas prof. O. Marinį baigusio solinio dainavimo studiją. Apie dešimt metų jos gražaus tembro, plataus diapazono kultūrinis sopranas skambėjo muzikinių teatrų scenose Kaune, Vilniuje ir Klaipėdoje. Kompoz. J. Karosas, vadovavęs Klaipėdos muzikos mokyklai, ją nukreipė į pedagoginį darbą. Ten ji paruošė nemažai būsimų dainininkų, o 1956 m. pradėjo dirbti dainavimo pedagogė Vilniaus konservatorijoje. Sukaktis skirtas koncertas buvo pradėtas jos dabartinių studentų atliekama liaudies dainų, kompozitorių kūrinių ir klasikinių operų arių programa. Spaudoje giriamos gražių vilčių ateičiai teikiančios E. Dirsienės mokinės — S. Garbatavičiūtė, L. Domikaitė, R. Skarbalitė, J. Leitaite. Antrąją programos dalį atliko jau kvalifikuotais solistais tapę E. Dirsienės auklėtiniai: V. Plaktinaitė, S. Gižaitė, E. Kuodis, G. Kaukaitė, N. Ambraziūtė. Į sukaktvinį vakarą taigpi buvo atvykę ir kiti buvusieji E. Dirsienės mokiniai.

PROF. ZIGMO ZINKEVIČIAUS “Lietuvių kalbos istorinė gramatika” išleista Vilniuje 6.000 egz. tiražu. Tai yra 1-ji šio veikalo dalis, turinti 283 psl. Ji skirta studentams, kurie jau iškilauš kalbotyros, baltų filologijos įvadą, lotynų, latvių kalbų, lietuvių dialektologijos kursus. Prof. Z. Zinkevičius įvadė priėmėna skaitytoms 1968 m. išleista J. Kazlausko “Lietuvių kalbos istorinė gramatika”, negalėjusia atstoti vadovėlio, nes ji buvo monografija, kurioje autorius su savo originaliomis išvadomis palietė tik kaikuriuos istorinės gramatikos klausimus. Prof. Z. Zinkevičiaus vadovėlio sudaro išsamus įvadas, istorinė fonetika ir dalis istorinės morfologijos. Vadovėlyje apžvelgiama lietuvių kalbos kirkėvimo sistemos kilmė bei jos raida. Istorinės morfologijos skyrius nėra visiškai išsamus. Jame aptariami tik bendrieji morfologijos dalykai, daiktavardžių linksniavimo raida. Pateikiama visų daiktavardžių kamienų linksniavimo istorija, išaiškinamas senųjų postpozicinių vietininkių sudarymas ir jų nykimas. Antrojoje vadovėlio dalin bus įtraukti morfologijos dalykai, istorinės sintaksės problemos.

V. Kst.

R. CHOLKAN & CO. LTD.
REAL ESTATE**DĖMESIO, LIETUVIAI!!!**

- Pardudantiems per mus nuolaida
- Nemokamas nejudomo turto įkainojimas
- Sąžiningas patarnavimas visuose nejudomo turto reikaluose
- Daugiau kaip dvidešimt penkerių metų patirtis

2336 Bloor Street West – Tel. 763-5555
PRANAS KERBERIS **ANTANAS GINIOTIS**
 namų 239-5923 namų 769-9356

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. • Telefonai: 532-3400
 M6H 1A8 • 532-3414

AKTYVAI — virš 19 milijonų	
KASOS VALANDOS:	MOKA UŽ:
Pirmadieniais 10-3	term. indėlius 6 mėn. 11¼%
Antradieniais 10-3	term. indėlius 1 metų 12%
Trečiadieniais uždaryta	term. indėlius 3 metų 12%
Ketvirtadieniais 10-8	pensijų ir namų s-tą 11%
Penktadieniais 10-8	taupomąją s-tą 9½%
Šeštadieniais 9-1	spec. taup. s-tą 10½%
Sekmadieniais 9.30-1	depozitų-čekių s-tą 6%
	DUODA PASKOLAS:
	asmenines nuo 14%
	mortgičius nuo 13%

ANAPILYJE skyrius veikia sekmd. 9.30 v.r. — 1 v.p.p.

Duodame asm. paskolas iki \$50,000 ir mortgičius iki \$100,000 (75% įkainoto turto vertės). Draudžiame narių gyvybę pagal santaupų dydį iki \$2,000 ir asm. paskolas iki \$10,000. Pardudame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionės čekius (traveler's checks). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas. MŪSŲ TIKSLAS — NE PELNAS, BET SĄŽINGAS PATARNAVIMAS

STEPHAN'S FURS

406 Roncesvalles Ave.
 Telefonas 536-5936 ir
 2239 Bloor Street West. • Telefonas 762-7775
 Pardudami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės. Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ
MARGIS DRUG STORE

JOHN V. MARGIS, Phm. B.

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

PRIIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.

VAISTAI, KOSMETIKOS PREKĖS IR KT.

NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOS
 SKAITYTVĄ (KOMPIUTERĮ)

PROGRESS

REAL ESTATE LTD.
 REALTOR
 1072 Bloor St. W.

Perkant ar pardudant nekilnojimą nuosavybę visada

Jums sąžiningai patarnausi **A. Bliūdžius**

Telefonai: 534-9286 • namų 537-2291

AUTORITE SALES & SERVICE

1636 Dundas Street West,
 Toronto, Ontario M6K 2M4 Telefonas 531-1331

BLOOR AUTORITE GARAGE

296 Brock Avenue
 (Tarp Dundas ir College) Telefonas 531-1305

- * Automobilio saugumo pažymėjimai (Mechanical fitness Certification)
- * Sąžiningas ir patikimas patarnavimas. * Visi automobilių mechaniniai
- * taisymai. * Sniginės ir paprastos padangos, MICHELIN, B. F.
- * GOODRICH, RADIAL ir kt. Savininkas FRANK PETITT

PARKSIDE**MEAT MARKET**

335 Roncesvalles Ave.,
 Toronto, Ontario Telefonas 535-1258

- Turime lietuviškų skilandžių, sūrių ir kitų maisto gaminių
- Užsakymai priimami telefonu • Nemokamas pristatymas

P. ir T. SERVICE CENTRE garažas

(1862 Mattawa Ave., Mississauga, L4X 1K1, tel. 279-4371)

Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kello 1 mylia, sukiti kairėn prie pirmųjų žviesų (į pietus) Wharton Way, važiuoti Wharton Glen gatve tiesiog į garažą.

- Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniskus pataisymus. • Savininkai: A. Paškevičius ir J. Tamošiūnas

Lietuvos kariuomenės metinę sukaktį prisiminant Hamiltone, Ont. Iš kairės: p. PETRAITIENE, P. KANOFA, A. PATAMSIS Nuotr. J. Miltenio

SPORTO DARBUOTOJŲ PASITARIMAS

Gruodžio 13 d. Čikagoje kviečiamas SALFASS centro valdybos ir sporto darbuotojų pasitarimas. Bus svarstoma: 1983 m. Pasaulio Lietuvos Sporto Žaidynės Čikagoje, sporto istorijos leidinys, sportinė veikla atskirosese klubuose ir t.t.

Is Toronto dalyvaus centro valdybos pirm. Pr. Berneckas, valdybos narys A. Banelis, leidinio koordinatūris S. Krašauskas ir J. Gustainis.

AUSTRALIJON IŠVYKSTANČIŲ RUNGTYNĖS

Prieš išvykdam į Australiją, jaunėji krepšininkai ir tinklininkės sužadė draugiškas rungtynes Toronte. Tinklininkės pasirodė geresnės kovotojos ir įveikė Toronte universiteto rinktinę 3:1 (15:4, 17:19, 15:9, 15:11). Lietuvių komandoje žaidė: Rūta Maželytė — Žaibas, Dana Bankaitytė — Žaibas, Marija Donskytė — Žara, Vilija Sutkutė — Lemonto LSK, Aldona Pleiryte, Marija Oskeliūnaitė ir Dana Sutkutė — Neris narės. Komandoje truko Danos Auštaitės — Bostono Grandis.

Jaunųjų krepšinio rungtynėse Australijos išvykos dalyviai įveikė Toronte apylinkės rinktinę 128:86. Išvykstančių komandoje žaidė: R. Kalvaitis 21, K. Degutis 16, J. Karpis 24, A. Miškinis 46, A. Sapiys 18, A. Urbaitis 3; Toronte rinktinėje: J. Putrimas 10, Baziliauskas 7, Zėnkevičius 23, Slapšys 5, Budrys, Siuyls 23, Plučas 12.

Sunkiu atspėti tikrą išvykstančios komandos pajėgumą, kadangi tik trys žaidėjai (Jonas Karpis — Toronte Vyti, Robertas Kalvaitis — Hamiltono Kovas ir Al. Miškinis — Klevelando Žaibas) priklauso siunčiamai rinkinei. Tačiau visi trys Toronte matyti žaidėjai sudarė gerą išpūdį. Tikėkimės, kad visa rinktinė parvės gražių laimėjimų ir išpūdinių prisiminimų. Sėkmės!

I rungtynes taip pat buvo atvykę abu vadovai — mergaičių tinklinio Zigmąs Žiupsnys (Čikagos Neris) ir berniukų krepšinio — L. Kadys (Klevelando Žaibas). A.S.

VYČIO ŽINIOS

Mylimai mamytei mirus, Vyčio kapelioną kun. Joną Staškų, Vyčio sportininkus Romą ir Vyta bei visą šeimą giliai užjaučiame.

Klubo vakaronę numatoma artimiausiu laiku. Vakaronėn bus kviečiami sportininkų tėvai, sportininkai, rėmėjai ir bičiuliai. Vakaronės suderinta su jaunųjų krepšinio klubo Jono Karpio išleistuvėmis Australijoje. Šiai išvykai paremti yra sudarytas komitetas: Jonas Balsys, Jonas Nešukaitis, Pranas Berneckas, Rimvydas Sonda, Raimondas Stirbys ir Edvardas Stravinskis.

Futbolo sekcija atgaivinti ruošiasi naujoji valdyba. Kadangi futbolbas yra plačiai žaidžiamas mokyklose, tikimasi, kad šį sporto šaką vėl ras pritarimo lietuvių tarpe.

Mūsų rėmėjams L. Kirkliliui, P. Berneckui, A. Balniui, J. Balsiui, J. Nešukaitiui, R. Sondai, R. Stirbiui, J. Usvaltui ir J. Budriui nuoširdžiai dėkojame. A.S.

AUSROS ŽINIOS

Krepšinis. Gruodžio 2 d. "Etobicoke recreations" lygoje Ausros vyrų krepšinio komanda laimėjo prieš York komandą (40:41) 72:64 rezultatu. Rungtynės buvo labai gyvos — abi komandos išvystė greitą žaidimą, rinkdamos tašką po tašką. Kai liko tik 3 minutės iki rungtynių pabaigos, York komanda pasimetė ir Ausra laimėjo rungtynes. Ausros komandoje žaidė: S. Žulys, R. Underys, E. Norkus, V. Dementavičius, R. Duliūnas, C. Zubas, K. Bartusevičius.

Tinklinio treniruotės — antradieniais ir ketvirtadieniais nuo 8 v.v. K. S.

SPORTAS LIETUVOJE

XX-sios augščiausios lygos moterų rankinio pirmenybės pradėtos komandų susitikimu Minske ir Baku. Jos turės 4 kovų ratus. Dviejųose pradinuose jėgas išbandys visos komandos, kurių yra 12. Dviejuose paskutiniuose ratuose jos bus padalintos į dvi dalis. Šešios stipriausios komandos kovos dėl medalių, šešios silpnės stengsis išvengti paskutiniųjų vietų. Pirmenybėse dalyvaus dvi Lietuvos moterų rankinio komandos — Kauno "Žalgiris" ir Vilniaus "Eglė". Pernyktose pirmenybėse žalgirietės buvo užėmusios VI vietą, "Eglės" atstovės — VII. Dvidešimties pirmenybės ir "Eglė", ir "Žalgiris" pradėjo Minske. Pradžiai abiem komandom buvo sėkminga: "Eglė" nugalėjo Zaporozės ZII komandą 17:16, "Žalgiris" — Minsko "Ekonomistą" 22:20. Po šių pergalių įvyko abiejų Lietuvos komandų susitikimas. Pirmąjį kėlinį laimėjo Vilniaus "Eglė" 9:4, tačiau antrajame kėlinyje atsigaavo Kauno žalgirietės. Rungtynės buvo užbaigtos lygiomis 15:15. Po to "Žalgiris" nugalėjo Maskvos "Lučą" 17:16, o "Eglė" pralaimėjo Rostovo "Rostselmašui" 12:16. Pradinės kovos kaudinės užbaigė su 5 taškais, vilnietės — su 3.

Sidabro medalį šiemetiniame sąjunginiame paprastų šaškių turnyre Omske laimėjo lietuvaitė Stasė Ingauytė. Žaisti šaškes jai pradėjo dar vaikystėje, bet ją, sulaukusią devynių metų, išliko skaudus nesėkmė — pradėjo slipti ir pagaliau visiškai nutrūko regėjimas. Kovas S. Ingauytė tęsė jau akla ir 1971 m. tapo Lietuvos čempione, o 1976 m. laimėjo aukso medalį visos Sovietų Sąjungos pirmenybėse. Vėliau akla šaškininkė pradėjo įveikti jos varžoves. 1978 m. turnyrą S. Ingauytė užbaigė VII vietoje, o į 1979 m. turnyrą net nepateko, pralaimėjusi atrankines kovas. Lietuvos čempione tapo penkiolikmetė Vladislava Androloic. Atrodė, kad akla šaškininkė teks atsisakyti tolimesnių dalyvavimų turnyruose. S. Ingauytė betgi nebuvo linkusi kapituliuoti. Atrankinės žaidynės šiemetiniame turnyre vyko Rygoje. Čia S. Ingauytė vėl įveikė Vladislava Androloic, tačiau patirtas pralaimėjimas dar labiau sustiprino aklos lietuvaitės ryžtingumą. Viena po kitos ji staiga pradėjo įveikti savo varžoves ir pateko į turnyrą. Pastarąjį S. Ingauytė užbaigė su vienu pralaimėjimu, surinkusi 9 taškus iš 13 galimų. Tokį pat rezultatą buvo pasiekusios G. Dmitrijevą ir N. Galašova. Turnyrą teko pratęsti šių trijų šaškininkių kovomis. S. Ingauytė pralaimėjo čempionės vardą turėjusiai gorkietei G. Dmitrijevai, bet laimėjo susitikimą su vicečempione N. Galašova. Aukso medalis buvo įteiktas G. Dmitrijevai, sidabro medaliai — S. Ingauytėi ir N. Galašovai, surinkusioms vienodą taškų skaičių. Tai iš tikrųjų didžiulis pagarbos vertas aklos lietuvaitės laimėjimas, atnešęs jai vicečempionės vardą.

Lietuvos, Latvijos ir Estijos 23-čiosios kaimo sporto draugijų stalo teniso pirmenybėse įvyko Kelmėje. Komandiniu požiūriu jas jau 19-tą kartą laimėjo "Nemuno" rinktinė. Lietuvos atstovai buvo stipresni ir individualiose kovose. Vyrų grupėje aukso medalį laimėjo jonavietis V. Moskovka, sidabro — kaunietis A. Juodikis, bronzos — vilkaviškietis V. Rybakas. Moterų grupėje aukso medalis įteiktas latvei B. Geinertei, sidabro — jonavietei M. Mocevičiūtei, bronzos — latvei V. Vanagai. Moterų dvejetą laimėjo V. Mocevičiūtė ir V. Tamašauskaitė, vyrų — V. Moskovka ir V. Rybakas, mišrų — V. Mocevičiūtė ir V. Moskovka.

Ateitininkų žinios

Ateitininkų ruošiamos Kūčios įvyks gruodžio 14, sekmadienį, 5 v.p.p., Prisikėlimo parapijos salėje. Ateitininkai, tėvai ir prijaunantys maloniai kviečiami dalyvauti. Kaina su augusiais — \$5, moksleiviams ir vaikams — \$2.

Skautų veikla

• Lapkričio 30 d. sk.-vyčių suego aptartas sumanymas gruodžio 13, šeštadienį, plačiau išeiti su kalėdinėmis giesmėmis. Susitarus su vyr. skautėm, bus einama iš namų į namus. Tikslas — populiarinti giesmes ir išgyventi Kalėdų nuotaiką. Vakare Algio ir Vidos Senkų namuose įvyks sk.-vyčių ir vyr. skautių vakaronė. Kviečiami visi sk.-vyčiai, vyr. skautės, jūr. budžiai ir gintarės dalyvauti giedojime ir vakaronėje.

• Skautų-čių Kūčios — gruodžio 21 d., 5 v.p.p., Prisikėlimo salėje. Visi vienetai prisideda valgių parūpinimui ir gausiu dalyvavimu.

• Knygai "Mūsų skautybė" papildoma medžiaga apie tūntininkus, vadeivas-ves, rajono vadus bei kiti praleisti dalykai laukiami iki vasario 1 d. Tai paskutinė data pristatyti betkokioms apžvalgoms. Po tos datos visi rankraščiai bus perduoti spaudai. Kanados rajono žinias ir nuotraukas siųsti v.s. Č. Senkevičiui, 40 Burrows Ave., Islington, Ont. M9B 4W7.

• Toronto skautininkų-kių ramovė dėkoja "Volungei" už gražų giedojimą mirusių skautų-čių prisiminimo Mišiose, Tėvams pranciškonoams už koncelebracines Mišias. Č.S.

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

Kanados naftos problemą kritikavo ir Britanijos atstovas Kanadai J. Fordas, taręs žodį Windsorso Prekybos Rūmuose. Jis priminė Kanadai, kad Britanija dabar turi pakankamai savos naftos, bet jai yra pritaikiusi tarptautines kainas. Kanada savo naftą vis dar tvarko žemesnėmis kainomis. Su tokia politika ateityje vis daugiau naftos teks išvežti iš užsienio, nes jos pakankamas kiekis nebus užtikrintas Kanadoje. Tai pastebi ir Tarptautinė Energijos Agentūra. Naftos kainų sutarptautinimas jau daugelyje valstybių sumažino jo suvartojimą. Dėl augusių kainų pirmajame šių metų ketvirtyje naftos paklausa Britanijoje sumažėjo 15,6%, Prancūzijoje — 12%, JAV — 10,6%, V. Vokietijoje — 8,9%, Japonijoje — 5,3%, o Kanadoje — vos 1%. Tai daugiausiai liečia alyvą namams šildyti ir benzina automobiliams. Europos pramonininkai yra nepatenkinti Kanados gaminių importu, kuriuos atpigina mažiau išlaidų pareikalaujanti nafta.

Kanados statistikos paskelbtais duomenimis, per 9 šių metų mėnesius prekybos su užsieniu balansas užbaigtas rekordine \$5,1 bilijono suma Kanados naudai. 1979 m. tame laikotarpyje ji siekė tik \$2,3 bilijono. Prie pelno padidėjimo prisidėjo žemesnė naftos gaminių kaina ir iki 83 amerikietiškių centų nukritusi kanadiško dolerio vertė.

Problemą namų savininkams sudaro vis augančios palūkanos už paskolas. Jas diktuoja paskolų pabrangimas JAV, viliojantis kapitalą iš Kanados. Dėlto paskolų palūkanas didina ir valstybinis Kanados bankas, siekiantis išlaikyti kanadiško dolerio vertę. Labiausiai nukentėčia mortgičius turintys namų savininkai. Spėjama, kad mortgičių palūkanos greit pasieks 16,5%. Tokiu atveju mėnesinės namų savininkų išmokos už mortgičius padidės net 50%. Pavyzdžiui nurodomas \$50,000 mortgičius 25-riems metams, pasirašytas tuo laiku, kai palūkanos tesiekė 10,5%. Tada mėnesinė išmoka buvo \$447,20, o pagal 16,5% ji padidės iki \$667,95.

Kanados izdo tarybos pirm. D. Johnstonas žada paskelbti kovą nelegaliems valdžios tarnautojų streikams. Iki metų pabaigos norima papildyti ryšius su jais tvarkanti įstatymą. Pirmiausia norima uždrausti streikus 1.782 kontrolieriams, tvarkančiams aerodromų ryšius su keleiviniais lėktuvais. Jų dažni streikai šiemet padarė daug žalos keliaujantiems kanadiečiams ir svečiams iš užsienio.

Prieš trejus metus daug išlaidų Kanadai padarė Šiaurės-vakarų teritorijoje nukritęs Sovietų Sąjungos erdvių satelitas. Kadangi jis turėjo medelę atominę elektros jėgainę, teko įieškoti išlikusių dalių su pavojingomis medžiagomis. Už šią operaciją Kanada Maskvai pasiuntė \$6 milijonų sąskaitą. Po poros metų tylos buvo gautas Kremlius sutikimą atlyginti tik \$3 milijonais.

A. E. LePAGE

Daiva T. Dalinda, B. A.

Kanados didžiausios namų pirkimo ir pardavimo įstaigos atstovė Jums sąžiningai patarnaus!

- Nemokamas namo įkainojimas • (Istaiga priešais Toronto Lietuvių Namus)

1576 Bloor Street West
 Toronto, Ontario M6P 1A4

Tel. 537-3431
 Namų 494-0605

TRADE WINDS MOTEL

10300 Gulf Boulevard, Treasure Island
 St. Petersburg, Florida 33706, USA

Tel. (813) 360-0490

Savininkė RŪTA KRAUCIŪNAITĖ,
 Kanados lietuvaitė, kviečia tautiečius atsilankyti. Motelis gražiai įrengtas, vėsiniame kambariai ir butai, kilimai, spalvota televizija, šildomas baseinas, vieta "barbecue", balto smėlio paplūdimys, prie pat Meksikos įlankos.

REAL ESTATE LTD.

22 Hedgewood Rd., Willowdale, Ontario M2L 1L5
 Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate Board narys

Telefonas 489-1543.

Alfonsas Garbenis jums sąžiningai patarnaus parduodant ar perkant nekilnojimą turtą, tvarkant mortgičių reikalus, įkainojant namus ir t.t.

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiame
 TORONTO LIETUVIŲ
 KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA**MOKA:**

11¼% už 6 mėn. term. indėlius
 12% už 1 m. term. indėlius
 12% už 3 m. term. indėlius
 11% už pensijų ir namų planą
 10½% speciali taup. sąsk.
 9½% už taupymo s-tas
 6% už čekių s-tas (dep.)

I MA:

14% už asm. paskolas

13% už mortgičius

AKTYVAI virš 27 milijonų dolerių

Asmenines paskolas duodame iki \$50,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybę apdrausta santaupų dydys, bet ne daugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas — pinigines perlaidas, kelionės čekiai (American Express) Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West,

Telefonai: 532-8723
 ir 532-1149

Toronto, Ontario
 M6P 1A6

FLORIDA REAL ESTATE

Rezidencinės ir komercinės nuosavybės
 Apartamentai • Kondominijai • Nuomojimas
Angelė E. Karnienė
 REALTOR • BROKER • NOTARY
 3701 Gulf Boulevard, St. Petersburg Beach, FL 33706
 Telefonas (813) 360-2448 • Vakare (813) 367-2413

DUFFERIN RADIO AND TV

SALES AND SERVICE

Taisomi televizijos, HI-FI ir radijo aparatai.

Prityręs specialistas su ilga praktika.

1000 College St. • LE 1-3074 • Sav. P. Užbalis

AUTOMOTIVE FIBERS

visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas

ir dažymas: sąžiningas darbas, pigios kainos.

Savininkas — **RICARDAS KYBARTAS,**

22 BELVIA ROAD,

Islington, Ont. M8W 3R3

Telefonas 252-8863

BALTIC EXPORTING CO.

Siuntiniai į Baltijos kraštus ir Sov. Sąjungą.

- Priimame siuntinių užsakymus.
- Turime įvairių medžiagų ir kitų prekių, tinkamų siuntimui

DARBO VALANDOS: 9 v.r. — 5 v.p.p. (po 5 v.p.p. susitarus telefonu);
 šeštadieniais 9 v.r. — 4.30 v.p.p.; trečiadieniais uždaryta

482 Roncesvalles Ave.,

Toronto, Ont. M6R 2N5

Telefonas

531-3098

Savininkai

S. ir F. Janavičiai

TIM'S AUTO BODY LTD.

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas bei dažymas (bake oven) ir visi mechaniniai taisymai. Parduoju vartotus automobilius.
 24-28 Howard Park Ave. (Arti Dundas St. W.)

Toronto, Ont., M6R 1V5

FILTOS BROS

Telefonai 533-8451, 533-8452

Bostoniečių - torontiečių bičiulystė

Torontieško "Atžalyno" šventė, kurioje dalyvavo Bostono lietuvių tautinių šokių grupė

Iš šiais metais atžalyniečiai surengė tradicinę šventę lapkričio 30 d. Toronto Lietuvių Namuose. Uolusis jų tėvų komitetas nepasitenkino vien menine programa — suruošė bazarą ir loteriją, kad tuo būdu sutelktų daugiau lėšų jaunimo veiklai.

Tuoju po pietų tautiečiai gausiai lankė bazarą, o 3 v. visi susėdė prie stalų, sustatytų erdvios salės pakraščiuose, ir laukė meninės programos. Scenoje pasirodė pranešėja V. Javaitė ir paskelbė, kad Bostono ir Toronto (Atžalyno) šokėjai pasirošė.

Salės viduryje pasirodė svečiai, po jų — atžalyniečiai. Pakaitomis jie atliko ištisą eilę tautinių šokių savaip juos interpretuodami. Atžalyniečiams grojo akordeonistai — A. Biskytė ir V. Lukošius, o bostoniečiams — atsivežtinė plokštelinių muzika, kuri skambėjo gana svetimai (matyt, bostoniečiai neturi akordeonistų).

Maloni staigmena buvo solistė Marytė Bizinkauskaitė iš Bostono. Akomponuojama sesutė Verutė, ji padainavo keletą lietuviškų dainų. Ypač maloniai skambėjo ištrauka iš "Muzikos garsų". Visi gėrėjosi jaunos solistės (19 metų amžiaus) gražiu balsu ir pasiektais laimėjimais dainos srityje. Ji su sesute Verute yra trečios kartos lietuvaitės, gimusios JAV-se. Marytė mokosi muzikos konservatorijoje, yra jau daug kur koncertavusi, o Verutė (16 m.) mokosi gimnazijoje.

Žiūrovai nustebo, kai solistė Marytė, pakeitusi koncertinę suknelę į tautinius drabužius, šoko tautinius šokius su savo bostoniečių grupe. O šoko jinai gviai, energingai.

Baigiant tautinių šokių programą, bostoniečiai ir torontiečiai susijungė bendrame šokyje "Suk, suk ratelį". Šokių programą vyraavo atžalyniečiai, nes jų buvo žymiai daugiau — dalyvavo visos grupės (apie 60 asmenų).

Po koncerto rengėjų vardu padėkos žodį tarė komiteto pirm. V. Dauginis. Grupių vadovai, solistė, akompaniatorė, akordeonistai buvo apdovanoti gelėmis.

Besivašinant kava bei pyragaičiais vyko loterija, kurioje buvo gana daug vertingų laimikių, pradžiu ginusių nevieną laimėtoją.

Prie vieno svečių stalo, drauge su kitų tautinių šokių grupių vadovais, sėdėjo Bostono Lietuvių Tautinių Šokių Sambūrio vadovė Ona Ivaškievė-Povoriūnaitė, labai išverminga vadovė. Iš pokalbio su ja paaiškėjo, kad ji su tautinių šokių grupe Bostone dirba jau 44 metai. Šiuo metu ji talkina sūnus Gediminas (moko vyresniųjų grupę), o ji pati dirba su mažaisiais. Yra gimusi Amerikoje, bet pradžios mokyklą ir gimnaziją baigusi Lietuvoje. Su savo tautinių šokių grupe yra daug kur pasirodžiusi ir plačiai garsinusi lietuvių vardą kitataučių sluosniuose. Jos grupė yra dalyvavusi net pasaulinėje parodoje Niujorke. "Kai sulauksiu 50 metų darbo sukakties, pasitrauksiu pensijon" — pereiškė maloni bostonietė, baigdama gerti kavą ir skubėdama į autobusuką, pasirošusį gabenti šokėjų atgal į Bostoną (atvyko 18 asmenų dviem mažais autobusais). Torontiečiai palinkėjo jai ir visai jos grupei laimingos kelionės ir lietuviškos ištermės. DL

DELHI - TILLSONBURG, ONTARIO

PAMINETA 62-JI LIETUVOS KARIUOMENĖS ATKŪRIMO SUKAKTIS. Š.m. lapkričio 22 d. Delhi lenkų salėje lietuvių kariuomenės atkūrimo šventę rengė DLK Gedimino — Delhi šaulių kuopa, talkinama apylinkės lietuviai.

Lapkričio 22 d. į minėjimą atsiėmė ne tik akti apylinkės lietuviai, bet ir iš tolimųjų apylinkių, kaip Londono, Rodney ir St. Catharines. DLK Gedimino šaulių kuopos pakviestas šventėje dalyvavo iš Čikagos LSTT pirm. Karolis Milkovaitis su Ponia.

Sugiedojus "O Canada" ir Lietuvos himną, kun. dr. J. Gutauskas sukalbėjo maldą už žuvusius lietuvius karus, šaulius, partizanus ir už visus lietuvius, žuvusius dėl Lietuvos laisvės. Stp. Jakubickas savo ižanginiame žodyje paminėjo, kad šis Lietuvos kariuomenės šventė sutampa su keliomis svarbiomis mūsų tautos sukaiktimis — 550 metų nuo Didžiojo Lietuvos kunigaikščio Vytauto mirties, 200 metų nuo Kristijono Doneičio mirties, 62 metai nuo Lietuvos kariuomenės atkūrimo 1918 m. lapkričio 23 d. ir 40 metų nuo mūsų tautos didžiosios tragedijos — Lietuvos okupacijos.

LSTT pirm. K. Milkovaitis savo paskaitoje peržvelgė senosios Lietuvos kariuomenės, gyvavusios iki 1793 m., žygius ir naujosios Lietuvos kariuomenės atkūrimą 1918 m. Pakaitos pabaigoje jis pareiškė: "Turint visa tai galvoje ir žinant dabartinę tarptautinę politinę padėtį, galima drąsiai tvirtinti, kad iki Lietuvos išlaisvinimo dar 40 metų laukti tikrai nereikės. Tos lemtingos dienos lūkestis tepadaro mūsų budresniais — budėjimui ir kovokime. Tė kiekvienas mūsų vieningos kovos darbas bū-

na atliktas su ryžtu būsimos pergalės ir laisvės labui. Iš mūsų darbų težio okupantas, kad mes, lietuviai, nemurimame ir nesiliausime kovoję bei reikalaujame lietuvių tautai laisvės ir valstybinės nepriklausomybės. Iš laikymo savo lietuviškus papročius, kalbą, dainas, maldas, patriotizmą. Savo darbais įrodysime, kad kovos dvasia mūsųose negesta, bet dar karstiesiu užsidedimu liepsnoja. Ugningų ryžių skelbime pasauliui, kad mes lietuvių kovojome, kovojame ir kovosime už savo tautos valstybinę nepriklausomybę. Mūsų meilė, mūsų jėgos, mūsų darbai Tau brangioji Tėvynė Lietuva."

Meninę dalį atliko Londono, Rodney ir Delhi lietuvių jaunimas, paruoštas tautinių šokių vadovų — Miro ir Danos Chainauskių iš Londono. J. Lukšys paskaitė eilėraštį, o Stp. Jakubickas — ištrauką iš Sibire esančių lietuvių poezijos. Paskaitininkas ir tautinių šokių šokėjai publikos buvo palydėti ilgais plojimais.

Po meninės dalies buvo muzika, šokiai, loterija, veikė bufetas, kava ir užkandžiai. Sekmadienį, lapkričio 23 d., šauliai su vėliavomis dalyvavo pamaldose Sv. Kazimiero šventovėje. Jas atlaikė kun. klebonas L. Kemėsis, o pamokslą pasakė kun. dr. J. Gutauskas. Po pamaldų parapijos salėje prie kavos ir užkandžių žmonės dailios šventės įspūdžiais, didžiudamiesi, kad Delhi, nors ir nedidelė apylinkė, sugeba minėjimus surengti neblogiau, kaip didelės apylinkės.

Stepas Jakubickas

• Jei tau rūpi Lietuva, turi rūpėti ir lietuviška spauda

FRANK BARAUSKAS LTD., REALTOR
3828 BLOOR ST. W., ISLINGTON, ONTARIO M9B 1K8

• NAMAI • ŪKIAI • ŽEMĖ
TONY GENYS 231-2839
VACYS ŽIŽYS 232-1990
Istaigos (416) 233-3323

ED. KONDRATAS, siuvėjas

1113 Dundas St. W.,
Toronto, Ont. M6J 1W9

Tel. 533-5454

DRAUDA
BALIO MASKELIŪNO
INSURANCE AGENCY LTD.

Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403

*Toronto, Ontario M8V 1C6

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

Po torontieško "Atžalyno" ir Bostono tautinių šokių grupės koncerto Toronte. Iš dešinės stovi: "Atžalyno" vadovė A. ZANDERIENE, Bostono grupės vadovė O. IVASKIENE, akompaniatorė V. BIZINKAUSKAITE, sol. M. BIZINKAUSKAITE.

Premija jaunimui

Dr. Leonas ir Irenos Kriaučiūnų šeima savo mirusiam sūnui ir broliui prisiminti skiria kasmetinę EUGENIJAUS KRIAUČIŪNO PREMIA.

Premijai skirti sąlygos yra tokios:
1. Eugenijaus Kriaučiūno 1000 dolerių premija skiriama lietuviui jaunui, geriausiai pasireiškusiam raštais (lietuvių, anglų ar kita kalba), veikla, organizacinių veiklumu, arba jaunimo vienietui (sambūriui, tautinių šokių grupei, jaunimo chorui, sporto būreliui), geriausiai atstovavusiam lietuviams ir Lietuvai vienerių metų laikotarpyje.

2. Premijai gauti asmenis ar vienetus raštu pasiūlo jaunimo organizacijų vadovybės, jaunimo grupės, vyresniųjų organizacijos arba paskiri asmenys iki kiekvienierių metų gruodžio 31 d. (pašto atspaudas);

3. Premijautino asmens ar jaunimo vieneto tinkamumui įvertinti sudaroma komisija, kurioje po vieną atstovą skiria Pasaulio Lietuvių Bendruomenės jaunimo reikalams vadovas, Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos valdyba ir JAV Lietuvių Jaunimo Sąjunga, o du atstovus paskiria Kriaučiūnų šeima.

4. Vertintojų komisija, aptarusi asmenis ar vienetą tinkamumą premijai, ją skiria balsų dauguma iki sekančių metų vasario 15 d. ir susitaria su Kriaučiūnų šeima dėl premijos įteikimo laiko ir pobūdžio.

5. Premijai asmenys ar vienetai siūlomi raštu, nurodant tiksliai premijai tinkamumo motyvus, ir siunčiami: EUGENIJAUS KRIAUČIŪNO PREMIJOS KOMISIJAI, 12500 Pawnee Road, Palos Park, Illinois, 60464, USA.

Šypsenos

Leninas ir arklys

Staiga mauzoliejuje pakyla Leninas ir kreipiasi į budintį kareivį:

— Atvesk man arklį.
— Bet, drauge Leninai, nuo to laiko, kai Jūs mirėte, Rusijoje viskas pasikeitė, arklių beveik neliko, visur automobiliai ir traktoriai. Bet palaikite, gal Kremliuje man pasisekė patenkinti Jūsų reikalavimą, — prašo kareivis. — Po kurio laiko grįžta kareivis su Brežnevu, o Leninas piktai sušunka:
— Kvailys, prašiau, kad man atvestumei arklį, o ne asilą!

Svetima kalba

— Ar labai sunku išmokyti prancūziškai? — paklausė viena ponija Heing.
— Vieni niekai, — atsakė šis, — tik vietoj vokiškų žodžių — reikia vartoti prancūziškus.

Pas giminaitį

Atvažiuo žmogus pas giminaitį ir prie pat jo namo ėmė keikti bei mušti savo asilą.

— Kam tu jį muši? — klausia šeimininkas, pravėręs duris.
— Vertą jį, tokį neklaužadą, mušti, prikoviau visokių gėrybių, sakau, dovanų atvešiu, o asilas nė iš vietos! Taigi, tuščiomis ir atvažiuoju.

— Niekis... Ką atvežė, tą ir parsiveš, — tarė namų šeimininkas. (Kurdų humoras) Pr. AIS.

KANADOS LIETUVIŲ FONDAS

NAUJI NARIAI IR INASAI:

896. Bačėno, Antano atm., Brampton	\$314	175. Daugėlavičiaus, Alfonso atm.,	5025
897. Indrėlis, Jono atm., Toronto	100	215. Bersėnas, Elena	500
898. Sarauskai, Mečys ir Emilija, Winnipeg	200	243. Mingėla, Antanas	850
899. Kairys, Antanas, Toronto	100	255. Miliūso, Julijaus atm.	300
900. Butkys, Gražina, Toronto	100	257. Prišas, Juozas	1000
901. Palionis, Antanas, Sask.	218	332. Strodonskis, Julius ir Ona (jos atm.)	3175
902. Nvikenienės, Elenos atm., Montreal	920	358. Kerulio, Vaclovo atm. iki	\$1200
903. Vilniaus Kr. Liet. S-gos kr. valdyba	100	380. Treigio, Sergijaus atm.	568
904. Toronto Lietuvių Vyrų Choras "Aras"	100	444. Valašio, Kazimiero atm.	2515
905. Lukšys, Jonas, Tillsonburg	100	483. Kubiliai, dr. Vincas ir Veronika	300
906. Rastanas Antanas, Toronto	100	536. Skilandžiūnas, V., kun. dr.	200
907. Jokubiliaus, Stanislovo atm., Delhi	1000	726. Zulonienė, Delfina	200
908. Raudys, P., Toronto	100	794. Zatorskiai, Edvardas ir Sofija	1500
909. Liaudinsko, S. atm., Tillsonburg	100	893. Daukšienės, Gražinos atm.	400
910. Barkauskienė-Survilaitė, Danutė, Toronto	100	Sveikiname visus naujus narius ir inašus padidinusius. Ypatinai gražu matyti įrašant savo mylimųjų var- dus į Kanados Lietuvių Fondo narių eilės bei didinant jų vardu padarytus inašus.	
911. Jasinevičius, Juozas, Toronto	100	Kanados Lietuvių Fondas laukia visų lietuvių, kurie tiki ir Tėvynės laisvę ir jos ateitį, įstojant nariais į Fondą.	
Peteraitis, Oskaras	20	Mieli nariai, pakeitę adresus, ma- lonėkite pranešti: 28 The Palisades, Toronto, Ont. M6S 2W8.	
Mickevičius, P. atm.,	15		

INASŲ PAPILDYMAI:

5. Jakubickai, Stepas ir
Vanda iki \$400 | KLF VALDYBA | || 9. Micėikos, Vladas ir Marija | 1000 | • Supažindinkite savo draugus su "TEVIŠKĖS ŽIBURIŠ" — atsiųs- kite dar jų neskaitančių adresus. Jie gaus keletą numerių nemokamai. | |
10. Mockai, Zigmantas ir Liuda	400		
23. KLB Otavos apylinkė	5400		
142. Bersėnas, Eugenijus	300		

Naujas lietuvių kelionių biuras
Simon's Travel Service
kviečia keliauti kartu!

Šv. Kalėdos ir Nauji Metai su giminėm.
Vilnius-Ryga 1980 m. gruodžio 22 d. iki 1981 sausio 5 d.
Kelionių ir viešnagės metu teikiama visapusiška pagalba, taip pat mūsų biuras sutvarko dokumentus, reikalingus išvyktimams vizitui. Sudaromos individualios ir grupinės kelionės į visas pasaulio šalis pagal pageduotą maršrutą bei datą. Smulkesni informacijų teirautis:
tel. (416) 537-3060 arba 532-8772
2385 Dundas St. W., Toronto, Ont., Canada M6P 1X2
(Kelionių biuro registracijos numeris — 1835961)

Simon's TELEVISION
Savininkas — V. SIMINKEVIČIUS
2385 Dundas St. W., Toronto Tel. 532-8772
Netoli Lietuvių Namų prie Bloor-Dundas požeminio.
Nuomojam, taisyom, pardavom televizijas bei "stereo" aparatus.
Turime lietuviškų plokštelių ir suvenyrų.

Advokatas
Algis S. Pacevičius,
B.Sc., LL.B.
2299 Dundas St. W.,
suite 303
Toronto, Ontario
M6R 1X7
(Kampus Bloor ir Dundas St.)
Telefonai:
įstaigos (416) 537-2643
namų 233-0303

Advokatas
PETRAS K. ŠIMONĖLIS,
B.A. M.L.S. LL.B.
3031 Bloor St. W., Suite 200
prie Royal York
Toronto, Ontario
M8X 1C5
Telefonai:
įstaigos (416) 231-4138
namų 249-2637

V. BAČENAS
All Seasons Travel, B.D.
Registration No. 0009239
1551 Bloor Street West,
TORONTO, ONTARIO M6P 1A5
Visais kelionių reikalais kreiptis:
V. BAČENAS
tel. 533-3531
nuo 11 v.r. iki 7 v.v.

TORONTONT

Vietoje siuntinėjimo kalėdinių atvirukų "Tėviškos Žiburiams" aukėjo \$30: O. ir I. Delkai; Aldona ir Juozas Petrauskai su šeima; \$26: E. K. Gudinska ir šeima, Hamilton, Ont.
\$25: J. J. Z. Didžbaliai, Romualda, Jeronimas Pleinai, dukros Aušra ir Ramunė, Hamilton, Ont., Audrey, Irena ir Stepas Varankos, Genė ir Eugenijus Kuchalskiai, C. B. Pakštų šeima; \$22: Irena ir Petras Čiurliai.

\$20: Morta ir Bronius Norikai, Elena Aukštakalninė, A. J. Puteriai, Ona ir Zigmantas Giradskai, Ona Dementavičienė, K. Daunys, A. B. E. Abromaičiai, Stasė ir Vytautas Liūmės, J. D. Ziogai, Delhi, Ont., Delfina Zulonienė, Danutė ir Mykolas Regina, Jonė ir Stasys Paketurai, West Lorne, Ont., Stasys Dabkus, Aldona ir Jonas Kutkos, Welland, Ont., L. O. Rimkevičiai ir šeima, A. A. J. S. Jagėlų šeimos, Aleksas ir Bronė Parėščiai, Hamilton, Ont. Zuzana ir Bronius Ščepanavičiai, Liudvika ir Vaclovas Morčūnai, dr. Aleksas ir Aldona Valadkos, Haris ir Gražina Lapai, P. Ščepavičius, Stasys ir Vanda Vaitkai.

\$16: D. ir Br. Staškevičiai, Verdun, P. Q., Kostas ir Liucija Meškauskai, Hamilton, Ont., M. S. Meškauskai.

\$15: Stasys Jaseliūnas, Jonas ir Ona Paviloniai, Danutė ir Alfredas Bražiai, Anelė ir Tomas Žiliai, Regina, Anita, Balyš Pakalniškiai, Hamilton, Ont., Sofija Pyževienė, Vincas Sinkevičius, M. ir A. Iškauskai, K. B. Žutautai, Jonas ir Aldona Rانونiai, Elena, Pranas ir Sigitas Zuliai, Jonas Gimžauskas ir Ona Savickienė, Hamilton, Ont., \$12: Gražina, Petras, Antanas ir Paulius Stauskai.

\$10: Marija ir Antanas Aulinskai, Oakville, Ont., Petras ir Aldona Dranginiai, Jonas, Ona Dirmantai, dukros Vida ir Dana, O. V. Marcinkevičiai, Br. Mikšys, Jonas Ribauba, J. O. Staškevičiai, Port Colborne, Ont., Genovaitė Mockienė, Jadvyga Brzdaitienė, P. V. Vėgelis, Oakville, Ont., B. Trukana-vičius, B. A. D. Petkevičiai, V. V. Ivanauskai, Stasė ir Aleksas Kalūzas, Julija ir Klemensas Liutkai, G. B. Trinkos ir šeima, Juozas Kvederys, E. J. Girėnai, A. K. Aperavičiai, Regina ir Klemienė, Gražina ir Antanas Stankai, Monika Jasionytė, Ina, Bronė, Jonas Maziliauskai, Zosė Martinaitienė ir brolis, Janina Pacevičienė.

\$8: Lina ir Liudas Einikiai, A. O. Zelviai, Oshawa, Ont., Jonas Araminas, Montreal, P. Q., V. Jasiūnienė; \$5: Emilija, Paulius Vindašiai, Delhi, Ont., Antanas ir Marija Elijošiai, Stasys ir Marija Jokūbaičiai.
Jie sveikina savo artimuosius ir bičiulius Kalėdų bei N. Metų proga per "Tėviškos Žiburius", kuriuose (kalėdiniame numeryje) bus išspausdintas bendras, didelio formato sveikinimas.

"Sunday Star" 1980. XI. 30 išspausdino ilgą straipsnį "Doctor relives 7 years of hell in Soviet jail". Jame pasakojama apie dr. Matvej Geskes, 58, iš Lietuvos, kuris su šeima įsikūręs Etobicoke priemiestyje. Jis gyvenęs Vilniuje ir dirbęs ligoninėje kaip ginekologas. Po pasikalbėjimo su Amerikos Žydų Kongreso atstove buvo suimtas ir nuteistas kaip šnipas 11-kai metų lagerio. Jo šeima Latvijoje gavo leidimą emigruoti. Pasiekusi Kanadą, ji įvairiais būdais rūpinosi dr. Geskes išleidimu. Pagaliau tai pavyko — 1980 m. jis buvo išleistas po didelių vargų.

Pajieškojimas
Jieskau lietuvių, kurie dirbo su manimi prie Neuburg an der Donau elektros laidų pakeltimo nuo 1944 metų, rudens iki 1945 metų gegužės mėnesio. Prašau skambinti tel. 743-9027 Toronte arba rašyti: Stasys Janušas, 9 Aura Lea Blvd, Weston, Ont., M9M 1K2.

W. G. DRESHER REAL ESTATE REALTOR
DRESHER-BARAUSKAS INSURANCE AGENCY LTD.
233-3334 — 231-2661 — 231-6226
3830 B Bloor Street West • Islington, Ontario M9B 1K8
Lietuvių kalba potarnauja — V. DRESERIS ir A. MIKSIENE
Darbo valandos: 9 v.r. - 7 v.v., šeštadieniais - 9 v.r.-12 v.p.p.
Narys "Better Business" Biuro

INSURANCE
* Namų — Gyvybės
* Automobilių
* Komerčiniai
533-1121 Walter Dauginis 822-8480
Insurance Agency Ltd.
1613 Bloor Street West • Toronto • Ontario

TORONTONT

Anapilio žinios

— Metinis Anapilio Sodybos Korporacijos susirinkimas įvyks gruodžio 7 d. Buvo apsvaistyti esminiai reikalai, reikalingi patvarkymo po velionies kun. P. Azubalo mirties.

— Kalėdinės plotekelės gaunamos sekmadieniais parapijos knygyne.

— Ateitininkų Kūčios — gruodžio 14, sekmadienį, 5 v.p.p., Priskėlimo par. salėje. Dalyvauti kviečiamas jaunimas, tėvai ir sendraugiai.

— N. Metų sutikimą Anapilio salėje rengia parapijos komitetas. Bilietai gaunami pas p. Celejewską ir p. Ščepavičių. Kaina — \$25 asmeniui, įskaitant maistą ir gėrimus.

— A.a. Prano Piragio atminimui paaukojo parapijai \$800 Alfonsas Piragis. Taipgi parapijai paaukojo \$500 J. Arštikaitis.

— Kapinių aptvėrimo fondui aukojo: \$200 — kun. V. Stankūnas; \$150 — V. Rutkauskas; \$100 — Alfonsas Piragis, R. Bačėnas, J. Budreika, M. A. Rutkevičai, Titas Savickas, Marija Senkuvienė, J. Stanikaitis, S. Dabkus, A. Vaitkevičienė, D. A. Vilimai; \$50 — V. Kalendrienė, J. E. Gudai, N. Januškevičienė, T. Bartkus, Pranas Čėrys, G. Denise, A. Matulionienė, P. Kirsutkas; \$40 — V. M. Savickai; \$30 — Kneitai, E. Dikson; \$25 — J. A. Rinkūnai, Petras Gulbinskas, Petras Gaidelis, K. Bubliauskas, A. R. Siručiai; \$2 — S. Mazlaveckas.

— A.a. Eugenijos Staškevičienės laidotuvių proga Lietuvos Religinei šalpai aukojo: dr. A. ir dr. S. Kazlauskai \$50, A. ir Br. Girčiai \$30, D. ir Br. Staškevičiai \$25, R. ir J. Piečičiai \$25, LK Moterų Draugijos Lietuvos Kankinių parapijos skyrius \$20, M. ir J. Vaskevičiai \$20, J. ir J. Valiuliai \$20, S. Girčienė \$15, L. L. T. Tamošauskai \$15, S. ir Vyta. Balūnai \$10, Pr. Čėrys \$10, Br. Čiurlienė \$5.

— Susituokė gruodžio 6 d. Gintaras Repečka su Aldona Kojelyte.

— Mišios gruodžio 14, sekmadienį, 10 v.r. už a.a. Leoną Gaizutį, 11 v.r. — už a.a. Kazį Vilėnį.

Lietuvių Namų žinios

— Lapkričio 30 d. įvykusiame LN Vyrų Būrelio narių metiniame susirinkime patvirtintos metinės veiklos apyskaitos, apsvaistyti ateities planai ir išrinkta nauja valdyba: V. Bobelis, Z. Borchertas, H. Chvedukas, L. Dūda, V. Kazlauskas, B. Laučys, Z. Revas ir A. Padolskis. Revizijos komisija: M. Račys, K. Daunys ir V. Gražulis.

— Toronto Lietuvių Filatelistų Draugijos lapkričio 16 d. įvykusiame metiniame susirinkime išrinkta nauja valdyba: pirm. P. Barbatavičius, pirm. pavad. S. Poška, sek. K. Kaminskis, nariai — A. Štuopsis ir B. Trinkas. Revizijos komisija: J. Baltakys ir A. Dilkus.

— Toronto Lietuvių Filatelistų Dr. ja rengia 1981 m. balandžio 12, Verbu sekmadienį, filatelijos parodą "Lithplex IV" Karaliaus Mindaugo menėje. Rengėjų komisija: pirm. V. Stabičinskis, A. Štuopsis, Ed. Macijauskas, J. Balaišis ir A. Supronas.

— Filatelistų susirinkimas gruodžio 14, sekmadienį, 3 v.p.p., LN posėdžių kambaryje. Pranešima padarys svečias iš Kanados filatelistų draugijos.

— Gruodžio 2 d. įvykusiame LN visuomeninės veiklos komisijos posėdyje dalyvavo LN valdybos, administracijos, vyrų ir moterų būrelių atstovai. Apšvaistyta visų šių komisijų dalinių bendradarbiavimo santykių ir renginių reikalai. Kūčių vakarienė ir N. Metų sutikimą rengia Lietuvių Namai, kuriems padeda moterų ir vyrų būreliai.

— Lapkričio 30 d. sekmadienio popietėje atsilankė apie 350. Svečių knygoje pasirašė: A. Balašaitienė, A. ir V. Staskai, M. Žitkus iš Kleve-lando, J. Siugžda ir J. Navickas iš Niujorko, A. ir A. Trečiokai iš Vašingtono, "Vienybės" red. J. Valaitis iš Brooklyno, D. ir Br. Staškevičiai, R. Piečiaitienė, L. Gureckas, N. Bagdžiūnienė iš Montrealio, J. Stanikaitis iš Dorval, Que., B. ir Z. Orvidai iš Hamiltono, P. ir Z. Augaičiai, V. Jakubickienė iš Delhi, Ont.

NETOLI PRISIKELIMO parapijos šventovės išnuomojamas kambarys ir virtuvė su baldais. Pagaidinama vyresnio amžiaus asmens. Skambinti tel. 531-3270 Toronte.

VYRAS IJESKO KAMBARIO su galimybe naudotis virtuve. Skambinti Algirdui tel. 534-5437 Toronte.

K. CIBAS atlieka visus statinius darbus, taiso senus ir stato naujus namus už prieinamą kainą. Skambinti 534-3882 Toronte.

JIESKOMAS asmuo (vienas arba su šeima) namo priežiūrai. Atskiras nemokamas butas kaime, netoli miestelio. Skambinti tel. 762-0366 Toronte.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka statinius, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausių įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti 769-5024, Toronte.

CANDLELIGHT CATERERS įvesko jaunų (14-18 metų) padavėjų, taip pat vestuvės moterų darbininkų. Suinteresuotos prašomos skambinti tel. 667-8260 Toronte.

Prisikėlimo parapijos žinios

— KLK Moterų Dr. jos parapijos skyrius iškilmingai paminėjo savo metinę šventę praėjusį sekmadienį.

— Ši savaitę — uždaro reko- lekcijos vyrams. Dar galima užrašyti pas A. Bumbulį tel. 769-6038.

— Ateitininkų Kūčios šį sekma- dienį, gruodžio 14, 5 v.p.p., skautų Kūčios — gruodžio 21, 5 v.p.p.

— Kalėdinių plotelių galima gauti klebonijoje, sekmadieniais — zakristijoje.

— Parapijos aukų vokiečiai 1981 m. šį sekmadienį bus padėti salėje. Prašome pasiminti.

— A.a. Jonas Matuliuskas, 65 m., palaidotas iš mūsų šventovės lietuvių kapinėse. Paliko žmona Stanisla- va Toronte ir sūnų Lietuvoje. — A.a. Bronius Stasiulis, 82 m., palaidotas iš mūsų šventovės lietuvių kapinėse. Paliko žmoną Izabelę, sūnus Raimun- dą ir Bronių, dukras Gėnį ir Romą su šeimomis. — A.a. Kazys Mikolai- tis palaidotas Sanctuary Park kapi- nės.

— Bilietai į N. Metų sutikimo ba- lių gaunami salėje sekmadieniais po 10 v. Mišių.

— Parapijai aukojo: a.a. Sofija Balsienė testamentu \$1000, Alfo- nas Piragis \$800, Agurkių atminimui J. V. Aleknavičia \$550, a.a. Juozo Mickevičiaus atminimui N. S. V. Mickevičiai \$100, a.a. Broniaus Sta- siulio atminimui R. Stasiulis \$100, P. M. Venskai iš Sudburio \$100, A. Raslanas \$50. Skoloms mokėti (ka- lėdojant) aukojo: H. Sakalauskas \$100, J. V. Aleknavičiai \$100, S. E. Čepai \$50, A. B. Jonušai \$50, J. E. Simkai \$40, A. Kantvydas \$40, M. Gražulytė \$40, P. E. Spilchak \$30, A. Virkutis \$25 ir kiti po mažiau. Kalėdų gėlėms A. Krikštolaiteienė — \$20. Religinei šalpai a.a. kun. V. Martiniaus atminimui mažiekiečiai \$54.

— Parapijos tarybos susirinkimas — gruodžio 15 d., 7.30 v.v., Parodų salėje.

— Prieškalėdinis parapijos susi- kaupimas: gruodžio 19, penktadienį, 9 v.r. ir 7.30 v.v. Mišios su pamoks- lais; šeštadienį, gruodžio 20 d., 11 v.r. Mišios ir pamokslas, 7.30 v.v. bendruomeninis pasiruošimas Atga- lės sakramentui ir palaiminimas su švenčiausiu. Sekmadienį pamokslai per visas Mišias. Pirmadienį, gruo- džio 22 d., 7.30 v.v. Mišios su gydymo apeigomis.

— Mišios sekmadienį 8 v. už Eleo- norą, Andrių ir Algimantą Tarailas, užpr. B. O. Vilimai, 9 v. už Mildą Lesniauskienę ir Zuzaną Dauksienę, užpr. M. Gudaitienę, 10 v. už Mildą Lesniauskienę, užpr. J. P. Barakaus- kai, 11.30 už parapiją, 7 v.v. už Uršulę ir Juozą Prapuolienius, užpr. O. J. Gataveckai.

SEKANTIS "TĖVIŠKĖS ŽI- BURIŲ" NUMERIS — jau ka- lėdinis. Jis išeis gruodžio 18 d. data ir bus šių metų paskutinis. Pokalėdinis numeris dėl šven- čių neišeis. Pirmasis 1981 m. numeris išeis sausio 1 d. data.

Metinė "T. Žiburių" prenu- merata nuo 1981 m. sausio 1 d. — \$15. Tiems, kurie užsimokės prenumeratą iki 1981 m. sausio 1 d., galioja senoji kaina — \$14. Naujiems skaitytojams "TZ" prenumerata lieka ir to- liau \$10.

Svenčių laikotarpyje "Tėviš- kės Žiburių" administracija bus atidaryta ir sekmadieniais po 11 v. r. Mišių maždaug vienai valandai. Atvykstantieji į Ana- pilį gali sutvarkyti visus laik- raštį liečiančius reikalus.

LIETUVIŠKA gėlių krautuvė

savininkė V. SIMINKEVIČIENĖ. Ivaizdusiomis progomis skambinti į "Pe- tals Florist" tel. 537-9070, vakarais tel. 763-6256. Adresas: 1574 Bloor St. W., Toronto, Ont., prieš Lietuvos Namus. Pristatymas ir ligoinės, lai- dotuvių namus ir t.t. Savininkė yra prityrusi vestuvinių gėlių tvarkymo srityje.

PRISIKELIMO PARAPIJOS SALE- JE lapkričio 8 d. skautų kaukių ba- liaus metu pamestas tamsiai mėlynas plunksninis berniuko švarkas. Pra- šome skambinti tel. 769-8909 Toron- te.

DOVERCOURT-COLLEGE išnuomo- jamas didelis kambarys III-me augš- tėje vyresnio amžiaus nerūkiančiai ma- terijai su teise vartoti. Labai ramus namas. Skambinti po 5 v.v. tel. 534- 8112 Toronte.

ISNUOMOJAMAS KAMBARYS ir virtuvėlė materijai Jane Park Plaza rajone, Toronte. Tel. 763-6481.

FOTOGRAFAS.

Darau nuotraukas įvairiomis progom. Skambinkite — JAUNIS BAKE- VICIUS po 5 v.v. telefonu 766-5818

ISNUOMOJAMAS BUTAS prie Christie gatvės (Davenport) Toron- te. Atskira prausykla, garažas, vir- tuvė. Artį susisiekti. Tel. 656-6592 vakarais.

VYRIAUSIO LIETUVOS IŠLAISVINIMO KOMITETO SEIMO KONCERTAS-

VAKARIENĖ

PROGRAMOJE: solistas V. Paulionis, akompaniatorius muz. J. Govėdas

KALBĖTOJAI — VLIko pirm. dr. K. Bobelis, prel. J. Balkūnas, laisvės kovotojas Vl. Šakalys.

Šokiai, grojant šauniai muzikai. Vakarienė, paruošta J. Bubulienės. Baras veiks nuo 6.30 valandos vakaro. Įėjimas — \$14 asmeniui. Bilietai platinami parapijose, Lietuvių Na- muose, ir Tautos Fondo atstovybėje (A. Firavičius, tel. 535-9864).

VLIko seimui rengti komitetas

LN Jaunimo Būrelis ir svetainė „Lokys“ kviečia į trečią

ŽIEMOS sutikimo VAKARA

Bus smagus šokiai, muzika, DJ. Svetainė "Lokys" aptarnaus stalus.

Įėjimas namokamas.

Iškilmingas

SUTIKIMAS

1. Šilta vakarienė su vynu
2. Šalti užkandžiai 10.30 valandą vakaro
3. Nemokamas baras
4. Šampanas
5. Šokiai, geras orkestras, puikiai išpuošta salė

Stalai numeruoti. Bilietus prašoma įsigyti iš anksto — sekma- dieniais po pamaldų Anapilyje ir šokiadieniais pas p. Ščepavičių 766-3726 arba vakarais pas R. Celejewską 231-8832.

Vakarienę ir užkandžius ruošia — J. Bubulienė.

Visus dalyvauti maloniai kviečia —

Lietuvos Kankinių parapijos komitetas

Toronto Maironio mokyklos Kalėdų eglutė bus gruodžio 13, šeštadienį, 11 v. r., St. Vincent De Paul mokyklos auditorijoje. Kviečiame atsilankyti ne tik tė- velius, bet ir vaikučius, kurie dar nelanko lietuvių mokyklos. Mokiniai atliks neilga, bet įdo- mią programą. Kalėdų senelis visiems vaikams įteiks dovanė- lių, o mokyklos tėvų komitetas visus pavašins. Bus linksma ir malonu. Laukiame visų. Moki- niai bus paleidžiami namo 12.15 v. p. p. Gruodžio 20, 27 ir 1981 m. sausio 3 d. pamokų nebus. Jos prasidės įprasta tvarka sau- sio 10 d., 9 v. r.

Mokyklos vedėjas

VLIko seimas — gruodžio 13 ir 14 d. d. Toronto Lietuvių Na- muose. Atstovų ir svečių regis- tracija prasidės šeštadienį, nuo 9 v. r. Posėdžių pradžia 9.30 v. r. Popietinė sesija 2 v. Joje kal- bės Vl. Šakalys tema "Kryptys kovoje už Lietuvą", A. Vokie- taitis — "VLIko atstovybė Sve- dijoje 1944 m.", prel. J. Balkū- nas — "Lietuvių veiksniai ir jų paskirtys". Koncertas-vakarie- nė 7.30 v. v. Lietuvių Namuose. VLIko seimo posėdžiai yra vie- ši — kviečiama dalyvauti ir vi- suomenė.

Metinis SLA 236 kuopos na- rių susirinkimas šaukiamas 1980 m. gruodžio 14, sekma- dienį, 1 v. p. p., Toronto Lietuvių Namuose. Bus svarstomi eina- mieji kuopos reikalai ir renka- ma valdyba.

Silvija Martinkutė, dvejus metus dirbusi Australijoje kaip gimnazijos mokytoja ir ten atli- kus savo isipareigojimus, grįž- ta Kanadon per N. Zelandiją ir Fidži salas. Savo išpučius žada aprašyti "T. Žiburiuose".

CANDLELIGHT CATERERS

SAVININKAI J. S. BUBULIAI Baliai, vestuvės, sužadėtuves, paren- gimai namuose ir įstaigose. Skam- binti pirmadieniais, antradieniais, trečiadieniais ir vakarais po 9 v.v. tel. 667-8280 arba 667-8260 Toronte.

MONTREAL

Sv. Kazimiero parapijoje Lietuvos kariuomenės šventė buvo paminėta lapkričio 23, sekmadienį, pamaldo- mis, kuriose organizuotai su vėliava dalyvavo skautai.

Aušros Vartų parapijos metinė va- karienė buvo labai sėkminga gausiais dalyviais ir talkininkais. Loterija da- vė \$3.451,10 palno.

A.a. Marija Staniulienė-Bendžiay- tė po ilgos ligos mirė 1980 m. lap- kričio 4 d. Jos liudi dukters Judi-

ta Simpson, Janina Milaknienė ir kiti gimė.

Kun. J. Kubilius, SJ, staigiai su- negalavęs širdimi, sveiksta Royal Victoria ligoninėje.

Rengiasi tuoktis Kotryna Rusina- tė su James Rigg.

Petras Vaupsas, jaunas montrea- lietis, dirba Saudi Arabijoje kaip "Bell Canada" tarnautojas. Aplanko ir kaimynines šalis — per atostogas buvo nuvykęs į Egiptą. K.

UTAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1465 DE SEVE STREET, MONTREAL, QUE. H4E 2A8. Telefonas: 766-5827

MOKA UŽ:

Einamasis s-tas 6%
Taupomasis s-tas 9.25%
Pensijų planas 10.5%
Term. ind. 1 m. 12.25%

DUODA PASKOLAS:

Asmenines nuo 15.5%
Nekilm. turto nuo 14.25%
Čekių kredito 18%
Investacines nuo 15.25%

Duoda nemokamą gyvybės draudą iki \$2,000 už taup. s-tos sumas.

Nemokama gyvybės drauda iki \$10,000 už paskolos sumą.

KASOS VALANDOS:

1465 De Seve St., pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 iki 3 v.; ketvirtadieniais nuo 12 iki 8 v.v., penktadieniais nuo 12 iki 6 v.; sekmdieniais nuo 10.45 iki 12.45 v. Sekmdieniais nedirbama vasarą nuo gegužės 15 iki spalio 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.
3907-A Rosemount Blvd.: Ketvirtadieniais nuo 6 iki 8 valandos vakaro ir penktadieniais nuo 12 iki 6 valandos vakaro.

Namų draudimas yra įvairus

Siūlome apdrausti:

INVENTORIŲ — pagal naujo daikto vertę.

BRANGIUS DAIKTUS — kailinius, brangenybes iš aukso, deimantus ir laik- rodžius pagal atskiro daikto vertę betkokios nelaimės atveju.

APDRAUSTI brangius daiktus tik namuose nuo gais- ro ir vagystės.

Yra bendrovių, kurios draudžia brangenybes namu- se \$2000 sumai automatiškai (kai dauguma drau- dzia dar tik \$1000).

VAGYSTĖS — dažnas atsitikimas.

Apsidrauskite nuo vagystės!

A D A M O N I S Insurance Agency Inc.

Telefonas 722-3545

Metinė šventė. Gruodžio 7, sekmadienį, Kanados LK Mote- rų Dr. jos Lietuvos Kankinių par. skyrius savo metinę šven- tę pradėjo 11 v. Mišiomis, ku- riose dalyvavo su savo vėliava. Mišias atnašavo ir pamokslą pa- sakė klebonas kun. J. Staškus. Sventiniame susirinkime Pa- rodų salėje dalyvavo gausus bū- rys moterų su savo šeimomis. Susirinkimą pradėjo skyriaus pirm. G. Trinkienė įvadinio žo- džių ir malda. Pirmininkauti pakvietė p. Augaitienė. Apie lietuvių kalinių šalpą pavergtę Lietuvoje ir Sov. Sąjungoje kalbėjo dr. M. Uleckienė. Po įvairių klausimų, pranešimo apie kat. moterų suvažiavimą Montrealyje visi važišinos pie- tums ir dalyvavo loterijoje.

Inž. Haris Lapas 1980 m. lap- kričio 5 d. Otavoje buvo pagerb- tas specialioje iškilnėje "Cha- teau Laurier" viešbučio salėje. Kanados gubernatoriaus Ed. Schreyer jam įteikė žymenį už projektą elektros įrengimų, tau- pančių energiją "Gulf Canada Square" pastate Kalgario mie- ste. Iškilnės dalyvavo ministe- riai M. Lalonde ir P. Cosgrove. Inž. H. Lapas pritaikė moder- niausią technologiją, skaitytu- vą (kompiuterį) elektros svar- tojimui reguliuoti. Šis jo pionie- riškas projektas yra minimas ir min. P. Cosgrove knygoje apie būsimus pastatus ir energijos taupymą. Platų aprašymą, pa- ruoštą Alg. Pranskūno, apie inž. H. Lapo pagerbimą išspausdino "Draugas" 1980. XI. 22.

"Toronto Star" 1980. XI. 23 skyriuje "Perspectives" iš- spausdino vedamojo pobūdžio citatas: Vlodo Šakalio, popie- žiaus Jono-Pauliaus II ir JAV prezidento J. Carterio. Išspaus- dinti šie Vl. Šakalio žodžiai: "Vakarams pažadinti reikės vie- no ar net kelių Pearl Harbor. Sovietų Sąjunga juos parū- pins".

Apie "Gintaro" ansamblį pla- tų aprašymą su trimis nuotrau- komis išspausdino "Bloor West Villager" 1980 m. gruodžio nu- meryje. Aprašymą paruošė gin- tarietė Ramona Muškauskaitė.

Išėjo iš spaudos veikalas apie Kanados ukrainiečius "A Statis- cal Compendium on the Uk- rainians in Canada 1891-1976". Jį paruošė William Darovich, Ph.D., ir Paul Yuzyk, Ph.D. LL. D. Medžiaga šiam veikalui buvo telkiama septynerius me- tus aštuonių tyrinėtojų, kurių darbą finansavo Canada Coun- cil. Veikalo apimtis — 835 pus- lapiai, kaina — \$25. Jo išlei- dimą parėmė ukrainistikos stūdi- jų fondas Otavos universitete.

STAYNER, ONTARIO

Nauju Metu SUTIKIMAS

gruodžio 31 d.
7 v. vakaro iki 1 v. ryto
"Golden Apple Inn"
restorane
Kviečiame iš anksto
užsisakyti vietas telefonu
(705) 428-2105
Rengia — savininkai

Būsimoms nuotakoms

MUSŲ SUKAKTIS — YRA JOSŲ ATEITIS.

Per dvejus metus turėję gerą pasisekimą savo versle, mes galime duoti 20% nuolaidą nuo visų 1981 metų pavasarinų ir vasarinių vestuvinių drabužių. Nuolaida galioja iki 1980 metų gruodžio 20 dienos.

Skambinti tel. 274-5301 Ona Stončius
1150 LORNE PARK RD., MISSISSAUGA, ONTARIO

Torontiško "Aro" koncertą Čikagoje recenzavo E. Sakadols- kienė lapkričio 29 d. "Drauge". Gausiems žiūrovams koncertas lapkričio 22 d. labai patikęs, ta- čiau meniniu požiūriu buvė ir trūkumų, ypač tenorų grupėje. "Aplamai choras neblogai iš- dresiruotas. Visas repertuaras išmoktas atmintinai, atidžiai sekamas kiekvienas dirigento nurodymas". Ypač gerai įver- tintas akompaniatorius J. Go-

vėdas. "Kaip mums tą Govėdą atsivilioti į Čikagą?" — rašo re- centzė.

DŽIAUGDAMIESI KALĖDŲ ŠVENTĖMIS, užsisakykite arba atnaujinkite pūkines bei plunksnines ant- klodes (kaldras), pagalves, miegmaišius ir pūkinius švar- kus. Telefonai
787-9021, 368-1017 Toronte.